

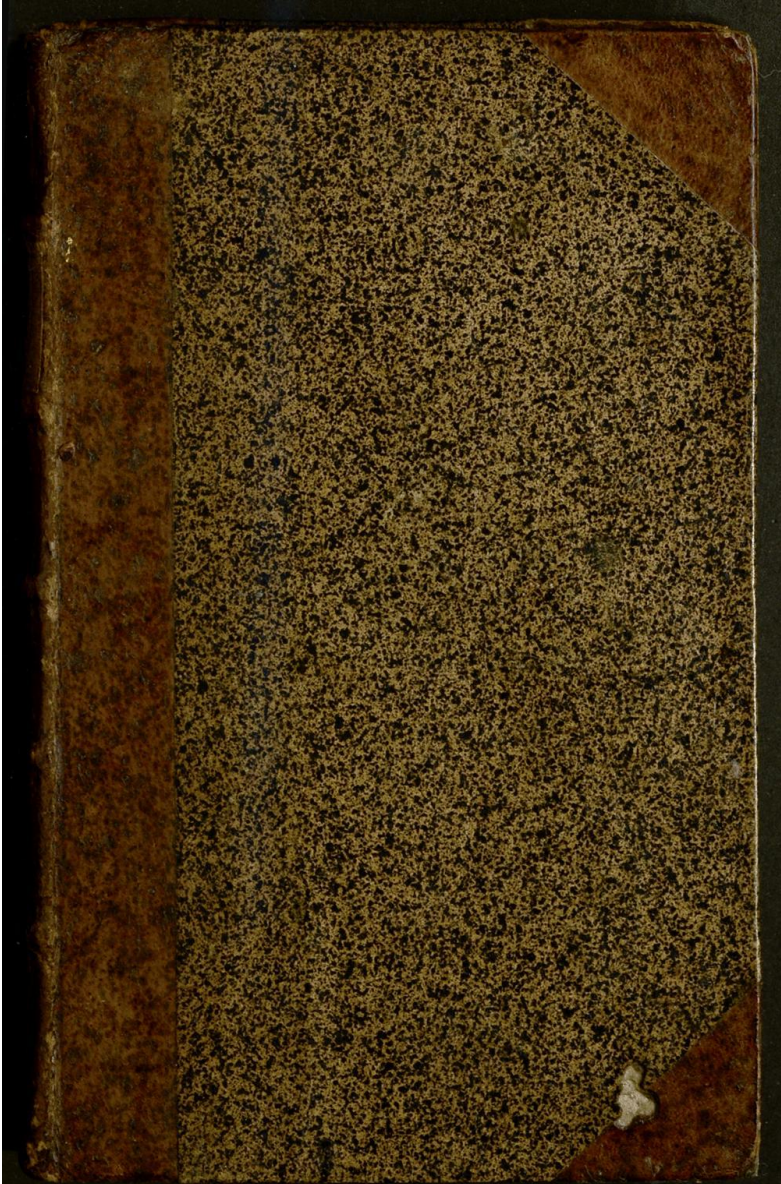
Universitätsbibliothek Mannheim

**Vita S[ancti] Swiberti Episcopi Werdensis, Frisiorum,
Saxonum, Westphalorum & in primis urbis Monasteriensis
apostoli**

**Marcellinus <Eboracensis>
Ludgerus <Monasteriensis>**

Dusseldorpii, 1717

urn:nbn:de:bsz:180-digad-6041

6

C.B.

BIBLIOTHEK
DES BILLONS
MANNHEIM

ff 47
140

H 453 D 53

7/12

80

0

V I T A
S. SWIBERTI
EPISCOPI
WERDENSIS

Frifiorum, Saxonum, Westphalorum,
& in primis

URBIS MONASTERIENSIS
APOSTOLI,

primum scripta

â

Beato MARCELLINO Presbytero
Coævo & Socio ejus,

expost aucta

â

S. LUDGERO I.^{mo} Monasteriensi
EPISCOPO

Fidâ relatione de miraculis & Cano-
nizatione ejusdem SANCTI,

denuò recusa

ANNO MILLENARIO â DIE OBITVS
SANCTI SWIBERTI.

DUSSELDORPII,

Typis TILMANNI LIBOBII STAHL.

BIBLIOTHEK
DESBILLONS
MANNHEIM

SERENISSIMO ET REVE-
RENDISSIMO

PRINCIPI AC DOMINO

DOMINO

JOSEPHO

CLEMENTI,

ARCHI-EPISCOPO COLONI-
ENSI, S. R. IMPERII PRINCIPI
ELECTORI, PER ITALIAM AR-
CHI-CANCELLARIO ET S. SEDIS
APOSTOLICÆ LEGATO NATO,
EPISCOPO AC PRINCIPI HILDESIENSI,
ET LEODIENSI, ADMINISTRATORI
BERCHTESGADENSI, UTRIUSQUE BA-
VARIÆ, SUPERIORIS PALATINATUS,
WESTPHALIÆ, ANGARIÆ, ET BUL-
LONII DUCI, COMITI PALATINO
RHENI, LANDGRAVIO LEUCHTEN-
BERGÆ, MARCHIONI FRANCHIMONTANO,
COMITI LOSSENSI, ET HOR-
NENSI, ETC. ETC.

DOMINO NOSTRO

CLEMENTISSIMO.

SERENISSIME AC REVE-
RENDISSIME

PRINCEPS ELECTOR.

DOMINE CLEMENTISSIME.

*Vanquam probè cogni-
tum nobis, perspectum-
que sit tritum illud:
nova delectant, nul-
lumque sibi affectum*

);(3

con-

conciliare soleant apud novitatis a-
matores monumenta Veterum, ve-
tusta tamen SERENITATI TUÆ
ELECTORALI dedicare hodiè ne-
quaquam subveremur, PRINCEPS
CLEMENTISSIME, non delecta-
tionem duntaxat, verum etiam in-
crementa virtutum sequiori genio al-
latura: nec aliud est, quàm quod
presens intueris Compendium de Vi-
ta, Canonizatione, & Miraculis
Sancti SWIBERTI, à Divis
Marcellino & Ludgero antè plura
sæcula conscriptum, cujus cum ex-
emplaria nulla suppetant amplius
Christi fidelibus ad solemnitatem pro-
ximè celebrandam confluxuris deser-
vitu-

vitura, denuò id ipsum praelo subji-
cere constituimus; cum verò de Pa-
trono, cui illud, periculosam judi-
ciorum aleam iterato subiturum in-
scriberemus, essemus providi, sano
perfectò consilio selegimus SERE-
NITATEM TUAM ELECTO-
RALEM, ut Tuo insignitum nomi-
ne, probatum judicio, munitum fa-
vore prodeat. Patere ergo ELE-
CTOR CLEMENTISSIME, ut
sub Tutela Tua lucem porrò videat
ad laudem gloriosi Antistitis Divi
SWIBERTI jure domicilii Pede-
Tuo subjecti, & omnium oculos ac
manus tutò incurrat. In tanta gra-
tia vicem DEUM T. O. M.
pre-

*precabimur, ut SERENITATEM
TUAM ELECTORALEM
ad Patriæ decorem, & Archidie-
cesis incrementum per lustra plurima
seruet incolumem*

SIC CorDe atQVe anIMo VoVent

SERENITATIS TUÆ
ELECTORALIS

DVLCISSIMI & gratiosI
præsVLIs nostri

*Humillimi ac devotissimi
Clientes*

PRÆPOSITUS, DECANUS, & CANONICORUM
CAPITULARES Collegiatae Ecclesiae
S. Swiberti in Werda seu Caesaris
Insula.

Appro--o

Approbatio Censoris.

Vitam S.^{ti} Swiberti Episcopi à B.
Marcellino Presbytero, ejus
coarvo & socio, antè annos circiter
nongentos & octoginta conscriptam,
& typis editam ac sine scrupulo publicè
hactenus divulgatam, nunc vero plu-
ribus tam prosâ quam versu exorna-
tam, pro augenda Christi fidelium
devotione utiliter recudi posse, censeo
hac 5.ta Februarii. 1717.

Joan. Georg. Molitoris
SS. Theologiae Doctor & De-
canus, Perillustris Ecclesia
S. Gereonis Canonicus, per
Civitatem & Archidioecesim
Coloniensem Librorum Cen-
sor Ordinarius,

) (5

SYNOP.

SYNOPSIS
CAPITULORUM
VITAE
S. SWIBERTI
EPISCOPI.

P rologus Marcellini ad D. Gregorium Trajectensem Episcopum.	I	I
CAP. I. De nobilitate parentum S. Swiberti, ac praesagio suae nativitatis.	7	7
CAP. II. Ut scholas visitaverit.	11	11
CAP. III. Ut monasterium petierit.	12	12
CAP. IV. Ut revocatus à Monasterio per Sanctum Egbertum Archiepiscopum, factus sit Canonicus Eboracensis.	15	15
CAP. V. Ut SS. Wilfridus Episcopus, & Wigbertus presbyter, primi per Frisiam & inferiorem Saxoniam Christum predicaverint.	18	18
CAP. VI. Ut SS. Willebrordus & Swibertus, cum aliis decem presbyteris ad Germaniam missi, predicaverint Christi fidem.	19	19
CAP.	19	19

SYNOPSIS CAPITUM.

- CAP. VII. De Martyrio S. Wigberti, & constructione sanctæ Trajectensis Ecclesie. 22
 ○ CAP. VIII. Ut S. Swibertus missus in carcerem, ab Angelo fuerit liberatus. 25
 ○ CAP. IX. Ut vicum Hagenstein ad Christum convertet S. Swibertus. 27
 ○ CAP. X. SS. Swibertus & Willebrordus Episcopi consecrantur. 32
 ○ CAP. XI. Ut Sanctus Swibertus Episcopus comitatum Teisterbandia converterit. 35
 ○ CAP. XII. Ut Sanctus Swibertus quendam submersum à morte excitaverit, & ferè vicum Duerstat ad fidem converterit. 37
 ○ CAP. XIII. Ut S. Willebrordus Roma rediens, cum S. Swiberto per Frisiam predicaverit. 47
 ○ CAP. XIV. Ut sancti socii & presbyteri SS. Willebrordi & Swiberti in diversas provincias missi, Christum predicaverint. 50
 ○ CAP. XV. Ut S. Swibertus in Westphalia mulierem paralyticam sanaverit, & populum converterit. 54
 ○ CAP. XVI. Ut S. Swibertus Episcopus in Bilvelandia quendam à peste squinantia vel angina liberarit. 58
 ○ CAP. XVII. Ut quendam cacum illuminarit. 59
 ○ CAP. XVIII. Ut S. Swibertus in Brunsvick quendam paralyticum signo sanctæ Crucis sanaverit. 61
 CAP.

SYNOPSIS

- CAP. XIX. *Ut Boruactuariorum magnam partem ad fidem perduxerit Christi.* 648
- CAP. XX. *Ut quendam demoniacum liberaverit, & cum multis baptizavit.* 657
- CAP. XXI. *De virtutibus & conversatione S. Swiberti.* 688
- CAP. XXII. *Ut S. Swibertus Coloniam veniens à præclara Principe Plectrude honorificè susceptus, duobus Miraculis coram ea claruerit.* 700
- CAP. XXIII. *Ut S. Swibertus à Pipino Werda impetrans, ibidem Monasterium construxerit.* 757
- CAP. XXIV. *Ut quendam in Werda à morte suscitaverit.* 777
- CAP. XXV. *Ut S. Swibertus multos gentilium converterit, & Monasterium instituerit in Werda.* 799
- CAP. XXVI. *De Vita S. Willeici Confessoris, presbyteri, sancti Swiberti Episcopi, & de Miraculis per ipsum perpetratis Colonia.* 838
- CAP. XXVII. *De obitu S. Swiberti Episcopi.* 878
- CAP. XXVIII. *De sepultura S. Swiberti, ac Miraculis quibusdam à Deo per ipsum factis.* 900
- CAP. XXIX. *De Miraculis sanctissimi Swiberti Episcopi Werdensis & Confessoris.* 938
- CAP. XXX. *De curatione cæcorum Susati.* 977
- CAP. XXXI. *De quatuor viris morbo angina laborantibus.* 1025
- CAP. XXXII. *De curatione Episcopi Coloniae.* 1025
- EPI--19

EPISTOLA RIXFRIDI

AD

S. LUDGERUM.

pag. 103

E Pistola S. Ludgeri ad Rixfridum Trajectensem
Episcopum. 107

Cap. I. Ut Pipinus Dux castram in Werda con-
struxerit, & meritis S. Svviberti victoriam
contra paganos obtinuerit. 111

Cap. II. Ut S. Svvibertus illustrem Principem
Hunnaldum à peste anginae & periculo mortis
cum multis aliis liberaverit. 114

Cap. III. De prima elevatione corporis S. Svv-
berti Episcopi. 117

Cap. IV. De crudelitate Saxonum & concrema-
tione Ecclesie S. Svviberti, & destructione
Oppidi Werdensis. 120

Cap. V. Ut malè perierit, qui Ecclesiam S. Svv-
berti primus incenderat. 123

Cap. VI. Ut Satrapa Saxonum duo divinitus fla-
gellati, meritis Sancti Svviberti pristina re-
stituti sanitati fuerint. 125

Cap.

INDEX CAPITUM.

Cap. VII. De altero Satrapa Occone.	128	8
Cap. VIII. De quodam Saxone lethaliter saucia. to in bello, & meritis S. Sviviberti sanato.	130	0
Cap. IX. Ut S. Svivibertus solenniter à S. Leone Papa sanctorum Confessorum catalogo sit ad- scriptus.	136	2
Cap. X. De miraculis S. Sviviberti, ut pue- rum submersum excitaverit.	142	5
Cap. XI. De tribus fratribus, capsam S. Svivi- berti spoliare volentibus.	147	7
Cap. XII. De clerico morbido curato à S. Svivi- berto Episcopo.	148	8

PRO-

☉ (I) ☉

PROLOGUS

MARCELLINI

AD

D. GREGORIUM

TRAJECTENSEM

EPISCOPUM

Venerabili & dilecto in Christo Do-
mino & patri D. Gregorio, sanctæ
Trajectensis Ecclesiæ Episcopo &
Frisonica gentis prædicatori eximio, Mar-
cellinus presbyter, gentilium prædicator in-
utilis, bonum quod præstat omni bono. Mul-
toties dndum exhortando pie monuisti me
verbis & scriptis novissimè verò præcepisti * * Mihi.
tua paterna autoritate beatissime Pater,
quatenus conscriberem & in lucem protra-
herem sanctissima exordia natiuitatis, ac
magnifica gesta sive virtutes & meritorum
praconia S. Swiberti Pontificis & egregii
paganorum prædicatoris: nec tam magnifica
& virtuosa opera tam gloriosi Patris obliui-
scantur, sed scriptis ea commendarem, ut ea
agnoscat generatio altera patribus succe-
dens, & in perpetua maneant memoria:

A

20

Obser-
va mi-
racu-
lum, &
eave
Sanctos
contem-
nere,

è quod aterna sapientia dum viveret, ex-
cellentiam suæ singularis vitæ signis & pro-
digiis probavit, ac nunc secum regnare cre-
bris miraculis quotidie in Werda ad decus
suæ Ecclesiæ & salutem suorum fidelium
manifestat: ut tu ipse benè expertus es,
ut mihi literatoriè insinuâsti, dum à Co-
lonia Agrippina Trajectum celeriter navi-
gans, ferè cum tuis apud Werdam naufragi-
um passus fuisses, è quod sine salutatio-
ne S. Swiberti festinanter præterire propo-
suisti, quia arduum negotium Ecclesiæ Tra-
jectensis valdè te urgebat. Moxq; memor
S. Swiberti, emisso voto DEO, ut ipsum
visitares, periculum & naufragium protin-
us evasisti. Sed mirari non sufficio,
glorioso antistes, quod mihi tantum onus
imponis, cum tui nominis tuæq; nobilitatis
fama multis in locis magna dignaq; memo-
ratu habeatur. Quippe qui literarum
scientia viges, & præpollente stylo rheto-
ricoq; ornatu dictitare, floresq; Sanctorum
contexere & compilare consuevisti. Præ-
terea in conventu tuo Trajectensi tecum ali-
quot oratores & rhetores, ac diversis scientiis
præditos, me utique literatiores, magnificos
habetis & regitis magistros & doctores, qui
elegantiori sermone melius & ornatiùs com-
ponerent gesta ipsius quàm ego: qui inve-
teratus

teratus dierum, *cujus sensus jam hebetati*
 & debilitati, ac vires corporis attenuata,
 & fere consumpta sunt; utpotè qui sexa-
 ginta quinque annis pro modulo meo inde-
 sinenter prædicationibus & conversionibus
 paganorum insudavi: quinque ante ponti-
 ficatum Sanctorum Willebrordi & Swiber-
 ti, & quadraginta tam sub sancto Willi-
 brordo, quam sub sancto Swiberto: &
 decem & sex sub egregio Pontifice & mar-
 tyre S. Bonifacio, prædecessore tuo, &
 quatuor jam sub te, qui me *Daventriam*
 & ad paganam gentem *Transiselmanam* cum
 dilecto confratre & patriota meo *Leuino*
 presbytero misisti, prædicaturum ipsis san-
 ctum & terribile nomen Domini. Et quia
 pridem, ut prælibavi, creberrima tua ex-
 hortatione, & solerti monitione tuorum
 aliquorum confratrum persapè requisitus, ut
 conscriberem, procul dubio non temerariè
 recusavi vel dimisi, sed piè distuli propter
 pusillanimitatem & imbecillitatem meam,
 ineptum me judicans ea conscribere: tamen
 quia nuper tuâ pontificali authoritate &
 diffinitione sive conclusione canonicorum do-
 minorum meorum conventus *Trajectensis*,
 à me specialiter eadem sanctissima gesta
 ipsius conscribi decrevisti, & mihi strictè
 præcepisti, eò quod à juventute mea in

Marcel-
 linus &
 Lebui-
 nus
 Chri-
 stum
 annün-
 ciant
 Transi-
 selanis,

Anglia cum illo conversatus fui, & cum ipso & S. Willebrordo & ceteris confratribus meis ex Anglia in Germaniam navali evectioe deveni & S. Swiberto ministravi, donec optimus confrater noster Willeicus dignus sacerdos Dei, ipsi devotè servivit, & cum illo ad Boruætuarios proficiscens, fideliter cum eo verbum vite ipsi predicando evanglizavit, me manente & annunciante verbum salutis & vite gentibus & neophytis tuæ Diocesis. Ideoq; ne inobediens & temerarius censear, tuis volens parere mandatis & petitionibus, tuisq; & confratrum tuorum Concanonicorum Conventus Trajectensis precibus, & præcipuè meritis sanctissimi Confessoris & Pontificis Swiberti confusus, rejecto pudoris velamine, licet imperitia mea dehortabatur, suadebat tamen charitatis virtus imperiosa, dicente Paulo: Charitas vincit omnia. Spem ergo ad illum dirigens, qui dixit: Aperi os tuum, & ego adimplebo illud: Os meum aperui, & attraxi spiritum, quo non solum, quæ de eodem S. Swiberto à veridicis audivi, sed & quibus interfui, & quæ oculis meis vidi, licet rudi ac incultiore ac plebejo sermone compilando, pauca de multis, tamen vera, digna relatu,

aptaq;

Pfal. 80.

PROLOGUS.

5

quæ apta, memoratu digessi de eo, ut plerique
in conventu Trajectensium in presentiarum
feliciter militantes viderunt; & audierunt.

Quapropter peto ut grammaticè me excu-
satum cum tuis habeas, orans ne verbo-

rum nodositas, aut argumentosa loquacitas
in presenti legenda à diserto lectore requi-

rantur: quia & nemus in templo Domini
plantari prohibetur, & injustè me sentio,

descripturum gesta tam magnifici Christi
Pontificis regulis Donati subjacere, aut Ari-

stotelicis parere argumentis: quoniam &
argumentum seculare periit, ubi virgo

Deum peperit, & sapientia hujus mun-
di stultitia est apud Deum: qui utiq;

errarent, si verba potius quàm res perpen-
derent, & non magis virtutem rerum &

gratiam sancti Spiritus spectare plauderent,
quàm verborum phaleras pompasq; sermo-

num. Quoniam quidem regnum celorum
non in eloquentia, sed in fide constare, &

salutem seculo non ab oratoribus, sed à
piscatoribus nunciatam fuisse, fidelium

neminem ambigere aut ignorare credimus.
Hac igitur sunt quæ de eo conscripsi dul-

cissime Pater & optime Pontifex, & san-
ctitati tue transmissi, ut tua auctoritate,

si quidem iudicas dignum, rata & firma
permaneant, atque ad quoscunque venerint

A 3

ponti-

Deut.
16.

I Cor. I.

pontificali tuo decreto roborata valeant :
Petens sincero corde & humiliter efflagi-
tans, ut ea, qua rudi stylo de eo digessi &
conscripsi more Evangelistarum, qui plano
stylo Evangelia Christi conscripserunt,
sanctitas tua corrigere, ut urbaniori stylo,
cum tuis Canonicis, dominis & magistris
meis, perlucidare dignetur, si placet &
utile sit, ne efficiar blasphemantium & de-
trahentium magnorum magistrorum deri-
sio: sed ut Christus, qui est gemma Pon-
tificum, & gloria Sacerdotum, meritis
sancti Swiberti magnificetur & glorificetur
qui est benedictus in secula seculorum.

V I T A

S. SVVIBERTI
EPISCOPI.

CAPUT I.

De nobilitate parentum S. Swiberti, ac præ-
sagio suæ natiuitatis.

TEmpore quo sanctissimus Mar- *1. Mar-*
tinus Papa & Martyr in Apo- *tii.*
stolica Romanorum sede præ- *Hic*
sedi fidebat, & universalem orthodoxæ *Ponti-*
fidei Ecclesiam feliciter gubernabat, *fex in*
Constantinus sive Constans, qui a *exilio*
vo suo felici Heraclio Imperatori in *mor-*
Romanorum imperium successerat, *tuus*
imperaret, atque gloriosus & inclytus *est.*
Oswinus rex frater sancti Oswaldi
Regis & Martyris scepra regni Angliæ
divina providentia auspiciabiliter gu-
bernaret, scilicet anno à natiuitate
Domini sexcentesimo quadragesimo *Anno*
septimo, in Anglia in regno Nord- *647.*
Humborum, quod est, ad aquilona-
rem Humbri fluminis plagam, ubi
gens habitabat cum rege suo, erat
quidam Princeps, Comes de Nortin- *Paren-*
gram Sigebertus nomine, ex spectabili *tes S.*
stemate, natiuitate excellentissimus, *Swi-*
miles *berti.*

*Pietas
paren-
tum S.
Swi-
berti.*

*Visio
Berta.*

miles strenuus armis & industrius, habens conjugem quandam devotam & ingenuam fœminam nomine Bertam, ex nobilissimis & splendidissimis Anglorum Principibus propagatam: cujus mater Ostrida, cujus Pater Edilredus, cujus Pater Ostus, cujus Pater Eugistus, à quo Britannia Anglia appellata est. Qui cœlibes conjuges, divinis præcincti legibus, miræ virtutis fulsere insigniis, Deum timebant, & præcepta ejus observabant, religiosi actibus, crebris precibus, eleemosynarum actibus, sivè charitatis & misericordiæ operibus quotidie intenti insistebant. Berta verò pia & nobilis Comitissa, videns multorum Principum & militum filios in Episcopos & Abbates exaltatos, qui Anglicanum populum Domini noviter conversum in fide confirmabant, sine cessatione dies assiduabat orationibus & eleemosynis, petens à Deo talem sibi filium dari, qui jugiter in templo sibi ferviret. Dominus autem, qui velox est exauditor humilium, tali eam dignatus est gratia consolari. Nocte enim quadam dum in strato suo cum Comite marito suo repausaret & dormiret,

eret, vidit in somnis in firmamento cæ-
 illi unam stellam miræ magnitudinis,
 niinter cæteras stellas inæstimabili cla-
 iritate cælestis gloriæ fulgurantem.
 O Cujus radius clarior & fulgentior e-
 stratur sole, ex cujus orientali parte duo
 ullucidissimi longi radii fulgurantes
 pprocedebant : quorum unus versus
 O Germaniam, alter versus Galliam se-
 extendebant. Cumque diu super his
 n miraretur, tandem splendor nimius
 e ejusdem stellæ & odorificæ suavitatis
 n fragrantia totam suam perlustravit
 e cameram : ac stella illa splendidissima
 e ex firmamento cadens, cecidit super
 si stratum ejus, in quo quiescendo recu-
 d babat, circumdans eam. Attonita
 v verò ipsa & nimium turbata ac terri-
 r ta, subitò præ timore casus illius stel-
 l læ excitata, impetuosè clamare cæpit.
 S Sigebertus autem de tam insolita ex-
 citatione, & grandi turbatione ejus
 e expergefactus, deprehendit eam val-
 b dè pavidam, & tementem, & admi-
 rans aromatis raritatem, & splendoris
 e claritatem, turbatus fuit. Ipsique Co-
 m ita suo pia matrona post diutinam
 e consolationem causam suæ turbatio-
 n nis sciscitanti, visionem præfatam

A s

cum

cum magnis singultibus retulit & e-
 nucleavit. Ipse verò in se reversus,
 rem tacitus considerans, ipsam be-
 nignè consolans in Domino, precibus
 vigiles permanferunt usque manè.
 Statimque aurora radiante, venire ad
 se petierunt Sanctum Aidanum Lin-
 disfarnensem sive Augustaldensem
 Episcopum, sibi que tanti negotii visi-
 onem diligenter exponunt. Qui san-
 cti Spiritus gratia inspiratus, respon-
 dit: Hæc visio divinitus manifestata,
 non solum exultationis regni nostri
 materia est, verum etiam multarum
 nationum gentibus gaudium erit:
 quoniam puer Deo donante nascetur
 vobis, qui lucerna patriæ, & summus
 Pontifex, ac constantissimus propaga-
 tor fidei Christi, populis Dei est futu-
 rus in viam salutis æternæ. Quod illi
 audientes, diutissimè Deo retulerunt
 laudes: & deinceps castè viventes, pre-
 cibus & jejniis, ac operibus miseri-
 cordiæ præstantiùs institerunt. Adve-
 niente autem veneranda hora, qua
 benedictus puer à clarissima genitri-
 ce nasceretur, subito totam illam re-
 galem cameram, in qua felix Berta
 pareret, fulgor nimius replevit, stu-
 penti-

*Inter-
 preta-
 tio
 Visio-
 nis.*

*Sancti
 Swi-
 berti
 nativi-
 tas mi-
 ro lu-*

pentibus & mirantibus cunctis : man-
 sitque irreverberatis radiis protensus,
 donec peperit filium suum. Quo na-
 to paulatim claritas recessit. Matronæ
 verò illic cum obstetricibus congre-
 gata, glorificantes Deum, ubique pro-
 mulgaverunt magnalia claritatis &
 visionis Bertæ piæ Comitissæ. Nato
 verò puero, Swibertus à parentibus
 appellatur, nomine avi sui Comitis
 de Nortingham.

CAPUT II.

Ut scholas visitaverit.

ITaque S. Swibertus puer aqua &
 Spiritu sancto purificatus, ab incu-
 nabilis Deo mancipatus, sanctisque
 pollens exordiis, sanctioribus verò
 postmodum insistens studiis, sanctis-
 simo fine cursum vitæ consummavit.
 Namque per momenta ætatum & in-
 crementa temporum, Dei, quam sus-
 cepit, gratiam piis augmentavit acti-
 bus atque animum suum perfectè à
 juvenilibus cohibens illecebris, o-
 mnia quæ virtutis habentur, peregit:
 vitiorum seu voluptatis deceptivam
 mollitiem cavit, Ecclesiam & divina
 mysteria haud segniter frequentabat,
 & quæcunque ex prædicationibus au-
 dierat,

dierat, memoriæ firmiter comēda-
 bat : pauperes insuper in castro de
 Nortingham avidissimè ducens excep-
 pit & pavit. Frequentans scholas, &
 ex quo erat capax ingenio, omnia quæ
 à magistris audierat, animo retinuit.
 Proceres verò & milites sui castri, ut
 cuncta illius verba & opera virtutem
 fidei redolere viderunt, admirantes,
 quasi spiritu prophetico, adinvicem
 dicebant : Si puero isti Dominus con-
 cesserit vitam, sanctus erit. Erat enim
 puer summæ mansuetudinis & pieta-
 tis, vitiorum fugax & contemptor.

C A P U T I I I.

Ut monasterium petierit.

ET quia quotidie de virtute in vir-
 tutem proficiebat, divini amoris
 igne succensus, ac sancti Spiritus gra-
 tia à juventute illustratus, cum atti-
 gisset decimum quintum ætatis suæ
 annum, monasticam sæculari vitam
 prætulit, in qua liberius cælestibus va-
 caret studiis, & in bonis religionis se-
 operibus abundantius exerceret. Au-
 dierat enim quod in Provincia Lin-
 dissa esset Monasterium Beardanense,
 cui præfuit Abbas Higbaldus, vir man-
 suetissimus & sanctissimus : in quo
 multi illi

*Am-
 plecti-
 tur vi-
 tam
 mona-
 sticam.*

multi sancti patres ex Hibernia, Scotia & Anglia regulari institutione insignes, pietatis & charitatis opera diligenter observantes, die noctuq; indefinenter in magna pœnitentia Deo fervirent: proposuit animo spretis paternis divitiis & deliciis, illuc Deo opitulante etiam intrare, & habitum Religionis assumere. Quod ubi parentibus suis flexis genibus humiliter enarravit, habita aliqua deliberatione, memores antedictæ visionis, libenter *Parentes libenter* ejus votis ac desideriiis cœlestibus annuerunt, eumq; insistere captis salutariis cum multis lachrymis jubent. *ejus* Igitur Vale dicto, & osculatis parentibus, S. Swibertus perspicax juvenis *proposito assentiantur.* perrexit, uno tantummodo puero comite, ad præfatum Monasterium cum literis commendatitiis, sibi ab illustri comite patre suo traditis, ibique gratiosè receptus, Monachorum famulatu se tradens, diligenter ea, quæ monasticæ castitatis ac pietatis erant, & discere curabat & agere. In quo scientiam sacrarum scripturarum, & bonorum operum sumens exempla, tonsuræ Ecclesiasticæ coronam devotè suscepit. Qua suscepta, ætatem mori-

Virtutes S. Swiberti. moribus & virtutibus transiens, ita se modestè & circumspectè in omnibus gessit, ut à majoribus quasi unus ex ipsis amaretur & veneraretur. Nam cum ipse cunctos charitate perfecta diligeret, diligebatur à cunctis: quia totum se in Dei servitute transfudit: cumque in eodem monasterio per novem annos in magna continentia & abstinentia castigatione vixisset, gratia compunctionis semper ad caelestia suspensus, non modicam curam sacris lectionibus simul & monasticis disciplinis sedulus impendens, insistens jejuniis, orationibus & indefessis vigiliis, presbyteralis ordinis dignitatem adeptus, eundem gradum condignis consecrans actibus, acceptabile sacrificium obtulit Deo. Et licet esset carne nobilis, multò tamen animo & virtutibus nobiliorem se exhibuit. Erat enim eximia pietatis & religionis, ornatus decore omnium virtutum, orationum devotioni solertissimè intentus. Ipse tempore matutinae Laudis sæpius ad diem usque in orationibus devotissimè persistebat, dirigens animum ad caelestia semper amanda & petenda: & hoc alios

docen-

docendo, magnam de se cæteris fratribus ædificationem dabat, ita quod ubique fama & gloria virtutis ejus in laudem Dei prædicabatur.

CAPUT IV.

Ut revocatus à monasterio per Sanctum Egbertum Archiepiscopum, factus sit Canonicus Eboracensis.

Igitur postquam in eodem monasterio decem & sex annis strenuè Christo militasset, ac inter fratres quasi refulgens Lucifer inter astra, ut dictum est processisset facta est fama nominis ejus divina providente pietate, per universum regnum Nord-Humbrorum in tantum celebris, ut non solum regis & suorum primatum stupere & mirari faceret aures verum etiam cunctorum Prælatorum, ita ut veluti vir Apostolicus prædicaretur à cunctis. Gaudebat rex de tam nobilis viri virtutibus. Gaudebat & inclytus Sigebertus Comes pater ejus cum felice Berta matre ejus, Deo imensas referentes gratias, de tam celebri filio, perpenderentes præsagium visionis & interpretationis ejus sensim adimpleri. Sed præcipuè sanctus Egbertus Archiepiscopus Eboracensis Ecclesiæ, audiens

diens digna præconia ipsius, & ipsum
 multis fulgere virtutibus, nimio re-
 pletus gaudio, ipsum accersitum cum
 honore sibi præsentari iussit, & in Ec-
Fit Ca- clesia Metropolitana sanctissimi Prin-
nonicus cipis Apostolorum Petri in Eboraco
Ebora- ipsum Canonicum ordinans, illic se-
censis. cum manere & Christo servire præ-
 cepit. In quo conventu tam strictè
 per biennium jejniis, orationibus, vi-
 giliis & monasticis disciplinis se man-
 cipavit, ut magis Angelicam, quàm
 terrenam videretur ducere vitam. Et
 cum esset sic forma & exemplar om-
 nibus fratribus, perfectè & regulariter
 viventibus, electus fuit in Abbatem
Crea- Monasterii, dicti Dacore: quod Mo-
tur Ab- nasterium cognomen accepit ab a-
bas Da- mne, super cujus ripam constructum
coren- hætenus patet. Eodem tempore tan-
sis. ta erat devotio hominum Anglige-
Mira narum, postquam tota insula fidei sa-
Anglo- cramentis erat imbuta, ut non solum
rum nobiles, ignobiles, clerici, laici, verum
pietas. etiam reges & filii regum de gente
 Anglorum, spretis regnis & deliciis
 mundi, eligerent ex maxima devotio-
 ne ad tempus peregrinari pro Christo
 in terris: Quidam ad docendum in-
 doctos

doctos, ut S. Columbanus Abbas qui *S. Co-*
 lumbanus duodecim clericis Galliam per- *lumba-*
 tulustravit, & in fide confirmavit: Quid- *nus.*
 smam ad visitandum loca Sanctorum,
 utpote Coadwalla, præpotens Rex *Coad-*
 Angliæ, & Offa Rex Cantuariorum: *walla*
 qui anno ab incarnatione Domini *Offa*
 excentesimo octuagesimo nono Ro- *Reges*
 mam proficiscentes, relictis regnis *funt*
 temporalibus, ut cœlestis regni in- *Mona-*
 troitum & gaudia æterna adipisci pos- *chi, an.*
 sent, à sancto Papa Sergio in Mona- *689.*
 chos attonsi, Regi Regum devotè mi-
 stitaverunt. Quidam ad converten-
 dum incredulos, vel in solitudine an-
 choreticam vitam ducentes, ut san-
 ctus Judocus, sanctus Winocus, filii *SS. Ju-*
 Regis Angliæ, & plures alii. Et hi o- *docus*
 mnes, ut familiarius à Deo & Sanctis *Offa*
 us recipi mererentur in cœlis. Sed *nocus*
 S. Swibertus electus in Abbatem oc- *Reges*
 ultiori consilio Spiritus sancti edo- *anacho-*
 ctus, non propria salute contentus, *reta.*
 onori renunciâns, magis elegit in
 texteris partibus amore Christi pere-
 grinari, & populos incredulos, seden-
 tes in tenebris, dispensante divina gra-
 tia, ad lumen fidei convertere, quàm
 paucis præesse Christocolis. Rexit ta-

B

men

men idem Monasterium vice Abbatis
ex mandato sancti Egberti Archiepi-
scopi unum circiter annum.

C A P U T V.

*Ut SS. Wilfridus Episcopus, & Wigbertus
presbyter, primi per Frisiam & inferiorem
Saxoniam Christum predicaverint.*

*Anno
677.
Sanctus
Wil-
fridus
Episco-
pus
Chri-
stum
Frisiis
annun-
tiat.*

ITaque anno ab incarnatione Do-
mini 677. cum S. Wilfridus Epi-
scopus Lindisfarnensis sive Augustal-
densis, deinde Merciorum, novissime
Eboracensis Archiepiscopus, Romam
iturus navem ascendisset, flante Favo-
nio pulsus est ad Frisiam, & honorifi-
cè susceptus à barbaris, simul & à rege
Aldgillo, prædicabat eis per hyemem
Christum, & aliquos verbo ve-
ritatis instruens, à peccatorum suo-
rum sordibus fonte salutari abluit.
Et sic ipse S. Wilfridus primus opus
Evangelicum capit illic exercere,
quod egregii viri & Pontifices sancti
Willibrordus & Swibertus postmo-
dum cum suis sociis, cum devotione
magna compleverunt. Cumque ru-
more probato Frisiam & Saxoniam
idolorum cultibus sordescere & lon-
ga infidelitatis cæcitate irretitos te-
neri, ad aures sancti Egberti pervenif-

set,

Et, valdè doluit, statuentesque salubri
 deliberatione cum plerisque sacerdo-
 tibus illuc tendere, ut eos ad agnitio-
 nem fidei prædicando perduceret, di-
 vino oraculo retentus, misit ad eos u-
 num de Canonicis suis Wigbertum
 nomine, cum duobus pueris & cleri-
 cis, eò quòd ipse esset in contemptu
 mundi & doctrinæ scientia insignis.
 Qui ascendens navim, & in Frisiam
 perveniens, duob9 continuis añis gen-
 ti illi ac regi Radbodo verbum salutis
 prædicabat. Sed obstante diabolicæ
 fraudis astutia, cum barbarici moris
 gido populo plerumque disputans &
 prædicans parum profecit: infecto-
 que negotio Angliam versus tristis
 transfretavit. De cuius infructuoso re-
 ditu sanctus Egbertus, lachrymarum
 imbre perfusus, multum ingemuit.

CAPUT VI.

Ut SS. Willebrordus & Swibertus, cum aliis
 decem presbyteris ad Germaniam missi,
 prædicaverint Christi fidem.

A Tramen magnificus præsul S. Eg-
 bertus, sitiens & affectans salutem
 omnium hominum, & præcipuè pa-
 ganorum Frisonum & Saxonum, eò
 quòd Angli ab eis propagati sunt, non

*ex Anglia ad
conver-
tendos
Germanos.*

desistens à bonæ voluntatis inchoato proposito, tentavit adhuc in opus verbi Dei mittere illic sanctos & industrios ad prædicandum verbum vitæ strenuos & idoneos viros, utpote actione & eruditione præclaros. Elegit ergo & congregavit instar duodecim Apostolicos viros, in fide constantes ex diversis Monasteriis ad prædicandum Germanis Catholicam fidem. Fuerunt autem hi missi Willebrordus, Swibertus, Acca, Wigbertus, Willibaldus, Winibaldus, Lebuinus, duo Ewaldi, Werenfridus, & ego minimus omnium Marcellinus, qui hanc historiam, sicut & sancti Willebrordi conscripsi. Omnes præfati Presbyteri & Sacerdotes fuerunt, ac sanctissimus Adelbertus Levita, filius Regis Deiorum, qui pro Christo dimittens regale patrimonium cum prædictis electus à S. Egberto, amore Christi peregrinum non recusavit exilium. Et quoniam hi sancti doctores propagati fuerunt in Anglia de stirpe Frisonica & Saxonica, ideò convenienter prædicare potuerunt evangelium Christi in lingua germanica. Quorum aliqui postmodum palma Martyrii coronati

fue-

fuerunt : alii prædicationibus con-
 tinuis inter barbaros usq; ad obitum
 perstiterunt : alii vacantibus Episco-
 piis subrogati fuerunt , ut infrà pate-
 bit. Igitur præparatis omnibus, quæ
 tantis viris necessaria videbantur,
 mox præfati duodecim egregii Domi-
 nici gregis arietes, salutatis amicis &
 parentibus, accepta benedictione tam
 eximii Archiepiscopi, superna comi-
 tante clementia, prospero vento ce-
 leriter in Wiltenburg sive Trajectum
 advehuntur , anno scilicet ab incar-
 natione Domini 690. Pontificante
 Romæ Apostolico viro S. Sergio Papa,
 anno suo tertio, imperante piissimo
 Imperatore Justiniano, ac regnante in
 Anglia glorioso Alfrido rege Nord-
 Humbrorum, qui Catholicas Eccle-
 siæ regulas sequi semper & amare de-
 siderabat: Episcopante in Ecclesia Co-
 loniensi Aldewino decimo episcopo
 ejusdem Ecclesiæ. Qui postquam illò
 advenissent, ordinaverunt & institue-
 runt inter se eandem conversatio-
 nem, quæ in initio nascentis Ecclesiæ
 fuit Apostolis & discipulis Christi: in
 quibus nullus eorum ex his, quæ pos-
 sidebant, aliquid suum esse dicebat,

Anno
690.

Aldewinus
10. Episcopus
Coloniensis.

Act. 4. sed erant eis omnia communia. Intranses, ergo Trajectum & citeriorem Frisiam, ubique constanter Christum evangelizabant. Sed parum primo profecerunt, eò quòd Frisones essent homines indomabiles, duræ cervicis & barbaræ mentis, magis idolis, quam Christo servire gaudentes. Et non solum arroganter aspernabantur eos & legem Christi, sed atroci morte ipsos opprimere, nisi desisterent minabantur. Quod attendentes sancti Sacerdotes, ipsis eharitative condolentes, devoto corde precabantur Deum, quatenus gentibus illis, ad quas missi erant, tantam gratiam conferre dignaretur illuminando corda eorum, ut abominatis idolis, eorumq; cultu, spretis sanorum fatuitatibus, & auguriorum fallaciosis blandimentis, crederent in eum, ne tam formosas personas insatiabilis Tartarus voraci in fauce absorberet, & in perditionem secum traheret.

CAPUT VII.

De Martyrio S. Wigberti & constructione sanctæ Trajectensis Ecclesiæ.

*Diff-
culty*

MOrabatur autem perfidus Radbodus rex Frisix illo tempore

ex - x

expulsus à Trajecto per illustrem & Christianissimū Principem Pipinum
 ab Herstallo majorem domus Fransi-
 cæ, apud Insulam Fostelandiæ, quæ à
 quodam Deo suo, dicto Foste, tunc
 Fostelandia appellabatur, quæ valde
 solennis erat propter superstiosam
 sectam idololatriæ. In qua Insula Sa-
 cerdotes Dei suggestione S. Wigberti
 convenientes, prophana statim delu-
 bra Jovis & Fostæ destruxerunt & con-
 stanter prædicando, tres solummodò
 homines Sathanæ pompis abrenun-
 ciantes Orthodoxæ junxerunt fidei.
 Radbodus verò rex, strenuissimus i-
 dololatra, odio habens Christianos,
 audiens idola sua destructa à Christia-
 nis, iratus valde, atque injuriam deo-
 rum suorum ulcisci disponens S. Wig-
 bertum, quem dudum noverat Chri-
 stianum, unum ex consociis Sancto-
 rum, diro tormento jugulari jussit:
 qui continua prece Deum exorare so-
 lebat pro consequenda palma Marty-
 rii, cæterosque eliminavit ab Insula
 prædicta. Sacerdotes verò perpen-
 dentes, quoniam Radbodus rex ne-
 quaquam ab idolorum cultura desiste-
 ret, & quod in lucrandis animabus

*Frisii
 possunt
 duci ad
 Chri-
 stum.*

*Mar-
 tyrium
 Sancti
 Wig-
 berti.*

*Pipinus sua
 authoritate
 prædicatores
 Frisonum
 tuetur.* parum proficerent propter Tirannidem Regis, diverterunt ad præfatum Principem Pipinum : à quo gratanter sunt suscepti. Et quia nuper cetero-rem Frisiam, expulso Radbodo rege ceperat, illò eos denuò ad prædicandum misit, præcipiens paganis sibi subditis authoritate regia, ne quis prædicantibus quicquam molestiæ inferret. Unde factum est opitulante divina gratia, ut multos quotidie in brevi prædicatione sua ab idololatria ad fidem converterent Christi. Atq; convenientes ad castrum Trajectense, quod pridem Wiltenburg dicebatur, quod in potestate Orientalium Francorum eò tempore fuit & permansit, ubi dudum imperante Heraclio Cæsare, inclytus Dagobertus sanctus rex Franciæ, construi fecit Ecclesiam in honorem S. Thomæ Apostoli: quam non multò post præduræ cervicis Frisones solò tenus destruxerunt. In quo loco propè ruinam illius prioris * Ecclesiæ S. Thomæ, anno à Nativitate Domini sexcentesimo nonagesimo quinto, superædificaverunt in honorem sanctæ Crucis oratorium: In quo renati, fontis consecrârunt baptisterium: :

irritum: ut Christi fideles ob defensionem castellani Trajectensis, securum illi haberent accessum ad suscipiendum sacri baptismatis sacramentum.

CAPUT VIII.

Ut S. Swibertus missus in carcerem, ab Angelo fuerit liberatus.

ID Eundem præfati Sacerdotes attendentes messem quidem multam, cooperarios verò paucos, iverunt more *LUC. 10.* Apostolorum & discipulorum Christi, bini & bini, trini & trini: adjunctis sibi aliquot neophytis, in diversis Germaniæ Provinciis fidem Christi gentibus denunciaturi. Inter quos S. Swibertus gloriosus Sacerdos Christi, divini amoris igne fervidus, venit eodem tempore cum Werenfrido & mecum in grandem vicum dictum Duerstat: qui vicus refertus fuit cæceremoniis, ornatusque diversis idolorum templis, duobus distans milliariis à Trajecto ad orientem. Ubi subdum prædicaret Christum verum Deum, qui vitam æternam in se creditibus daret, admonens, ut simulachrum vanos & inanes contemnerent occultus, eò quòd idola quæ pro diis collebant, repleta essent dæmoniis, & ni-

B s

hil

hil salutis habere, nec suis cultoribus
 auxilium conferre posse affirmaret:
 statim à paganis & idolorum sacerdo-
 tibus capitur, & graviter verberatur,
 clamantibus & dicentibus: Blasphemator iste nostram profanat legem, deos nostros omnipotentes dæmonia affirmat, populum seducit, crucifixum solum Deum verum audacter prædicat, & nisi occidatur aut effugetur, cultus deorum nostrorum evacuabitur, & paternæ traditiones exterminabuntur: His dictis clamore omnium tenetur, & in carcerem mittitur, ut altera die occultè trucidaretur. Non enim palam audebant ipsum occidere, quoniam vicus erat sub ditione Christianorum Francorum. Nos verò Werenfridus & ego Marcellinus dolentes & flentes sequebamur eum usque ad carcerem. Quod cernens S. Swibertus læto ore consolando, hortabatur nos constanter stare pro fide Christi, nec mortem timere pati pro Christo. Eadem verò nocte circa gallitatum S. Swiberto orante, nobis autem dolentibus, ecce venit Angelus Domini cum magna claritate in carcerem dicens ei: Noli timere serve

Dei,

Dei, quia Dominus tecum est. Et vi-
 obdentibus & stupentibus custodibus. *Per*
 carceris liberavit illum præcipiens, ut *Angelo-*
 constanter Christum paganis ubique *rum e-*
 vangelizaret. Quo factò Angelus *duci-*
 Domini æthera petiit. Ipse verò ad *tur è*
 annos veniens, gaudenter flectens ge- *custo-*
 minua, & nos secum, gratias devotissimè *dia.*
 Deo retulit de Angelica visitatione &
 consolatione. Pagani verò & præci-
 puè sacerdotes idolorum, altera die
 audientes liberationem illius, vacilla-
 re cœperunt de impotentia idolo-
 rum, laudantes virtutem Christi. Ipse
 verò altera die constantissimè prædi-
 cans, multos in stuporem virtutis, &
 ad Christum convertit, & nemo in-
 ijecit manus in eum. Quo ministerio
 peracto, cum Trajectum nobiscum
 pervenisset, omnia per Angelum pa-
 trata secum in Duerstat confratribus
 enarravit. Qui unanimi voce, flentes
 præ gaudio, benedixerunt Deum.

CAPUT IX.

Ut vicum Hagenstein ad Christum convertit
S. Swibertus.

Secessit deindè in diversos vicos &
 villas per Frisiam & Hollandiam
 ac Teisterbandiam, cunctis palam
 con-

constanter Christum evangelizans, et
 Et quamvis multa contraria inter i-
 pios gentiles in diversis locis perpes-
 sus fuisset, & æquanimiter tolerasset,
Multi tamen divino semper fultus auxi-
à S. lio, salutifera sua exhortatione popu-
Swiber lum multum ad agnitionem fidei
to con- Christi perduxit. Eodem anno de-
vertun- mum pervenit nobiscum, scilicet cum
tur. Werenfrido & me Marcellino, in o-
 rientalem partem principatus Hol-
Concio- landiæ, in qua erat villa distans à Tra-
natur jecto ad austrum per unum milliarem
in Ha- dicta Hagenstein, ubi cum insigni die
gen- quodam solennitatis gentilium venif-
stein. set, in quo multitudo copiosa genti-
 lium deorum suorum cæremonias
 colens, funesta sacrificia thurificando
 idolis immolarent, accessit in medio
 illorum clamans & dicens: O viri sa-
 pientissimi accedite & audite: nun-
 cius enim sum Dei excelsi; dii enim
 isti quos colitis idola sunt, dæmonibus
 immundis repleta, qui vos decipiunt;
 non sunt dii, sed opera manibus ho-
 minum compacta, & diabolica arte
 inventa. Recedite ergò charissimi à
 cultura eorum, credentes in Jesum
 Christum, qui verus est Deus, natus
 propter

propter nos & nostram salutem ex
purissima virgine Maria, ut humanum
genus lapsum restauraret: qui licet
in corpore propter peccata protoplasti
Adæ incarnatus & crucifixus fuit, ta-
men tertia die in eodem corpore re-
surrexit, & discipulis suis cernentibus,
ascendens in cælum, sedet ad dexte-
ram Dei patris omnipotentis: Inde
venturus iudicare vivos & mortuos.
Et qui hîc credunt in eum renuncian-
tes nefariis idolis, æternaliter gaude-
bunt in regno cælorum: qui verò
idolis seruiunt perpetuò cruciabun-
tur cum diabolis. Credite ergò in
Iesum, agentes pœnitentiam de igno-
rantia vestra, & baptizemini in no-
mine eius ut salvemini. Misericors
enim est: ne simul cum diis pereatis,
conciuentes in ignem æternum. Cumq;
Iesum constanter prædicaret,
confirmans & concludens, quanta signa
et miraculorum sequerentur credentes
in eum festinanter volentes hoc experi-
ri gentiles, illuc cum magno cœtu
conglomerari obtulerunt, & adduxe-
runt ei quendam adolescentem, Gi-
lbelbertum nomine, ab utero materno
cæcum natum, clamantes & dicentes,
ut

ut fidem illius Dei crucifixi, ab eo tam
 constanter prolatam, veridicis confir-
 maret actibus, illuminando illum cæ-
 cum in nomine ejus, ut crederent in
 ipsum: sin autem, ipsum tanquam ini-
 micum deorum & destructorem pa-
 ternarum traditionum, repente cum
 suis trucidarent. Mox sanctus Swi-
 bertus iusta necessitate compulsus sic
 cecidit genua sua ad Dominum, exhor-
 tans nos, ut similiter faceremus, de-
 precans & dicens: Exaudi preces no-
 stras Domine Jesu Christe, & da istis
 cæco visum ad gloriam benedicti no-
 minis tui, ut sic per istius corporalem
 illuminationem in istorum cordibus
 gentilium spiritualis lucis gratia accen-
 datur: & confundantur omnes, qui adorant
 sculptilia, & gloriantur in simulachris suis
 scientes, quia tu es solus Deus, & non
 est alius præter te. Neque vero fides
 sua fefellit eum. Nam surgens ab o-
 ratione, fiduciam magnam habens in
 Christum, signum sanctæ crucis faci-
 ens super oculos cæci, constanter so-
 nora voce dixit: In nomine Domini
 nostri Jesu Christi veri Dei quem præ-
 dico, præcipio tibi, ut videas & confi-
 tearis creatorem tuum: quo dicto
 protulit

Psalm.

96.

protinus cooperante divina clemen- *Signo*
 tia, adolescens aperiens oculos suos, *Crucis*
 clare vidit, & optato gaudens lumine, *cæcum*
 Deo gratias agens, lætos cunctos effe- *natum*
 cit & stupidos: provolutusque pedi- *illumi-*
 bus S. Swiberti, clamavit dicens: Non *nat.*
 est alius verus Deus, quàm Jesus Chri-
 stus creator cœli & terræ, quem iste
 servus ejus ob salutem nostram prædi-
 cat. Perculsi admiratione & obstupe-
 facti gentiles, hæc nova videntes &
 audientes, tumultuare contra S. Swi-
 bertum desierunt, & compuncti cum
 Flamme idolorum ejusdem villæ, ve-
 rinniam protinus ignorantia suæ preca-
 sbantur. Quos S. Swibertus coram
 Deo & hominibus magnificus facer-
 dos persuasionibus scripturarum in fi-
 de confirmavit. Et factum est gau-
 dium magnum in eadem villa, & ea-
 dem die, & magnificatum est nomen
 Domini Jesu Christi ab universis.
 Multos insuper ex eis credentes in *Multis*
 Christum purgavit à perniciosissima *conver-*
 superstitione idololatriæ fonte bap- *tuntur*
 tismatis. Altera verò die, convocato *à S.*
 omni populo cum cæco illuminato *Swi-*
 in fano idolorum, prædicavit eis piè *berto,*
 Christum & fidem Catholicam. In
 tantum

tantum verò Christus aperuit corda
 eorum, ut omnes ferè credentes in
 Deum voluntariè, eliminata spurcicia
 idolorum, redegerint fanum deorum
 in Ecclesiam Dei, quam postea idem
 S. Swibertus, me præsentè, ordinatus
 Episcopus consecravit in honorem
 Dei & gloriosæ Virginis Mariæ. Cu-
 jus miraculi fama cum percrebuisset
 veridica per vicinitatem, multi paga-
 ni cæcum illuminatum cognoscen-
 tes, sequebantur ipsum prædicantem:
 & audientes verbum Dei ex ore ejus,
 crediderunt nonnulli & pabtizaban-
 tur ab eo.

C A P U T X.

*SS. Swibertus & Willebrordus Episcopi
 consecrantur.*

DEnique crescente quotidie nu-
 mero fidelium, prædicantibus
 cum magna devotione præfatis præ-
 dicatoribus cum credentibus gratiam
 baptismi quicumque ex eis erant sa-
 cerdotali gradu præditi, ministrarent,
 nec ecclesias consecratas haberent, ad
 quas populum conversum convoca-
 re, & divina celebrare, & complere
 possent: communi decreto omnium
 confratrum & neophytorum, duos

ex

ex eis in Episcopos consecrandos ele-
 ggerunt, qui populo Frisonico præf-
 essent verbo prædicationis, & Ecclesias
 obdedicarent, & ordines sacros celebra-
 rent, utpotè S. Willebrordum inter *SS. Wil-*
 no omnes meritò præfulgentem, virum *lebror-*
 um humilem, & totius honestatis exem- *di &*
 plis refertum: & S. Swibertum, virum *Swi-*
 bono corde mansuetum, scripturis sacris & *berti*
 Ecclesiasticis disciplinis apprimè in- *pra-*
 structum. Sanctus verò Swibertus in *stantia.*
 Britanniam sive Angliam perrexit cum
 Acca & duobus Ewaldis, cæterisque
 nonnullis neophytis, & ego Marcelli-
 nus cum eis. Venimus autem in con-
 ventum Eboracensem in vigilia S.
 Laurentii pretiosi Martyris: à quo,
 & præcipuè à parentibus & amicis
 gratiosè recepti fuimus. Tandem
 intendentibus duobus Ewaldis confra-
 tribus nostris de licentia S. Swiberti
 reversus Hyberniam, promissione facta,
 ut nos sequerentur ad Germaniam,
 ut quanto citius possent, migravit S.
 Swibertus nobiscum ad S. Wilfridum
 tunc Episcopum Merciorum, sancto
 Egberto Archiepiscopo Eboracensi
 obdepresso gravi infirmitatis incommo-
 do: exposuitque ei causam quatenus

expetitione fratrum in Frisia ab eo E-
 piscopus consecraretur. Sanctus ve-
 rò Wilfridus gloriosus Episcopus, ubi
 prosperatum ei opus Evangelii inter
 Frisones comperit, magno gaudio ex-
 ultavit in Domino, eò quòd scintil-
 lam orthodoxæ fidei succenderat in
 mentibus multorum; & numerus cre-
 dentium quotidie spretis abominan-
 dis idolis, augmentaretur, atq; ipsum
 cum magna lætitia & solennitate con-
 secravit Episcopum in festo S. Bartho-
 lomæi Apostoli, anno scil. ab incarna-
 tione Domini sexcentesimo nonage-
 simo quinto, vocatus ad se in ministe-
 rium ordinationis aliis duobus Epi-
 scopis. Quo consecrato dum remit-
 teret ipsum, confortans & exhortans
 dixit S. Wilfridus: Dilecte frater, nul-
 lus te labor aut maledicorum homi-
 num linguæ & manus barbarorum
 deterreant, & noli timere eos, qui
 corpus occidunt, animam autem oc-
 cidere non possunt: sed omni instan-
 tia, omnique fervore quæ inchoasti,
 Deo authore, constanter perage, scis
 enim, quod magnum laborem major
 aternæ retributionis gloria sequeretur.
 Et osculans remisit ipsum cum sociis
 in

*S. Swi-
 bertus
 à B.
 Wilfri-
 do ordi-
 natur
 Episco-
 pus,
 anno
 695.*

in ministerium Dei, retento secum
 Acca dilecto presbytero & consocio *Acca*
 nostro, quem in Episcopum Augustal- *fit Epi-*
 densis sive Lindisfarnensis Ecclesiæ *scopus*
 consecravit. Sanctus verò Willebror- *Lindis*
 dus eodem anno Pipinum Principem *farnaen-*
 adiit, & cum illo longo tempore per- *sis.*
 manens, detentus ab eo, tandem an-
 no sequenti Romam mittitur ad san-
 ctum Sergium Papam, ut ibidem ab i-
 pso Episcopus consecraretur genti Fri-
 sonum. Quod ita, ut petierat, est com-
 pletum ab incarnatione Domini aⁿo *Anno*
 sexcentesimo nonagesimo sexto, an- *696.*
 no primo Leonis Imperatoris Roma- *Hunc*
 norum. Sed S. Swibertus ordinatus *alii Le-*
 fuit anno quarto Justiniani piissimi *ontium*
 Imperatoris. Ordinatus autem fuit *vocant.*
 S. Willebrordus in Ecclesia S. Cæcilie
 Virginis & Martyris Archiepiscopus
 Frisonum, in die natali ejusdem vir-
 ginis, scilicet Cæcilie.

CAPUT XI.

Ut S. Swibertus Episcopus comitatum Teister-
bandie converterit.

Igitur sanctissimus Swibertus Evan-
 gelicus Præsul Pontificali fultus au-
 thoritate & honore, ac corroboratus
 confirmatione S. Wilfridi, salutatis pa-

rentibus & amicis, cum Christi famulis, qui cum eo erant, rediit in opus Evangelii & verbi Dei, pervenitque Wiltenburg sive Trajectum per annum & multò amplius, antequam S. Willebrordus Roma rediret Trajectum: ibique à fratribus & neophytis honorificè multo cum gaudio susceptus, gradum Episcopatus condignis ornans virtutibus, vixit deinceps in majori humilitatis, mansuetudinis, simplicitatis & justitiæ perfectione, coeptumque Evangelicum opus constanter explens, oppida, rura, casas, vicos, castella propter evangelizandum, non equitando, sed Apostolorum more pedibus incedendo peragrans, etiam longè lateque Frisiam, Hollandiam & præcipuè comitatum Teisterbandiæ pervagatus, multum populum ad Christum doctrinis & prædicationibus reduxit, ubique solerter idololatriam extirpavit, ita quòd multitudo paganorum maximè jam profanam sectam refutantes, Catholicæ fidei documentis salutaribus adhæserunt. Convertēbat verò sua dulcissima prædicatione ferè totum comitatum Teisterbandiæ, in quo construebantur

*Multos
in Fri-
sia,
Hollan-
dia &
Teister-
bandia
con-
vertit.*

tur

tur Ecclesiæ multis in locis, aut templa idolorum consecrabantur in Ecclesias Dei & Sanctorum, utpotè Ecclesiam sancti Vincentii martyris in Zandwick propè Tielam: in Arkel, in honorem sanctæ Dei genitricis Virginis Mariæ: in Hoërnaer, in honorem S. Dionysii Arcopagitæ, in Schoerewordt in Authuesden, in Aelborch, in Woudrighen, in Ghiesen, in Rhyswick, in Almkerck, in Malsen, in Erkum, in Avesaet, & in pluribus aliis locis; quas cum magna devotione ipse consecravit. Erat enim affabilis & benignus omnibus, qui ad ipsum consolationis & ædificationis gratia conveniebant: Atq; conversam plebem per ipsum orationibus protegebat assiduis, & admonitionibus saluberrimis ad cælestia vocabat.

CAPUT XII.

Ut S. Swibertus quendam submersum à morte excitaverit, & ferè vicum Duerstat ad fidem converterit.

CUM verò mirificavit Dominus S. Swibertum prodigiis & prædicationibus & favor virtutum ipsius celebri rumore Frisiam, Hollandiam & vicinas regiones illustravit, ut non so-

Celebris S. Swiberti fama.

Anno
696.

lum idololatræ & pagani, sed & sacer-
dotes idolorum mirarentur & stupe-
rent in virtutibus & actibus ejus,
voluit omnipotens Deus deorum am-
pliùs in mirabilibus suis ipsum ante
conspèctum gentium glorificare. Di-
vina namque providente clementia,
dum S. Swibertus anno ab incarna-
tione Domini sexcentesimo nonage-
simo sexto, octavo Kalendas Octò-
bris dedicaret Ecclesiam in Malssem,
in comitatu Teisterbandiæ super a-
mnem Linghen dictum, contigit, ut
eodem die quidam generosus adole-
scens, dictus Splinterus de Andengyn,
filius primicerii de grandi vico Duer-
stat, volens curiosè experiri myste-
rium fidei Christi, & præcipuè actus
S. Swiberti, de quo mira audierat, li-
cet ipse incredulus & fidei ignarus ef-
fet, scapham cum tribus clientibus
manè hora ferè septima intraret, vo-
lens videre dedicationem Ecclesiæ in
Malssem, eò quod villa Malssem distet
à Duerstat ad Austrum parvo milliari.
Cumque in medio fluminis Rheni si-
ve Leccæ esset, & lascivè joculando &
navigando sederet super littus navi-
culæ, incumbens super mucronem
suam,

suum, lapsu pedum suorum ex lubri- *Sub-*
 citate naviculæ retrorsum cadens, ce- *mergi-*
 cidit in aquam: quem statim vorax *tur*
 unda absorbuit, & in profundum quasi *Splin-*
 lapis descendit, & submersus fuit. *terus*
 Quod cernentes socii & servi in ea- *adole-*
 dem navicula positi, ipsum juvare & *scens.*
 ei subvenire non valentes, dolore ma-
 ximo consternati utraque littora cla-
 moribus & fletibus compleverunt. De
 cujus casu & submersione non solum
 parentes & cognati dolebant, sed &
 luctus erat omnibus, & mœrore in-
 credibili confundebantur universi.
 Servi verò concito cursu fugerunt
 præ timore parentum & amicorum.
 Tandem eadem die, hora ferè duo-
 decima à piscatoribus in sagena cum
 multo dolore inventus, lamentabili-
 ter portatus fuit in domum paren-
 tum, & licet inflexibilis esset artubus
 & membris, tamen consilio flami-
 num idolorum calido impositus le-
 cto, defertur ad fanum sive templum
 Martis. Audierant enim, quod Chri-
 stiani aliquot submersos sive subito
 defunctos, in Ecclesias ipsorum por-
 tantes vitæ pristinae sacrificiis & pre-
 cibus Episcoporum restitissent. Gun-

therus verò egregius miles & dominus de Andengyn, pater Splinteri submersi, properans cum familia, & amicis ad templum Martis, libavit funestum sacrificium, mactando diversa animalia magno deo Marti, ut pietate divinæ potentia suæ unicus filius suus reviviscens suscitaretur. Cumque lugubriter mæsto & tribulato corde usque in horam ferè secundam precibus & sacrificiis incubuissent, & nihil salutis invenissent, desperavit de vita ipsius, eo quod nunquam audisset priscis temporibus deos ipsorum talia peregisse. Erant autem eodem die multi Christiani in ea civitate, qui ut viderent finem, sequebantur funus usque in atrium fani Martis. Qui videntes inenarrabilem dolorem Guntheri, & aliorum amicorum, gaudentes de impotentia deorum, vocaverunt Guntherum seorsum, ut Christus ibi magnificaretur, suadentes & consulentes ei, ut celeriter pro S. Swiberto Christianorum Episcopo existente in Malsem, ad quem filius suus equitare proposuerat, mitteret. Ipse procul dubio precibus suis resuscitaret eum virtute Domini Jesu

Christi,

*Mars
frustra
invo-
catur.*

O Christi, dummodo abrenunciando ido-
 ilis, toto corde crederet in ipsum.
 O Guntherus verò his auditis, memor
 p qualiter idem S. Swibertus in eadem
 to civitate captus, liberatus per Ange-
 ul lum fuit, & qualiter in Hagenstein cæ-
 co nato in nomine Jesu præstitit vi-
 ū sum: statim animatus & allectus ver-
 id bis Christianorum, adjunctis sibi ali-
 p quot honestis amicis, sine dilatione
 M Malsen usque celerrimè properavit:
 iv vidensque sanctum Swibertum; mox
 ob de equo defiliens, provolutus pedibus
 s2 Sancti, osculando manus ejus, per æ-
 rg gra lacrymarum suspiria aperuit ei
 tr tristissimam mortem & submersio-
 or nem unigeniti sui, deprecans ut se-
 us cum dignaretur proficisci Duerstat, &
 ni in virtute salutiferi nominis Jesu, veri
 C Dei omnipotentis, resuscitare filium
 ū suum, pollicens se cum omni familia *S. Swi-*
 ū sua & cognatis crediturum, & sacrum *bertus*
 sd baptismum percepturum. Sanctus verò *humili-*
 y2 Swibertus ipsum humaniter elevans *liter*
 x & honorificè suscipiens, benignè con- *excita-*
 ot solabatur: & licet condoluit lamenta- *tionem*
 id bilibus vocibus & gemitibus ipsius, ta- *defun-*
 m men Deum tentare super hujuscemo- *eti de-*
 ib di facti grandi formidans, se piè ex- *trectat.*

cusavit. Miles verò denuo amplectens pedes ejus, importunè precabatur, ut secum pergere dignaretur, amore Jesu Christi Dei vivi. Sicque victus ejulatu ejus, & præcipue precibus Werenfridi & meis, aliorumque neophytorum ibidem præsentium celeriter vectus curru & nos cum eo, venit circa sextam horam post completorium in vicum Duerstat. Erat autem turba magna congregata ad littus Rheni sive Leccæ, præstolantes adventum S. Swiberti, dolentibus profanis sacerdotibus fanorum. Igitur transmissio amne Lecca, cum iret ad defunctum cum discipulis suis, sequente ipsum grandi turba paganorum, occurrit ei domina Mechtildis mater Splinteri submersi, ut insana mulier: provolutaque pedibus ejus in publica platea, clamavit dicens: Serve Dei vivi succurre mihi, & resuscita filium meum in nomine Dei tui, credamque cum tota familia mea in eum: quia dii nostri impotentes sunt ad resuscitandum eum. Quam S. Swibertus elevans & consolans, parum ingemuit. Erat autem Splinterus submersus denuo ex templo Martis

porta-

q portatus in domum patris sui, veni-
 ensque ad præsentiam defuncti, petiit
 u ut flamines sive sacerdotes idolorum
 b dignarentur sibi adesse, ut viderent
 v virtutem Domini nostri Jesu Christi
 I Dei omnipotentis. Interim præcepit
 n nobis devotè orationibus vacare, Dei-
 p que misericordiam implorare, ut de-
 ft functus resuscitaretur, & ipse oravit.
 U Universa igitur multitudine flente,
 cùm aliqui fanatici sacerdotes pavidi,
 v vocati per dominum Guntherum ad-
 v venissent, sanctus Swibertus sonora
 v voce, flexis genibus, lachrymarum
 ni imbrepersus, clamavit ad Domi-
 ni num dicens: Domine Jesu Christe,
 p qui refugium factus es nobis: inclina
 s aurem tuam ad preces nostras, ut re-
 v veletur hominibus istis gloria tua, &
 q prædicetur & glorificetur ab incredu-
 il lis nomen sanctum tuum: ut sciant
 p quia non est vana fides nostra, nec a-
 il lius Deus præter te, cujus pietas non
 d habet finem, nec dona mensuram: &
 or resuscita ad gloriam & honorem
 n nominis tui hunc servum tuum, dia-
 bolicæ fraude delusum, ut sciant, quod
 o omnia idola, quæ pro diis colunt, sta-
 ut tuæ sunt demonibus plenæ, videntes
 virtu-

*Preca-
 tio S.
 Swiber-
 ti ad
 Domi-
 num.
 Jesum.*

virtutem pietatis tuæ, credentes in te salventur. His dictis, surgens ab oratione, fiduciam magnam habens in Christum, dixit: Domine Jesu Christe, mæstorum consolator, qui dixisti:

Joan. *Omnis qui credit in me, opera quæ ego facio,*
14. *Et ipse faciet, Et majora horum faciet: Do-*

Joan. *Magdalenæ & Marthæ Lazarum qua-*
11. *triduanum mortuum, resuscita &*

hunc in nomine tuo, ostendendo potentiam divinitatis tuæ. Et arripiens dexteram submersi, dixit: In nomine Domini Jesu Christi crucifixi, Dei omnipotentis, dico tibi, ut surgas & vivas, & confitearis creatorem tuum.

Excit-
at
mor-
tuum. Statim verò defunctus aperiens oculos suos, & quasi de gravi somno suspirans surrexit. Amplectensque pedes Sancti cum magnis suspiriis clamavit: Non est alius Deus in cœlo & in terra, quam Dominus Jesus Christus crucifixus, quem prædicat sanctissimus servus ejus Swibertus: qui me

sua benigna misericordia ad preces ejus ab inferis & à morte resuscitavit. O vita laudabilis, quæ alterius corporis mortem precibus effugavit, tartarum

rum

rum spoliavit, spem magnam habens
 in Christo. Procul dubio mors ibi ju-
 ra non tenuit, ubi S. Swibertus vim
 orationis ingessit. Statimque omnes
 mirati & stupefacti, qui viderant &
 audierant novitatem tanti miraculi,
 divinam pietatem per Dominum no-
 strum Jesum Christum dignis extulê-
 re præconiis, qui sanctum Swibertum
 servum suum tam insigni clarificare
 miraculo dignabatur. Provolutique
 pedibus sancti Episcopi cum sacerdo-
 tibus idolorum, credentes in Chri-
 stum, baptizari petierunt, spretis va-
 rianis cultibus idolorum. Denique læ-
 tissimè accurrentes parentes & cogna-
 ti, infinitas retulerunt Deo & Sancto
 eius gratias, devotè ipsum amplecten-
 tes & osculantes cum discipulis. Sed
 & ipse S. Swibertus cum cæteris Chri-
 stianis humiliter in terram prostratus
 benedixit Deum, qui magna fecit in
 populo suo. Tantus verò in platea e-
 rat clamor paganorum, resuscitatum
 videre cupientium, ut S. Swibertus
 necessitate compulsus, resuscitatum
 vestibus indutum per manus duceret
 cum magna devotione ad honorem
 Dei, ut à cunctis videretur. Quem vi-
 vum

*Multi
 hoc mi-
 raculo
 conver-
 tuntur.*

vum & ambulantes cernentes, clamaverunt: Verè magnus est Deus Christianorum, qui talia per servum suum operatus est. Factum est ergo gaudium magnum coram omnibus hæc videntibus, & magnificatum est nomen Domini nostri Jesu Christi. Eodem tempore baptizatus est Splinterus resuscitatus, cum parentibus & cognatis, & aliis numero centum viginti sex, demptis pueris & virginibus. Altera denique die congregata infinita turba hominum paganorum, sanctus Swibertus præmissa oratione ad Spiritum sanctum cum discipulis suis, ut Deus aperiret corda illorum ad spernendum idola, & ad fidem complectendam, prædicando deduxit, & declaravit eis transgressionem protoparentis nostri Adæ, incarnationem verbi Dei, diabolicam idolorum inventionem, atque infinitam misericordiam Dei. Insuper quod æternaliter damnabuntur, qui spreto verò Deo, adorant idola & sculptilia, & gloriantur in simulacris suis: ita quod ferè pars magna civitatis credidit in Christum. Erat autem civitas, licet pagana, sub potestate Christianorum

Prin-

i 28.

Bapti-
zan-
tur.

¶ Principum, scilicet regis Franciæ & Pini Ducis, & tota ferè vicinitas & provincia Christianæ fidei subdita, ut potè Brabantia, Flandria, & pars Hollandiæ: sic quod pagani de Duerstat sæpè cum Christianis conversati, pridem multoties multa de Christo audierant. Mansit autem multis diebus in eadem civitate, vigilantia instantia prædicando fiducialiter Christum paganis confirmando neophytos, ita ut non solum pagani, verùm etiam multi idolorum sacerdotes, videntes cælestem gratiam & miraculi magnitudinem in S. Swiberto, abjecto perfidiæ velamine, baptismi gratiam ab ipso devotè susciperent.

CAPUT XIII.

¶ *Ut Sanctus Willebrordus Roma rediens, cum S. Swiberto per Frisiam prædicaverit.*

¶ **III** Taque anno à nativitate Domini Anno sexcentesimo nonagesimo septimo, 697.

¶ S. Willebrordus adepta jam Apostolicæ benedictionis autoritate, consecratusque Archiepiscopus à sancto Sergio Papa, rediit ad Germaniam.

¶ Cui occurrens S. Swibertus cum clericis & discipulis, & multis Christianis, recipit eum cum magna

S. Willebrordus

honorificè à S. Swiberto excipit. magna honorificentia, & gavisi sunt in Domino. Audiensque S. Swibertum Episcopum consecratum, & Comitatum Teiterbandiæ cum tota fere Bataviâ, ac magnam partem inferioris Frisiæ prædicatione ipsius conversam, & Ecclesiam Trajectensem numero fidelium valdè multiplicatam, imensas devotè Deo retulit laudes. Deinde pariter Trajectum pergentes, statim in fundo basilicæ sancti Thomæ Apostoli propè castrum Trajectense, Canonicorum cænobitarum construxerunt Ecclesiam in honorem S. Martini Episcopi Turonensis: in qua S. Willebrordus Archiepiscopus Frisonum cathedralem Ecclesiam sibi stabiliri iussit: quam per primitivam benedictionem SS. Willebrordus & Swibertus Episcopi, cum cæteris confratribus, propriis manibus benedicens, consecraverunt. Deinde mortuo Radbodo rege Frisonum, Christiani liberè permixti sunt ubique per Frisiam publicè Evangelium Christi prædicare. Quapropter præfati sancti Episcopi cum sacerdotibus & clericis in Hollandiam & Frisiam ubique pervagantes, rudem populum documentis Evan-

Evan-n

H Evangelicis informaverunt, docentes *Swi-*
 q profanum idololatriæ cultum abo- *bertus*
 ol lendo relinquere: catechumenos ba- *Bata-*
 q ptizaverunt, neophytos confirmave- *vis &*
 ut runt, sacros ordines celebraverunt, ac *Frisiis*
 ni in pagis singulis Evangelium pacis *prædi-*
 o constanter & devotè prædicaverunt, *cant.*
 & per loca singula presbyteros & dia-
 o conos ordinaverunt, qui eos in verbo
 on fidei & ministerio baptizandi adjuva-
 et rent, maximè in magno vico Duerstat.
 ni In quo per biennium prædicantes, to-
 ut tum populum ad fidem perduxerunt
 o Christi, ac fana idolorum commu-
 et tantes in Ecclesias Christi, quinqu- *52. Ec-*
 ig ginta duas dedicaverunt Ecclesias *clesias*
 o rothiales in eo, adjutorio Guntheri *Paro-*
 im militis & aliorum amicorum. Et non *chiales*
 ol solum per Frisiam prædicaverunt & *in Du-*
 o Lotharingiam, sed & usque in Daciam *erstat*
 et prædicando, populum multum, pur- *dedi-*
 et ggatum à barbarica gentilitatis idolo- *cant.*
 et latria, orthodoxæ junxerunt fidei. *Item*
 o Cumque sic per aliquot annos fer- *Lotha-*
 et venter Evangelici Pontifices, & verbi *ringis*
 o Dei præcones pariter & continuè in *& Da-*
 et diversis Provinciis Christum annun- *nis præ-*
 et ticiassent, redierunt & venerunt cum *dicant.*
 et æ exultatione Trajectum ad confratres

D

&

& cooperatores verbi Dei, enarrantes illis quanta Dominus per illos fecisset. Et licet S. Swibertus egregius Pontifex, præcesserit S. Willebrordum tempore, tamen S. Willebrordus præcedit sanctum Swibertum dignitate, & primus Archiepiscopus Trajectensis reputatur, eò quòd à S. Sergio Papa Archiepiscopus Frisonum specialiter consecratus, & à sede Apostolica ad eundem populum missus fuerit: atque quod ab illustri Principe Pipino de Herstallo, & à glorioso filio ejus Carolo Martello ex regali donatione civitatem Trajectensem cum suis appendicibus pro se & suis successoribus Episcopis Trajectensis Ecclesiæ impertraverit. Et ideo S. Swibertus non Episcopus Trajectensis appellatur, sed coëpiscopus S. Willebrordi.

CAPUT XIV.

Ut sancti socii & presbyteri SS. Willebrordi & Swiberti in diversas provincias missi, Christum predicaverint.

DEinde animadvertentes præfati sancti Pontifices & egregii prædicatores, qui cum eis ex Anglia venerunt Trajectum, quod multus populus, Deo prosperante, ab infidelita-

tis zi

tis errore ad Christum conversus ef-
 fet, convocata Synodo in novella Ec- *Syno-*
 clesia Trajectensi, decreverunt more *dus*
 Apostolorum & discipulorum Chri- *Traje-*
 sti, in diversas circumjacentes barba- *ctensis.*
 ricas nationes præstantiores prædica-
 tores dimittere, ad prædicandum ip-
 sis fidem Christi. Erant autem eo *Catalo-*
 tempore in eadem primitiva Ecclesia *gus insti-*
 Trajectensi Apostolici Pontifices, & *gnium*
 Canonici egregii prædicatores, qui S. *viro-*
 Swibertum cum sanctis Ewaldis se- *tum*
 quentes, constanter Christum genti- *in Ec-*
 bus prædicaverunt : utpotè S. Win- *clesiam*
 fridus sacerdos, qui postquam trede- *Traje-*
 cim annis in Ecclesia Trajectensi ut *ctens.*
 Canonicus degisset, Archiepiscopus *S. Win-*
 Moguntinensis consecratur, & Boni- *fridus.*
 facius appellatur. Qui post obitum *alias*
 S. Willebrordi Episcopi Trajectensis *Boni-*
 rediens, secundus Archiepiscopus Tra- *facius.*
 jectensis ordinatur : qui postquam de-
 cem & sex annis per Frisiam prædi-
 casset, martyrio in Frisia coronatur
 cum suis. Similiter S. Wiro Episco- *S. Wiro*
 pus Deirorum : Sanctus Plechelmus *S. Ple-*
 Episcopus de Massa candida, vel, se- *chelmus.*
 cundum Bedam, candida Casa : San- *S. Oth-*
 ctus Othgerus Levita, cum plerisque *gerus.*

Histor. Eccles. lib. 5. cap. 24. aliis gloriosis sacerdotibus & prædicatoribus. Cui sanctæ Synodo præfuerunt sancti Willebrordus & Swibertus antistites constantiores: in qua conclusum & diffinitum fuit, ut omnes

primi prædicatores in exteris Provinciis prædicarent verbum Dei. Igitur S. Acca, ut est antè dictum, cum S. Swiberto in Angliam rediens, à S. Wilfrido Episcopo Augustaldensis Ecclesiæ Episcopus consecratus, post sanctissimam vitam ibidem in Domino

S. Wigbertus mart. quievit. S. Wigbertus in Fostelant martyrio coronatus fuit, ut prædictum est. S. Willebaldus Orientalem

S. Willibaldus. Franciam adiens, Aureatensis sive Eistatensis Episcopus effectus est. S. W

S. Winebaldus. nebaldus frater eius Heyndelamensis Abbas est ordinatus. Quorum ger

S. Walburgis. mana fuit Walburgis virgo, Lebuinus

S. Lebuinus mart. Pontificatum adeptus, propè Gandavum martyrio coronatur. Duo quidem sancti Ewaldi Nabiam introeuntes, Christum prædicando confessi

SS. Ewaldi mart. sunt: qui abinde ascendentes in Saxoniam, glorioso martyrio coronati

S. Werenfridus. sunt. S. Werenfridus presbyter & egregius prædicator, versus Bataviam missus novellum Christi populum in

Elit

Elst & Westerwoirt, & in finibus illis feliciter rexit, & infinitus clarificatus miraculis, tam in vita quam in morte, idibus Septembris apud Westerwoirt spiritum creatori reddens, miraculosè in Elst tumulatur. Sanctus Adelbertus Levita filius Edilbaldi Regis Deiorum, filii S. Oswaldi Regis & Martyris in Egmonda in Hollandia oratorium construens, post multorum paganorum conversionem & laudabilem sanctæ vitæ suæ consumationem, multis miraculis clarus, VII. Kal. Julii felici fine requievit in Christo, sepultus in Egmonda: ubi usque in hodiernum diem claret infinitis miraculis.

S. Adelbertus.

Is eximius Confessor, primus Archidiaconus Ecclesiæ Trajectensis fuit.

Et ego Marcellinus presbyter inutilis, à præfatis Pontificibus missus ad partes Transiselas, locum Aldenseel,

Sanct. Marcellinus

Trentam, & Tuventam, & Covordiam ac Daventriam rego, & Dei providentia totum fermè populum Christo prædicando lucratus sum, & purgavi à cultu idololatriæ: permansitque S. Willebrordus in diocesi sua Trajectensi ferventer prædicando Evangelium Christi cunètis gentibus.

Cæteri verò hac illacque dispersi propter verbum Dei, post conversionem multorum paganorum, salubri fine in Christo quieverunt.

CAPUT XV.

Ut S. Swibertus in Westphalia mulierem paralyticam sanaverit, & populum converterit.

ITaque sacerrimus Pontifex Swibertus in osculo pacis cum multis lachrymis Vale dicto S. Willebrordo, cæterisque præfatis sanctis prædicatoribus ac aliis Canonicis Trajectensis Ecclesiæ, adjunctis sibi Willeico, Gerardo, Theodorico & Bosone gloriosis presbyteris & prædicatoribus, aliisque duobus pueris laicis Waltero & Joanne, pervolavit ut nubes paganismum, tanquam fidei vexillifer de loco ad locum, per Westphaliam & inferiorem Saxoniam quotidie fideliter in vinea Domini tanquam miles strenuus laborans, magnam quoque gentem plerisque in locis ab idolorum vesania ad fidem Christi perduxit, & quocumque divertebat, ad execrandam diabolicæ versutiæ supplantationem & idola confringenda summo perè laborare cum suis studuit &

cura

*Westphalis
Christum
annun-
ciat.*

curavit. Et ubique confluebant pagani ad ipsum, ad audiendum verbum vitæ ab ipso. Erat enim dulcis in exhortationibus, & cunctis affabilis & eloquio mitis. Construebantur etiam aliquot Ecclesiæ in confinibus Westphaliæ, admonitione ipsius, quas etiam consecraverat. Hucusque ego Marcellinus, præfatus discipulus ipsius & S. Wilebrordi, cum S. Swiberto conversatus, quæ conscripsi vidi, & ferme omnibus præscriptis interfui. Et deinde ipso tendente cum suis ad

* Minimigardum, id est, Monasterium, ego redii habita benedictione ipsius Frisiam versus: & sic quæ sequuntur, ex relatione veridicorum fratrum conscribo. Perveniens ergo hyeme Minimigardum, indefinenter palàm omnibus prædicavit Christum, clamans & dicens: Auscultate & audite me fratres dilectissimi, qui ad imaginem, & similitudinem Dei creati estis, à quo per maledictas paternas traditiones damnabiliter alienati, diversa idola vana, dæmonibus plena, pro diis ignoranter colitis, quæ nec procul dubio dii sunt, sed idola, nequitia diabolicæ fraudis & versutiæ

*Hodie**dicitur**Monasterien-**sis Episcopi-**scopatus.*

inventā, ex præcepto potentum Regum & Tyrannorum, pro diis colenda & adoranda simplicibus hominibus tradita: sed unus est Deus omnipotens, qui secundum suam divinitatem solo verbo creavit cœlum & terram, mare & omnia, quæ in eis sunt. Sed propter transgressionem & prævaricationem protoplasti nostri Adæ, ne humanum genus periret, compatiens miseriæ humanæ naturæ, quia omnes homines salvos vult fieri, ex nimia charitate idem Deus creator omnium in fine seculorum homo factus, sua benedicta passione reformavit humanam naturam lapsam, regnans ut Deus omnipotens jam in cælis. Resipiscite, resipiscite ergò dilectissimi fratres, & redite ad verum creatorem & salvatorem vestrum Dominum nostrum Jesum Christum, verum Deum, credentes in eum, quia misericors est, salvans omnes spernentes idola vana, sibi que servientes. Nonne absurdum & miserum est, lapidem Deum credere, & lignum arte hominum compactum ad auxilium invocare, ac derelicto creatore adorare miseras damnatasq; creaturas pro

diis?

diis? Cùm hæc & his similia evange- *Monna-*
 lizasset, multi compuncti, ipsùm cum *sterien-*
 suis hospitio recipientes, confirmari *ses qui-*
 in fide Catholica postulabant. Erat *dam*
 autem in eadem civitate quædam *cre-*
 mulier enormiter contracta, ita ut fe- *dunt in*
 rè esset & appareret monstrum in na- *Deum.*
 tura : quæ cùm multa in medicos ex-
 pendisset, & nihil salutis & remedii
 impetrasset, audiens quendam pere-
 grinum illuc adventasse, & quendam
 novum Deum prædicare, petiit à suis,
 ut ad virum Dei veheretur. Altera
 verò die, cum S. Swibertus coram
 magna multitudine prædicaret, adve-
 cta fuit ad eum mulier jam dicta.
 Quam cùm in nomine Domini nostri
 Jesu Christi signo crucis benedixisset,
 statim cunctis videntibus & admiran-
 tibus sanata fuit. Quæ post gratiarum
 actiones gaudens & hilaris, læta facie *Mulier*
 & alacri animo domum cum suis re- *à S. Swi-*
 pedavit : ac deinde cum multis redi- *berto*
 ens, credens in Christum baptizata est. *curata*
 Nec inmemor optate sospitatis, horta- *Eccle-*
 tu S. Swiberti Episcopi construxit in *siam D.*
 honorem Dei & S. Pauli Apostoli ora- *Pauli*
 torium sive Ecclesiam circa domum *con-*
 suam, cò quod in Festo S. Pauli Apo- *struit.*
 stoli sanata fuit.

CA-

V I T A
CAPUT XVI.

Ut S. Swibertus Episcopus in Bilveldia quendam à peste squinantia vel angina liberârit.

*Nunc
Mona-
steriũ.* ERat autem in Bilveldia dives quidam nomine Adelbertus, repente tortus dolore squinantia, ita ut penitus nihil deglutire posset, & omnes de vita ejus desperarent: qui audiens famam S. Swiberti, & virtutis patratae per ipsum in nomine Jesu veri Dei in quadam contracta, misit celeriter duos honestos pueros ad * Minimagardum, petens ut amore ejusdem Jesu Dei sui ipsum visitare dignaretur, spondens si liberaret & sanaret ipsum, crediturum se procul dubio in ipsum verum Deum. Sanctus verò Swibertus Episcopus hoc audiens, ad honorem Dei & salutem gentium cum suis presbyteris & clericis profectus Bilveldiam, invenit eum in extremis agonizantem. Statimque post diutinam orationem & divinorum celebrationem, porrexit ei coram multis gentibus ablutionem, cumque bibisset parum, mox sanatus fuit, & à sancto in fide confirmatus baptizatusque cum multis, benedixit Dominum, Volat

*Sanat
homi-
nem
angina
labo-
ran-
tem.*

Volat fama miraculi illius per Provinciam, concurrunt vicini, cognati & amici, congratulantes ei de liberatione imminentis periculi & mortis: omnesque laudant potentiam Domini Jesu Christi. Multi in super eorum, spretis abominandis cultibus idolorum, crediderunt in Christum, & baptizati sequebantur & comitabantur multi ex eis sanctum Domini. Mansitque per aliquot dies ibidem prædicando cunctis Christum.

CAPUT XVII.

Ut quendam cæcum illuminarit.

REdiens verò Minimigardum ad *Nunc*
 petitionem quorundam infirmo- *Mona-*
 rum gentilium, stipatus multis Chri- *steriū.*
 stianis & paganis, obvium habuit
 quendam cæcum in alia parte strata
 viæ: qui intelligens sanctum Swiber-
 tum Christianorum Episcopum ad-
 esse, petiit à suo ductore, ut ad ejus
 præsentiam duceretur. Sed ductor,
 dimisso cæco, currens ad S. Swiber-
 tum, elemosynam piè precabatur
 accipere. Porro clamanti cæco nemo
 intendebat. Cumque magis ac ma-
 gis clamaret, audivit eum S. Swiber-
 tus: qui Willeicum presbyterum suum
 vocans

vocans dixit: Audis? quis est qui clamat ad nos? Qui respondit: Audio, sed quid sit, ignoro. Dixitque: Accipe baculum istum, & perge ad clamantem, & da illi præcipiens, ut cum sustentaculo isto veniat ad me in nomine Domini nostri Jesu Christi. Ivit ergò S. Willeicus presbyter, dicens cæco: Dominus Swibertus Episcopus transmisit tibi istud sustentaculum, ut venias ad eum. Stetit verò S. Swibertus, præstolans adventum ejus. Statim ergo, ut cæcus accepit baculum, videre parum cœpit: veniensque ad S. Swibertum, prostratus cum gratiarum actione pedibus ejus, baptizari in nomine Jesu ab eo precabatur, affirmans se aliquid videre. Mox S. Swibertus muniit signo crucis sanctæ oculos ejus, & ille clarè vidit. Pagani verò hæc videntes, provoluti pedibus ejus, credentes in Christum, abrenunciatis spurcitiis idolorum, baptismum susceperunt. Cùm verò Minimigardum venisset, & pauco tempore non paucam Christo plebem prædicando acquisivisset, eamque in fide & amore Christi confirmasset, migravit cum suis ad Saxoniam, pervenitq; in grandem

*Cæco
Crucis
im-
pressio-
ne red-
ditur
visus.*

*Brun-
svicens-
sibus*

dem vicum dictum Brunswick, ibi prædicavit Christus. S. Swibertus. que diebus aliquot prædicavit Christus. S. Swibertus. stum, & convertit multos.

CAPUT XVIII.

Uti S. Swibertus in Brunswick quendam paralyticum signo sanctæ Crucis sanaverit.

Postquam igitur cum suis presbyteris & clericis in Brunswick secessisset, nil veritus est paganorum sævitiam corpus non animam occidendum: statimque solitum sibi opus evangelizandi exequens, multos & exemplo virtutis, & incitamento sermonis, semotis idololatriæ tenebris, adduxit ad verum lumen fidei. Nunquam enim vel raro à virtutibus quietivvit. Nam quoties à prædicatione & ministerio verbi Dei vacaret, orare, studere vel legere solebat. Erat autem in eodem vico quidam adeo à sinistro latere præpeditus, ut nec illius lateris manum aut pedem posset quovis modo movere, aut quicquam sinistro oculo videre. Post plurimorum medicorum antidota atque collyria vanum experta, audiens à quibusdam ipsium visitantibus, de salutariis monitis, & insignibus miraculis in

Exer-

citia

S. Swi-

berti.

in

in diversis Westphaliæ pagis & locis per S. Swibertum in nomine Domini Jesu veri Dei patratis, misit ad eum efflagitans ut ipsum visitare dignaretur. Itaque S. Swibertus cum suis presbyteris & magna frequentia incredulorum ipsum visitando accedens, post devotam orationem, latus ejus signo crucis tetigit, viroque benedixit dicens: In nomine Domini nostri Jesu Christi omnipotentis Dei surge. Qui statim de grabato surgens, visum recepit, & est integrè restitutus: & multi hæc videntes & credentes in Christum baptizati sunt. Cùm ergo quotidie prædicando multos converteret, & fama miraculorum & virtutum ejus per totum vicum ad laudem Dei à plerisque promulgaretur, & ad aures sacerdotum paganorum pervenisset: irati valdè, statim collegerunt populum incredulum, cum quibus venerunt ad Satrapam vici, clamantes & dicentes: Civitas tota peribit, nisi temerarius & publicus inimicus deorum nostrorum occidatur, aut effugatur, qui per novas magicas artes populum seducit & alienat, mentesque eorum evertit, prædicando quendam

igno-

*Signo
S. Cru-
cis sa-
nat pa-
ralyti-
cum.*

ignotum crucifixum verum Deum,
 eosq; separando à venerabilibus diis.
 Quibus Satrapa ait: Quomodo ma-
 gica arte seducit homines, cum so-
 lummodo prædicet de quodam Deo
 crucifixo nobis ignoto, cujus virtute
 & potentia non medicaminibus &
 ferro, curat infirmos, sed verbo &
 signo illius. Et quia deos multos ha-
 bemus, quos omnes non cognosci-
 mus, licet in aliis remotis nationibus
 cognoscuntur, forsitan hic etiam est
 unus deorum. Qui si non esset Deus
 potens in cœlo & in terra, tam mira
 per ministros suos nullatenus faceret.
 Et licet dii nostri potentes sunt, nun-
 quam tamen aliqua signa sanitatis in-
 ter nos, nec alibè fecerunt, sicut iste
 in nomine Dei crucifixi facit. Erat
 autem Satrapa consanguineus apo-
 plectici sanati per S. Swibertum. Hæc
 audientes sacerdotes idolorum cum
 suis cæteris paganis congregata ma-
 gna multitudo gentilium, non so-
 lum S. Swibertum cum suis, sed etiam
 Satrapam occidere decreverunt. Pe-
 tititione igitur Satrapæ S. Swibertus,
 Vale dicto Satrapæ, confirmatisque
 novellis Christianis, & relicto felice
 Bosone

*Satrapa
 Brun-
 swicen-
 sis est
 pro S.
 Swi-
 berto.*

Bosone glorioso presbytero & prædicatore neophytis, ne recidivarent, secessit per diversas Provincias, Christum ubique prædicans, donec veniret ad Boruëtuarios. Impossibile est tanti viri gesta per quotidianos virtutum profectus & gentilium conversionem evolvere, dignisque fastorum laudibus magna ejus merita congruenter attollere, quæ in diversis Germaniæ locis, pagis & Provinciis peregit.

CAPUT XIX.

Ut Boruëtuariorum magnam partem ad fidem perduxerit Christi.

Anno
705.

Cumque ad Boruëtuarios venisset, scilicet anno ab incarnatione Domini septingentesimo quinto, statim salutifera verbi divini præcepta stolidis ipsorum cordibus evangelizando tradidit, ferasque eorum mentes tetricis ignorantia caliginibus cæcatas, evangelicæ prædicationis lumine perlustravit, gloriosus apparens in verbis, & sanctus in omnibus operibus suis: ita ut à profanis idolorum superstitionibus ad fidem Christi multos convertendo in radice veræ fidei miraculorum prodigiis solidando confirmârit. Sed cum ubique præ-

*Multos
Christo
lucra-*

ent.

dica-

dicatione S. Swiberti multi conversi
 baptizatiq; Christo servirent, & quo-
 tidie plures ad Orthodoxam fidem
 convolarent, nefandissimus hortator
 scelerum, animarum prædo, gaudens
 in pejus abire omne genus hominum,
 non posse cælos adire, satagit per suæ
 malignitatis fautores ipsum aut inter-
 imere aut expellere. Cum ergò qua-
 dam die prædicaret coram multis
 gentilibus, sacrilegi sacerdotes paga-
 norum calice Babylonis inebriati, in-
 surrexerunt adversum eum, qui ipsum *A Sa-*
 verberatum pugnis, retortis baculis & *cerdo-*
 lapidibus à finibus ipsorum eliminare *tibus*
 & expellere conabantur: sed creptus *demo-*
 industria quorundam fortium Chri- *num*
 stianorum, aliquot diebus secretè la- *affligi-*
 tuit (non enim palàm ipsum trucidare *tur.*
 audebant timore Satrapæ ipsorum)
 non tamen cessavit à prædicatione:
 quin sparsit semina vitæ per agros
 multorum cordium, ita ut in dies
 multos, despectis idolis, publicè Chri-
 stum confitentes, baptizaret.

CAPUT XX.

¶ Ut quendam demoniacum liberaverit, &
 cum multis baptizârit.

HE Rat autem eodem tempore in
 E qua-

quadam Boructuariorum villa Velsenberg nomine, vir quidam dives & potens Ethelhere dictus, obsessus à dæmonio, ferro & catenis adstrictus, eò quod omnes morfu arriperet, & vestes proprias laceraret. Erat autem idem Ethelhere incitator aliorum, & primus, qui S. Swibertum baculo impetere, non formidabat. Qui cum quotidie dirè vexaretur, & à multis visitaretur, tandem quadam die, præsentibus nonnullis idolorum sacerdotibus, & aliis paganis ipsi condolentibus, dæmon clamare cæpit: Nisi huc veniat servus Dei vivi Swibertus Christianorum Episcopus, hinc non egrediar. Cumque magis ac magis hæc iterando clamaret, confusi abcesserunt idololatræ & amici dæmoniaci, perplexi & dubii quidnam facerent. Demum communi omnium deliberatione ab ipsis S. Swibertus quaeritur, & inventus obnixè rogatur & invitatur ad visitandum dæmoniacum præfatum. Igitur S. Swibertus fraterno tactus dolore dæmoniaco compatiens, cum iret cum suis presbyteris & clericis, essetque in via ad visitandum eum, mox cæpit dæmoniacus

niacus spumare, dentibusque dirè stri-
 dere, & horribiliter vociferando cla-
 mare plus solito : de quo præsentés
 valdè mirabantur. Sed S. Swiberto ap-
 propinquante domui, cessavit dæmo-
 niacus jacens in lecto, ac si somno dul-
 citer pressus esset. Quem sanctus cer- *Ecce*
 nens præcepit suis, ut omnes orationi- *quàm*
 bus devotè vacarent, & ipse orationi *solenne*
 incumbens, Deum devotissimè pre- *fuit*
 cabatur, ut ad laudem & gloriam san- *sanctis*
 ctissimi nominis sui, & ad conversio- *viris*
 nem incredulorum dæmoniacum ex- *ad edem*
 pulso dæmone liberaret : surgensque *da mi-*
 cum suis ab oratione, signavit dæmo- *racula,*
 niacum signo salutiferæ crucis, dicens: *crucis*
 In nomine Domini nostri Jesu Christi *adhibe-*
 præcipio tibi immunde spiritus, ut ex- *re si-*
 eas ab hac Dei creatura, ut agnoscat *gnum.*
 suum verum creatorem & salvato-
 rem. Statim cum foetore spiritus ma- *Dæmo-*
 lignus exiens, clamare coepit: Non diu *niacus*
 in ista permanebis provincia serve *libera-*
 magni Dei. Nam sicut me ab hac mea *tar.*
 habitatione expulisti, ita expelli te fa-
 ciam ex ista terra & provincia. Ethel-
 here verò à dæmonio liberatus, sur-
 gens, palam inhærens pedibus S. Swi-
 berti, veniam petens de commissis in
 E 2 cum,

cum, baptizari in nomine Jesu Christi instantissimè poposcit, in cuius nomine liberatus fuit. Similiter multi pagani cum duobus idolorum sacerdotibus, qui præsentes fuerunt, pedibus S. Episcopi provoluti, mysterium fidei Christianæ discere & scire expecterunt. Quos sanctus elevans docebat divinam sapientiam descendisse de cœlo ad terram, ut hominem qui mortuus fuerat peccato, suo sanguine & benedicta morte in ara crucis vivificaret. Itaque per tres continuas hebdomadas eos docens & in fide confirmans, baptizavit ex eis quadraginta duos, exceptis parvulis utriusque sexus & mulieribus.

*Multi
bapti-
zantur*

CAPUT XXI.

De virtutibus & conversatione

S. Swiberti.

ET licet Boructuarii esset gens barbara, sæva & inculta, & plures deos adorarent, profanis & sacrilegis sacrificiis responsa à demonibus exquirentes, auguriis & divinationibus servientes: tamen S. Swibertus condolens ipsorum miseriam, sedula prædicatione, crebris devotionibus & mirabili sanctitate, Deo auxiliante, eos ad agni-

*Multi
fidem
ample-
ctun-
tur.*

gnitionem veri perduxit luminis: ita ut relictis idolorum fordibus, in Christum credentes, fana in quibus idola anteà adorare consueverant, propriis manibus destruentes, Ecclesias construerent, in quibus presbyteros & diaconos sibi in adiutorium per diversa Ecclesiarum loca ordinavit. Qui postquam præfatum errorem in magna parte, divina præcedente gratia, miraculis & sermonibus extirpasset, frequentabatur à populis circumquaque positis catervatim ad eum confluentibus: qui eximiæ conversationis & miraculi præfati fama excitati, videre & audire eum sitiebant. Quibus libera voce documenta insinuans evangelica, multos ex eis convertit, quos sacro baptismatis fonte abluit & purgavit: sicque per biennium inter eos moratus, vitæ meritis & virtutum clarens exemplis, omnibus amabilis & venerabilis factus est. Fraternaliterque amore plenus, cunctis ad salutem prodesse satagebat. Ipse verò ut omnibus omnia fieret, cunctos egenos in necessitatibus & infirmitatibus ipsorum visitavit, non solum Christianos, quos in fide visitando & exhortando

*Fanis
destru-
ctis
templa
Christo
eriguntur.*

*Duos
febri-
citan-
tes &
hydro-
picum
sanat.*

tando confirmavit: sed & feroces pa-
ganos, errore idololatriæ irretitos, ut
eos à vano cultu dæmonum creptos,
ad fidem perduceret Christi. Itaque
intra biennium cunctis barbaris san-
ctis moribus præluens, duos præci-
puos paganos, valida febre quartana
laborantes, & unum hydropicum
gentilem cum suis clericis visitans,
prece sua sanatos & conversos, ac in
fide Christi confirmatos, baptizavit.
Multas insuper alias variasque virtu-
tes inter gentiles in nomine Domini
nostri Jesu Christi peregit, ac popu-
lum multum nimis melliflua sua præ-
dicatione & benigna exhortatione so-
lenter Orthodoxæ junxit fidei multis
in locis.

CAPUT XXII.

*Ut S. Swibertus Coloniam veniens, à præclara
Principe Plectrude honorificè susceptus,
duobus miraculis coram ea
claruerit.*

QUAMVIS autem diabolus sit men-
dax & pater mendacii, verum
tamen sancto prædixit Swiberto, cum
per eum expulsus esset ab obsesso.
Nam post biennium veniens illustris
Bruno, magnus Satrapa Saxonum,
cum

cum nobili comitatu in provinciam
 Boructuariorum, pernoctansq; in vi-
 co Ratingen, ex nimia ebrietate orta
 dissensione magna inter ipsum & pri-
 micerium ejusdem vici de Ratingen,
 ex instigatione & suggestione diabo-
 lica ipsum occidit cum duobus famu-
 lis: quibus per vicum dolenter patefa-
 ctis, amici & affines occisorum ad ar-
 ma convolantes, eundem nobilem Sa-
 trapam ferè cum omnibus suis in vin-
 dictam trucidaverunt. Fama verò per
 Saxoniam increbrescente veridica,
 Saxones irati nimis, intrantes poten-
 ter Boructuariorum fines, multos in
 ore gladii occidentes, maxima dam-
 na ipsis intulerunt, vicumque Ratin-
 gen funditus livore pertinaci destru-
 xerunt. E contra Boructuarii, & præ-
 cipuè amici occisorum, aggregata
 magna potentia armigerorum, mul-
 tas villas & munitiones Saxonum igni
 & ferro demoliti sunt. Sicque vicis-
 sim cum diu committerent magnæ
 depopulationis excidium, Boructua-
 rii & præcipuè Christiani, qui à S. Swi-
 berto verbum Dei receperunt, per-
 pendentibus, & quod Saxonum poten-
 tiæ & insolentiæ resistere non possent,

*Ebrie-
 tas ma-
 ter ca-
 dium.*

Vale dicto S. Swiberto, & accepta ab eo benedictione, coacti migrarunt in exteras Provincias, ut liberiùs ibidem Christo servirent. Interea attendens S. Swibertus, gloriosus Pontifex, gregem suum hac illacque dispersum, & quod nullum fructum, nullasque inducias inter utrasque partes cum suis propter saxea Saxonum corda facere posset, exoravit assiduò Dominum, ut ei jam seni locum ostenderet, ubi habitare deberet. Tandem Angelica revelatione admonitus, præcipitur ire Coloniam Agrippinam ad Pipinum ducem, & Plectrudem ejus conjugem, qui ei aptum locum permanendi cum suis condonarent. Igitur S. Swibertus Vale faciens Boructuariis cum suis presbyteris & clericis, ac nonnullis Christianis, per squalida & devia loca in magno discrimine ferocium Saxonum Coloniam usque, Deo comitante & dirigente vias suas, pervenit. Erat autem eo tempore ferenisissimus Pipinus Dux habitans in Joppilia cum Alpaide pellice sua: Plectrudis verò dux eximia & devota Princeps moram traxit Coloniae Agrippinae, in palatio ducum Agrippin-

nen-

*S. Swibertus
ab Angelo
admonetur
ire Coloniam.*

on nensium, & Lotharingorum, quod Pala-
 ty per eam mutatum & consecratum est *tium*
 riu in claustrum sanctimonialium, inti- *muta-*
 m tulaturque Ecclesia gloriosæ Virginis *tum in*
 M Mariæ ad Capitolium. Cumque ea *tem-*
 us audisset adventum S. Swiberti magni- *plum*
 on fici præfulis gavisa est gaudio magno. *S. cano*
 A Audierat enim multoties à pluribus *bium*
 eo celeberrimam ipsius opinionem: de- *Sancti-*
 oq positoque fastu regalis excellentiæ, *monia-*
 iqi ipsum cum venerabili patre Annone *lium.*
 A Archiepiscopo Coloniensi, honorificè
 & devotè suscepit, secumque aliquot
 oib diebus detinuit, ac miro semper cum
 rd humilitatis affectu coluit, ut ab eo se-
 oio creterioribus colloquiis salutis verba
 om mereretur audire. Eodem tempore
 up quidam illustris palatinus, Geraldus
 orn nomine, veniens Coloniã, missus
 oqper Pipinum ab Herstallo sive Joppi-
 illia ad Plectrudem cum decenti mi-
 illitia, statim propter borealem rigi-
 ubdum ventum incidit in gravem mor-
 ubdum inflationis gutturis, idque adeò,
 s truit à nullo medicorum posset ei sub-
 roveniri: quia nullam potionem reci-
 roppere vel deglutire valuit. Cumque o-
 rrimnes lamentarentur illum, desperan-
 ores de vita ipsius, Plectrudis memor

virtutum S. Swiberti Episcopi, devotissimè petiit ab eo, ut amore Jesu Christi dignaretur visitare nobilem Palatinū jam agonizantem, & ipsum Pontificali sua benedictione sanctificare, ac pro eo coram omnipotente Deo intercedere. S. verò Swibertus, ut erat columbinæ simplicitatis & pudicæ naturæ, humiliter cum beato Willeico suo presbytero & ducissâ ipsū accedens, præmissâ devota oratione, cū signasset guttur ejus, mox apostema illud diruptum, omnibus cernentibus crepuit, & horribiliter per nares, & per os effluxit tabes, venenosa putredo. Et sic expulsiis illis noxiis humoribus, statim sanatus fuit. De quo omnes magnificè Deum laudabant, qui meritis sui dilecti antistitis talia operari dignatus est. Erat autem in eodem palatio coquus quidam, qui obsessus à demonio, multū vexabatur quotidie ab eo: qui ad instantiam aulicorum visitatus à S. Swiberto, mox à gravi jugo diaboli liberatus fuit. Et deinceps omnes venerabantur S. Swibertum, ut virum & Episcopum sanctum, videntes gratiam Dei, in ipso.

CA-

CAPUT XXIII.

*U*t S. Swibertus à Pipino Werdam impetrans,
ibidem monasterium construxerit.

Pigitur felix Plectrudis religiosa Du-
 cissa, videns S. Swibertum internæ
 mentis fervore ad cælestia suspirare,
 illicet sublimata culmine terreni prin-
 cipatus esset, & secum multos egre-
 gios prædicatores haberet, tamen spe-
 cialiter de cælesti inquisitione à sancto
 Swiberto viro Dei ædificari cupiebat.
Qui cum eam de futuri regni beatitu-
 dine, de iudicii metu, & spe æternitatis
 familiari colloquio præmoneret, illa
 eum libenter audiebat. Verùm æsti-
 mari non potest, quanto Principis
 illius animus exultarit gaudio, quod
 tanti viri præsentia gaudere, benedi-
 ctione fovendi, colloquutione meruis-
 set ædificari. Et ne ingrata illis bene-
 ficiis videretur, consensu & admisso-
 ne venerabilis Patris Annonis Archi-
 episcopi Coloniensis, direxit S. Swi-
 bertum Episcopum cum præfato Ge-
 raldo nobili Palatino de Ardenna, sa-
 nato à peste anginæ per eundem S.
 Swibertum, cum literis commenda-
 titiis ad illustrem Pipinum Principem
 petens & postulans obnixè, ut viro
 Dei

Swiberto donaret vicum Werdam in
 insula sive littore Rheni, ut gentili Sa-
 xonico populo illic cum suis prodesse
 & præesse posset. Pipinus verò senex
 provectæque ætatis, honorificè susci-
 piens S. Swibertum cum suis, aliquan-
 to tempore secum detinuit, ut verba
 vitæ ab eo audiret, eò quòd pridem à
 plerisque multa laude digna audierat.
 Tandem ut hilaris dator, sitiens æstu-
 anter conversionem gentilium, vo-
 lensque cultum divinum augmenta-
 re ex regali munificentia benignè
 eundem vicum ei propter profectum
 & firmamentum suorum Principatu-
 um donavit, addens & offerens ei ex
 copioso thesauro suo aurum & argen-
 tum multum nimis, quibus Ecclesiam
 sive Monasterium ibidem ad hono-
 rem Dei ædificaret, & populum bar-
 baricum fidei Christi prorsus igna-
 rum, verbo vitæ reficeret. Itaque Va-
 le dicto cum nimia devotione & gra-
 tiarum actione Pipino Principi, san-
 ctus & benedictus Swibertus rediit
 Coloniam ad S. Plestrudem, cujus
 potentia & industria cum multis la-
 boratoribus & cæmentariis Werdam
 veniens cæpit statim propè Rhenum
 fun-

*Pipinus
 largi-
 tur S.
 Swiber-
 to vi-
 cum
 Wer-
 den.*

ut fundare monasterium in honore gloriosæ Virginis Mariæ: ibique cum
 sp̄ quanta humilitate, devotione, & re-
 v̄verentia rudi gentili populo evange-
 silizaverit fidem Christi, & præcipuè
 cum quanta puritate mentis, & cor-
 poris, & timore, Missas celebraverit,
 osac divina peregerit, difficulter possit
 explicari.

CAPUT XXIV.

Ut quendam in Werda à morte suscitaverit.

AA Nno verò Dominicæ incarnationis septingentesimo undecimo, Anno
 cum S. Swibertus ferventer prædi- 711.
 cans, non solum in Werda, sed & in
 pagis & villis vicinis enunciaret pro-
 fanis Saxonibus Evangelium Christi:
 contigit quadam die Martis, ut ipse
 extra Werdam celebraturus, iret cum
 venerabili presbytero suo Willeico in
 villam vicinam & quidam dives gen-
 tilis Hungerus nomine, postea con-
 versus & baptizatus in festo Apostolo-
 rum Petri & Pauli & à S. Swiberto ap-
 pellatus Petrus, ex fervore fidei & ni-
 sissima humilitate & devotione curru
 vehi curaret arenam & lapides, reli-
 quaque tali ædificio congrua & op-
 portuna ad Monasterium S. Swiberti.
 Procu-

Procurante autem omnium bono-
 rum æmulo diabolo, idem Petrus cor-
 ruens sub carruca onusta lapidibus, æ
 efferebatur mortuus, quia penè suffo-
 catus & per diversa vulnera capitis ex-
 tinctus fuit. De quo cum omnes non
 immeritò dolerent, magnusque con-
 cursus populorum ad illud miseran-
 dum spectaculum fieret, gementium
 & dolentium propter inopinatam il-
 lius mortem: cumque exequiæ præ-
 pararentur, ut corpus Ecclesiasticæ
 comendaretur sepulturæ, supervenit
 pius Pater S. Swibertus cum devoto
 Willeico suo Capellano: qui cum di-
 dicisset ex gemitu, audissetque à cir-
 cumstantibus mortem illius Petri, ha-
 bens magnam fiduciam in Christo,
 corpus mortuum, antequam sepeli-
 retur, ut ad cellam suam deportare-
 tur, iussit. Quod cum factum fuisset,
 ipse, adstante magna turba populo-
 rum, rei exitum præstolante, largiter
 cum multis suspiriis lachrymas fun-
 dens, flexis genibus devotissimè ora-
 vit ad Dominum pro resuscitatione
 Petri famuli monasterii. Cumque diu
 preces precibus continuasset, surgens
 tangendo cum oscularetur funus, sta-
 tim

is tim mortuus non solum revixit & sur- *Mor-*
 rexit, verum etiam nullæ cicatrices *tuum*
 vulnerum, nulla conglomeratio san- *resusci-*
 guinis per totum corpus apparuerunt; *tat.*
 de quo omnes laudabant benignita-
 tem Christi Salvatoris. Fama hujus
 miraculi per totam provinciam pro-
 mulgata neophyti in fide solidati con-
 firmantur. Multi verò infideles ad
 Christum conversi, fonte baptismati
 Christo regenerati sunt. Vixit au-
 tem postea idem Petrus sanus & in-
 columis usque ad consummationem
 Ecclesiæ Werdensis, etiam post mi-
 grationem S. Patris Swiberti.

CAPUT XXV.

*Ut S. Swibertus multos gentilium converte-
 rit, & monasterium instituerit in
 Werda.*

Sanctus verò Swibertus, cujus fa-
 ma & actus non solum per Chri-
 stianismum, verum etiam & per pa-
 ganismum in laudem Dei prædicaba-
 tur, adjutorio Primatum, & præcipue
 gloriose Ducissæ Plestradis, aliorum-
 que Christi fidelium, velocissimè cœ-
 cepit Monasterium suum in Werda con- *Ad*
 struere & perficere. In quo collecto *Wera-*
 gmine famulorum Christi, cœpit *dense*
 evan-

Mona- evangelicis illos instruere disciplinis,
sterium non rigorosis: sed docuit & instituit
multi disciplinam vitæ regularis, quam ru-
con- des & neophyti capere & custodire
fluunt. possent, juxta vocem Domini dicen-
Mat. tis: *Jugum enim meum suave est, & onus*
11. *meum leve.* Sed & ipse cum beato Wil-
 leico cæterisque devotis discipulis, sub
 arctiori sanctæ regulæ jugo, sanctissi-
 mam & continentissimam vitam du-
 cebat. Qui licet gentibus in vicino
 habitantibus, prædicando primò pa-
 rum vel nihil profecit in conversione
 earum, eò quòd essent homines duræ
 cervicis & barbaræ mentis, non ta-
 men propter hoc destitit, quin indefi-
 nenter cum fervore prædicans, mul-
 tos nobilium & ignobilium conver-
 teret ex eis: qui repudiatis sordibus
 idololatriæ, fidei sunt fonte abluti.
 Quibus, ut bonus pastor in populo,
 dispensavit, tanquam fidelis & pru-
 dens negotiator, mensuram domini-
 ci tritici. Ipse enim sprevit mundi
 pompas & vanitates spe supernorum
 præmiorum. Et ideò maximis virtu-
 tum donis cælitus ditatus, Deo in o-
 mnibus gratus, ut gemma fulsit in
 clero. Nam positus inter gentiles, illic
 præ-

q præclarum opus inter gentes opera-
 us est, Domino cooperante, & ser-
 monem ejus confirmante sequenti-
 bus diversorum miraculorum signis.

O Cumque in Monasterio Werdenſi vi-
 tæ caeleſtis inſtitutio quotidianum
 ſumeret incrementum, contigit anno
 ab incarnatione Domini ſeptingente-
 ſimo decimo quarto, Pipinum de Her-
 ſtallo, ſtrenuum Principem, & Majo-
 rem domus Francorum, dolentem
 ſuper innocente morte ſanctiſſimi
 Lamberti Tungrenſis Epifcopi, ad
 mortem agrotare. Accerſitusque S.

Swibertus egregius Pontifex ad viſi-
 tandum eum per nobiles viros, per-
 rexit prius cum Willeico & Theodo-
 otrico diſcipulis ſuis Coloniam ad Ple-
 ſtrudem illuſtrem Duciffam Lotha-
 ringiæ ſive Auſtraſiorum, conſilium
 ab ea expetens quidnam facere debe-
 rent. Quæ cum religioſè ſuſcipiens &

ſtractans, tandem retento Colonia
 oiq; Willeico preſbytero S. Swiberti
 apud ſe cauſa devotionis & conſola-
 tionis (erat enim felix Willeicus Ev-
 angelicus ſacerdos) miſit S. Swiber-
 tum & Agilolphum Coloniensem Ar-
 dieſchepiſcopum cum plerisq; aliis Præ-

F

latis

Anno
714.

S. Swi-
 bertus
 ad Pi-
 pinum
 agro-
 tantem
 accerſi-
 tur.

latis ad Pipinum Principem conjugem
ejus, ad informandum eum, si obiret,
ne illustres legitimos suos filios, Dro-
gonem ducem Campaniæ, Grimoal-
dum Majorem domûs Childeberti
regis Franciæ exhæredaret, hæredem
scribendo Carolum Martellum illegi-
timum, ex Alpaide pellice genitum,
in detrimentum & damnationem a-
nimæ suæ, & in confusionem sui & to-
tius Ecclesiæ, atque in scandalum suo-
rum primatum & subditorum. Et
quia S. Lambertus Episcopus eundem
Pipinum de illicito connubio Alpai-
dis increpaverat, martyrium subiit.
Venientes igitur præfati Pontifices
Joppiliam ad ægrotantem Principem
Pipinum, benignè ab eo suscepti sunt.
Qui ipsum consolantes, & ad tole-
rantiam adversitatum temporalium
& infirmitatum corporalium confor-
tantes, ajebant quòd Deus electis suis
iter asperum facit, ne, dum delecta-
rentur in via, obliviscerentur eorum,
quæ sunt in patria. Tandem nacto op-
portuno tempore & congruo, inter
cætera pro salute & remedio animæ
suæ, causam, pro qua venerant, ei de-
votè & salubriter Pontifices exponen-
tes

res, & de illicito matrimonio incre- *SS. Pon-*
 pantes, statim cum indignatione re- *tifices*
 pulsam patiebantur. Alpais verò le- *dum*
 gationem sanctorum Pontificum sci- *argu-*
 scitans & comperiens, irata valdè *unt illi-*
 Pontifices abire celeriter præcepit : & *itas*
 ipsa interpellans importunè pro Ca- *Pipini*
 rolo Martello filio suo apud Pipinum, *nuptias*
 impetravit cuncta pro eodem filio *repe-*
 suo quæ petierat. Pipinus verò eodem *luntur.*
 anno moriens, eundem Carolum
 Martellum suorum principatum re-
 liquit heredem. Quod cernentes præ-
 fati Pontifices, inglorii & tristes Co-
 loniam redierunt, enarrantes præcla-
 ræ Plectrudi omnia, quæ gesta erant in
 Joppilia à Pipino, consolantes eam, &
 ad tolerantiam patientiæ animantes.

CAPUT XXVI.

*De vita S. Willeici Confessoris presbyteri
 sancti Swiberti Episcopi, & de miraculis
 per ipsum perpetratis Colonia.*

S Sanctus Willeicus presbyter, pri- *S. Wil-*
 mus Canonicus conventus novel- *leicus*
 læ Trajectensis Ecclesiæ, vas virtutum, *primus*
 usque pura intentione, spe supernæ retribu- *Can-*
 tionis derelinquens mundum, Chri- *nicus*
 ostio sincero corde servire studuit. Ipse *Traje-*
 enim ab adolescentia sua cum S. Swi- *ctensis.*
 berto

berto in orationibus & continentia ac mediatione divinarum scripturarum vitam felicem sedulus agebat. Ipse nihil hujus mundi quærere, vel curare, & amare curabat. In divinis scripturis sufficienter à S. Swiberto instructus, Latina lingua & Germana eruditus fuit. Erat enim eloquentissimus & mansuetissimus, iræ & avaritiæ victor, superbiæ simul & vanæ gloriæ contemptor, pauperum & infirmorum consolator. Ipse erga inopum provisionem non solum pietate mentis, sed etiam studii laborare solitus fuit. Multos gentiles in diversis provinciis sua saluberrima prædicatione à veneno idololatriæ ad dulcorem fidei Christi perduxit. In Monasterio verò Werdensi factus Præpositus sub S. Swiberto, abstinentiæ & continentiæ, cæterarumque virtutum omnibus fratribus exemplum dabat. Plures etiam & authoritate Magisterii, & exemplo suæ actionis, ad regularem instituebat vitam. Nec solum ipsi Monasterio regulis vitæ monita simul & exempla præbebat, sed & vulgus circumpositum longè lateque à stultæ idololatriæ, vitæ consuetudine, ad b

Christi if

*Item
Præpo-
situs
Wer-
den.*

Christi & cælestium gaudiorum curabat convertere amorem. Et quidem ejus meriti fuerit, etiam miraculi signo internus arbiter edocuit. Eodem enim tempore, quo præfati Pontifices sacri ad Pipinum ægotantem, legatione fungebantur, & ipse venerabilis Pater Willeicus ad instantiam gloriosæ & devotæ plectrudis, Coloniae manebat: ægotabat quidam primarius Coloniensis Gotebaldus nomine, acerri- ma ægritudine pressus, ita ut deficiente penitus omnium membrorum officio, jam mortuus esse videretur: cui jam funebria justa præparata erant, & locus in quo defunctus condi deberet. Maria verò conjunx ejus, precibus & lachrymis interpellans gloriosam Principem Plectrudem, impetravit ut infirmus à B. Willeico presbytero S. Swiberti visitari deberet. Credidit verò quod si bonus discipulus, à bono magistro educatus, intraret domum ejus, oraturus pro eo, manumque imponeret illi atque benediceret, statim melius haberet. Intravit ergo S. Willeicus cum devota familia felicitis Plectrudis, domum ægroti, post divinorum celebrationem: vidensque

Marci
16.

eum mœstis omnibus jam morti proximum ac loculum antè cubiculum, in quo sepeliendus poni deberet, prosternens se oratione, cùm orasset diu cum lachrymis, surgens dixit: Domine Jesu Christe clementissimè Deus, qui dixisti: *Super aegros manus imponent, & benè habebunt*: ostende hîc pietatem tuam, & cura infirmum hunc potenti tua virtute, ut nomen sanctum tuum, benedictum in sæcula, magnificetur ab omnibus. Cumque hæc dixisset, imponens manum suam super caput, benedicensque eum ter, continuò surrexit, & veterno infirmitatis discusso, induit se ipse vestimentis suis. Egressusque cubiculum eum S. Willeico, jussit mensam preparari, cibos apponi, & convivium instrui, quia delectaretur cum S. Willeico manducare & bibere. Cùm verò omnes multum gauderent, de sospitate illius, S. Willeicus cum gratiarum actione devotè orationibus incubuit, donec potius raptus quàm vocatus inter eos sedisset. Gotebaldus verò propè sanctum Willeicum assidens, vescebatur, bibebat, lætabaturque quasi unus è convivis, ac gratias agebat, & multis post

S. Wil-
leicus
sanat
infr-
missum.

post vixit annis. Plectrudis verò religiosa Domina hæc audiens, maximo deinceps S. Willeicum habuit in honore, Deum, qui mirabilia magna solus facit, collaudans. Præfuit autem S. Willeicus monasterio Werdensi annis decem post decessum sanctissimi præfulis Swiberti, & mortuus est anno Dominicæ incarnationis septingentesimo vicecimo septimo, sexto nonas Martii. Ad cuius sepulcrum ad indicium virtutis illius, solent crebra sanitarum miracula fieri.

CAPUT XXVII.

De obitu S. Swiberti Episcopi.

Redeuntibus à Joppilia & à Pipino gloriosis Pontificibus Agilolpho Coloniensi, & Swiberto Werdensi, sanctus Swibertus, delectatus in Domino super salutari gratia, à Deo per Willeicum presbyterum suum Coloniæ patrata, salutata & licentia impetrata à pia matrona Plectrude, rediit Werdam cum suis discipulis: Ibi per triennium sanctissimè vivens, perfecit opera, quæ Deus posuit prodigia super terram, miraculis coruscando, atque ut vox tonitruï in rota, profanis Christum evangelizando, idolola-

triam libera voce damnando, multas gentes paganas sacro fonte baptismatis Christo regeneravit. Tandem Deus, qui est suorum fidelium merces magna nimis, qui & per carnis mortem vivos Ecclesiæ lapides de terrenis sedibus ad cæleste transfert ædificium, S. Swibertum, strenuum fidei pugilem, coronandum in cælis de terrenis evocare dignatus est. Igitur anno à nativitate Domini septingentesimo decimo septimo S. Swibertus omnium virtutum charismatis plenus, ex omnibus animi medullis videndi Deum desiderio flagrans, cum in festo Principis Apostolorum S. Petri ad Cathedram, in suo Monasterio divina celebrasset, mox languor eum invadens lecto decumbere coëgit. Languore itaque per momenta temporum ingravescente, convocans fratrum suorum collegium ferè viginti, primò admonuit eos, ut vestigia Christi sequerentur, & ut virtutem dilectionis & pacis ad invicem, & in omnes domesticos Dei servarent. Instituta quoque disciplinæ regularis, quæ ab eo didicissent, & in ipso vidissent, indefessa fide custodirent. Deinde

Anno
717.

S. Swi-
berti
extre-
ma ad
suos
adhor-
tatio.

de

de subjunxit, diem sui obitus in proximo instare. Quod audientes fratres circumstantes, mœrore perculsi flere cœperunt. Quibus S. Pontifex dixit: Nolite dilectissimi flere: magis autem gaudete: jam enim sanctorum laborum meorum gloriosissimum recipiam fructum & præmium. Recessui fragilitatis meæ debitum charitatis impendite, & orationibus protegite. Quo dicto ipse in Domino gaudens, informabat eos de contemptu mundi & appetitu regni cœlestis, & ut exitum suum, cuius hora incerta est, vigiliis, orationibus, bonisque operibus prævenire meminerint. Cumq; hæc & his similia plura loqueretur, illi accepta benedictione jussu ipsius tristes ad Ecclesiam exiêrunt. Retinuit secum S. Willeicum, cum quo divina meditans, Deum corde devotissimo invocabat. Appropinquante deinde die obitus sive obdormitionis suæ, quam præcivit angelico ministerio, convocans fratrum suorum præfatorum felicem catervam, celebrari sibi *Mi-* sacra fecit Missarum solennia. Deinde *grat* perceptione corporis Dominici se *è cor-* muniens, ac sanctæ crucis vexillo se *poræ.*

*Vultus
defun-
cti di-
vini-
tus re-
splen-
dit.*

cunctosque circumstantes signans, in in mortis quiete dormiens, transiit feliciter de mundo, & ab angelicis choris anima ejus sancta in consortio Sanctorum & felicitatis perpetuæ in perpetuum collocanda suscepta est. Statimque facies ejus, ut glorificata, lucens splenduit. Cella verò ejus ut apotheca redoluit, omniumque ora & pectora fragrantia suavitatis replevit. Defunctus est autem S. Swibertus Werdensis Episcopus anno ætatis suæ sexagesimo nono, Kalend. Martii feria sexta hora duodecima, qua hora Salvator mundi morte sua nos vivificans, januam regni cælestis reservavit, qui est benedictus in secula seculorum, Amen.

CAPUT XXVIII.

De sepulturâ S. Swiberti, ac miraculis quibusdam à Deo per ipsum factis.

TAndem sanctissimum corpus, gementibus cunctis fratribus, devotè per Willeicum, Theodoricum, Gerardum, aliosque principales suos discipulos portatum fuit, positumque in medio Ecclesiæ, in honorato feretro, ut exequiæ ipsius sabbato celebrarentur. Confluebant autem multi ho-

mines

in mines ex diversis pagis & villis flentes
 & dolentes, & præcipuè pauperes,
 rñi frustrati de cætero largis elecmofy-
 ninis, quas ab ipso piè pro amore Christi
 ei receperant. Inter quos adductus fuit *Demo-*
 niy vir quidam dæmoniacus graviter ob- *niacus*
 solleffus, qui postquam tetigisset fere- *tactu*
 ritrum, super quod sanctum corpus ja- *feretri-*
 nocuerat, cunctis cernentibus statim à *cura-*
 sbdæmone liberatus fuit, laudabatque *tur.*
 DDominum & dilectum famulum ejus
 S. Swibertum. Reliquus verò popu-
 lus vocem elevans, clamore magno
 edbenedicebat Dominum, qui tam ma-
 gna fecit ad declarandum merita fa-
 muli sui dilecti Swiberti, præfulis san-
 cti. Anima verò ejus in hora exitus sui *Anima*
 apparuit cum magna luce & gaudio S. *S. Swi-*
 Willebrordo Episcopo Trajectensi, *berti*
 dilecto consocio suo, tunc redeunti *appa-*
 de Epternaco Veronam, petens & ad- *ret B.*
 monens, ut suis exequiis in Werda *Wil-*
 cum suis interesset, & eum sepulturae *lebr.*
 commendaret. Quod cum nobis, sci-
 licet suis discipulis & ministris, dolens
 intinasset, statim celeri navigio Wer-
 dam usque perrexit. Affuit & illustri
 spiritalis filia sua, felix Plectrudis cum
 aliquot Prælatiſ Ecclesiarum benedi-
 cens

*Cæcus
visum
recu-
perat
& fu-
riosus
sani-
tatem.*

Deum in meritis sui sancti Confesso-
ris & Pontificis Swiberti. Cumque S.
Willebrordus & felix Principissa cum
fratribus sabbato vigiliis defuncto-
rum (ut moris est) decantarent, ecce
adducunt quendam adolescentem,
cæcum ex tonitruo & fulgore coru-
scationum effectum, ut multis illic
præsentibus constabat. Qui interum-
pens immodestè canticum mœroris
vigiliarum, clamando, obnixè & de-
votè pro sui illuminatione sanctum
invocando, cum tetigisset feretrum,
statim omnibus videntibus & stupen-
tibus visum recepit. Præterea furio-
sus quidam similiter adductus, cum
devotè oscularetur tegmen feretri,
protinus sanatus fuit. Mox clamor om-
nium attollitur in laudem Dei, vi-
giliæ dimittuntur, & omnes glorifica-
bant Deum, qui tanta mirabilia, meri-
tis sui sanctissimi Confessoris & Epi-
scopi dignatus est operari. Igitur Do-
minica die, expletis devotè & solenni-
ter exequiis in eodum Monasterio
Werdensi, in quo degens Christo fer-
venter & feliciter servierat, honore
condigno cum hymnis & laudibus de-
votè & reverenter sepeliebatur per S.

Wille-

Willebrordum Archiepiscopum Trajectensem, & S. Willeicum presbyterum, & gloriosam Plectrudem Austrasiorum Principissam, cæterosque fratres & discipulos suos.

CAPUT XXIX.

De miraculis sanctissimi Swiberti Episcopi Werdensis & Confessoris.

Verum quia ego Marcellinus presbyter, qui hanc historiam descripsi, dudum discipulus & confocius S. Swiberti Episcopi, exequiis ejus unà cum S. Willebrordo interfui, & ad instantiam dilectorum, Willeici, Gerardi & Theodorici, cæterorumque fratrum, causa consolationis per quindenam in Monasterio Werdensi mansimus, pauca de multis, quæ oculis meis vidi, proferam miraculorum testimonia: quæ etiam multorum aliorum sunt oculis conspecta, ut merito possit, immò & debeat veraciter credi, quod magnus sit coram Deo, atque mirabilis sit ejus gloria in cælis, quem tot fulgoris radiis elucere facit in terris. Nam post migrationem in loco sepulturæ suæ, infirmos curare non desinit, qui semper dum viveret, infirmis & pauperibus subvenire &

*Multa
mira-
cula ad
S. Swi-
berti
monu-
men-
tum.*

con-

consulere consueverat, & egenis opem ferre non cessabat. Nam post dormitionem ejus contigit. Feria sexta sequenti, ut quidam gentilis paterfamilias, dictus Hathagerus de Cosveldia fidei prorsus ignarus, longo paralyfis & calculi morbo gravatus; ac acerrimo dolore detentus, quotidie valdè torqueretur. Cumque familiares & domestici domus acerba & intolerabili ipsius infirmitate dolerent, supervenit quidam Christianus, natus propè Werdam, nomine Henricus. Qui cum hujusmodi infirmitatis tædio ineffabili ipsum torqueri cerne- ret, condoluit ei. Erat enim consanguineus ejus. Percipiens denique idem Christianus, nullum relevamen Hathagerum sentire ex medela & cura peritorum, quamvis medici eum appositis pigmentorum fomentis & liquaminibus emollire niterentur, inspiratione divina dixit Christianus: Hathagere dilecte cognate, audi salubre consilium meum. Non enim diffido, si constanti animo rejectis damnatis diis, qui nec se, nec aliquem juvare queunt, crederes in Deum verum, Salvatorem tuum, Dominum

nostrum

ri nostrum Jesum Christum crucifixum,
 q permitteresque te vehi in Werdam,
 & & visitares ibidem cum fide & devo-
 itione locum habitationis sepulturæ
 S. Swiberti Episcopi Christianorum,
 C Dominica proxima elapsa illic sepul-
 it ti, qui ex benignitate & bonitate Dei
 st facit quotidie varia & valida miracu-
 la, quæ nunquam sunt audita super e-
 gnos & infirmos procul dubio semo-
 st ta omni infirmitate tua convalesces.
 Quo audito quidam pagani ipsum de-
 hil lire arbitantes. spreverunt confi-
 llium ejus: alii asseruerunt, impossibile
 esse, mortuum viventi posse sanita-
 tem præstare. Et sic verbis illius Chri-
 stiani nullatenus fidem accommoda-
 verunt. Sed ingravescente indies æ-
 rigritudine, Hathagerus saniori usus
 consilio, intrinsecus compunctus ad
 informationem Henrici cognati sui,
 q propondit Deo fore se Christianum
 q interpretis idolis, modò in Werda conse-
 sup qui possit salutem. Igitur ipsum car-
 oiro imponentes, sequente uxore cum
 familia, & aliquibus cognatis, ipsum
 o Werdam cum oblationibus condi-
 gnis duxerunt, comitante Henrico
 d Christiano, & in fide ipsum confir-
 mante

mante in via. Werdam itaq; intrantes
 in die Martis, Hathagerus mox anhe-
 lans ad sanitatem, se ad sepulchrum
 S. Pontificis Swiberti duci petiit: Ibi-
 que ante corpus Sancti se prosternens,
 pura fide & intentione supplex divi-
 nam pietatem rogavit, ut meritis San-
 cti sui dilecti Confessoris Swiberti,
 pristinam recuperaret sanitatem. Ita-
 que cum devotè sanctum invocâset
 Swibertum, cunctis adstantibus, in-
 ter preces velut in soporem solutus
 dormiens, vidit, ut postea referre so-
 litus erat, quod quidam in habitu
 Pontificali, gerens figuram crucis in
 manu dextrera, ipsum accessit: eaque
 ter ipsum benedicens, omninò sana-
 vit. Mox evigilans, sanissimus surre-
 xit, atque pro adepta sanitate rependit
 humillimè Deo & sancto ejus Swiber-
 to gratias, & quid erga se S. Swibertus
 Episcopus egerit, omnibus gaudens &
 devotè explicando patefecit. Cunctis-
 que gaudentibus, & Deum, & S. Swi-
 bertum laudantibus ex suggestione
 Henrici supradicti, & præcipuè ex in-
 formatione S. Willebrordi, ut spo-
 pondit, sacramenta fidei & bap-
 tismatis cum omnibus ipsum comitantibus
 per

*Para-
lyticus
cura-
tur.*

per S. Willeicum suscepit. Vocatus-
que fuit ob memoriam miraculi, Ha-
thagerus in baptismo Swibertus. Quo
patefacto & diffamato longè lateque
miraculo, multi per dies locum sepul-
turæ ejus frequentare & sanitatum ibi
gratiam capere tum sibi, tum suis coe-
perunt. Optatam namque ibi, nobis
præsentibus, recepit sospitatem mul-
titude languentium.

CAPUT XXX.

De curatione cacorum Susari.

A Dolefcens quidam natus Werdæ,
Swederus nomine veniens anno
Domini feptingentesimo decimo o-
ctavo in civitatem gentiliùm, Susa-
tum nomine, hospitabatur in domo
cujusdam peſſimi pagani, in qua pran-
debant Weſtphali multi malitioſi, inter
quos & reſidebat prandens idem Swe-
derus. Inter eos tandem orta fabula-
tione de generoſitate & potentia deo-
rum, & impotentia Chriſti, Dei Chri-
ſtianorum : idem Swederus placidè
enarravit paganis virtutes & miracu-
la, quæ Dominus meritis S. Swiberti
declaravit, & quotidie declarat in
Werdæ, Gentiles verò ebrii, compe-
rientes Swederum Chriſtianum, irati
G valdè

Swede- valdè surgentes cum furore ipsum ca-
rusma- piunt, & inter multa verbera & ludi-
lè mul- brialinguam ei præscindunt, arbitran-
Etatur tes per hoc obsequium magnum se
ab eth- præstare diis suis. Quo facto, redeun-
nicis. tes hilariter ad prandium, cum multa

Ethre- tum ejus jactassent, statim omnes cæ-
ci ceci ci effecti sunt: panes etiam & frustra
fiunt. panum in lapides conversi & mutati
 sunt. Swederus verò, ut inimicus deo-

rum, extra hospitium tractus & in pu-
 blica platea tanquam fœtidum animal
 projectus, volutatusq; in proprio san-
 guine, oravit corde beatum Swiber-
 tum dicens: O sanctissime Confessor
 Swiberte, si tantæ virtutis es & pote-
 statis coram Deo, ut nobis dicitur, ede
 tale signum ex tua benigna misericor-
 dia & gratia in corda istorum pessimo-
 rum paganorum, Deo & tibi detra-
 hentium, ut à sua durtia & malitia

Resipif- convertantur. Statimq; pagani com-
cunt, & moti, ad cor redeuntes & agnoscen-
S. Swi- tes, quia vindex manus Dei Christia-
berti norum tetigit eos, cœperunt dolere,
opem & sanctum invocare Svibertum pro
implo- auxilio habendo, terribilibus vocibus
rant. clamantes & petentes præfatum Chri-
 stia-

Christianum ignominiose ab eis tractatum
introduci, ut ab eo veniam de com-
missis peterent, & eum satisfactione
condigna ad honorem Dei & S. Swi-
berti placarent. Sed nemo eis inten-
debat, discurrentibus familiaribus
servis & ancillis præ nimio terrore
extra domum. Hospes verò capitane-
us blasphemator Dei, non solum cor-
pore sed mente cæcatus, ex nimia ve-
sania & grandi dolore insanians, cœ-
pit deos blasphemare & omnibus ma-
ledicere. Quo miraculo ex clamoribus
cæcorum patefacto, concurrunt non
solum vicini, stupentes & mirantes de
tam insolito signo, sed & fere tota ci-
vitas. Qui videntes illud grande spe-
ctaculum, tam mirabile, quam misera-
bile: pro diversitate hominum, diver-
sis quoq; modis musitabant, tandem
circa crepusculum, amici profani ho-
spitis Swederum Christianum pie ex
luto tollentes, ad viros divinitus cæ-
catos deportarunt. Quem cæci lupi,
jam agni effecti, præsentem agno-
scentes, protinus in terram prostrati,
lachrymis uberrimis & mœstis voci-
bus de commissis in eum veniam pre-
cabantur. Ipse vero elevans eos pro

viribus suis, dolens de temeritate ipsorum, potius tamen gaudens de districta animadversione & cæcitate ipsorum, ut cognoscerent virtutem Dei, indulgit pie eis, declarando eis signis, nutibus & scriptis, ut relictis idolis secum omnes in Werdam ad S. Swibertum peregrè properarent, ubi omnes proculdubio meritis ejus pristinum visum reciperent. Erant autem numero septem qui excæcati fuerant. Altera vero die omnes duobus curribus impositi, comitantibus uxore & consanguineis hospitis Werdam usq; properant, afferentes secum panes in lapides mutatos. Cumque omnes ad sepulchrum S. Swiberti starent, adolescens Swederus licet verbis non posset, corde tamen toto beatissimum Swibertum Episcopum invocavit, dicendo intra se. O beatissime Swiberte tu multos in tribulationibus & necessitatibus adjuvisti: tu scis, quia amore Domini nostri Jesu Christi illa pertuli. Te ergo gloriose Præsul Swiberte invoco, & totis visceribus cordis mei tuum auxilium, humiliter lachrymando imploro, ut si merita tua accepta fuerunt coram Deo mihi subvenire
ad

*Invocatur
S. Swibertus.*

ad gloriam Dei ne differas. Qui vix talem meditationem compleverat, & ecce S. Swibertus statim pixidem plenam unguento in manibus portans, affuit dicens: Amice, vocasti me, ecce adsum. Deinde os illius unguens, dixit: Dominus Jesus, qui tetigit linguam muti, dicens: Epheta, quod est, adaperire: det tibi loquelam tuam, in cujus nomine dico tibi: Loquere, & da laudem Deo creatori tuo. Qui statim devotissime sonora voce benedixit Deum, & S. Swibertum egressum Pontificem. Cæci vero audientes adolescentem loquentem, & S. Swibertum pro recuperatione admiffæ loquelæ laudantem, majorem amplectentes fiduciam in Christum & sanctum ejus, corde toto implorant ejus auxilium, atque visum omnibus amicis adstantibus recipiunt: panes vero in signum miraculi ante ejus sepulchrum obtulerunt, & ipsi ibidem per triduum perseverantes in fide imbuti, baptismum susceperunt. Redeuntes itaque, multos paganos susati exemplo illius signi, ad Christi fidem traxerunt.

Mutus loquitur.

CAPUT XXXI.

De quatuor viris morbo angina laborantibus.

Eodem anno quatuor viri diversis temporibus usque ad mortem morbo angina laborantes, ad sepulchrum eius doloresse adducti cum oblationibus, sani, & gaudentes ad propria cum gratiarum actionibus in laudem Dei redierunt.

CAPUT XXXII.

De curatione Episcopi Coloniensis.

Postea verò tempore Pipini Regis Francorum filii Caroli Martelli Principis, Hildegerus Archiepiscopus Coloniensis, qui mediante Rargefredo, sancto successerat Agilolpho, cum quadam die cum eodem Pipino in expeditione contra perfidos Saxones profectus fuisset, corruens armatus de caballo suo super quandam rupem, fractis scapulis & uno brachio cum tempore capitis, semimortuus portabatur ad tentorium. Nocte verò sequenti apprensus ei S. Swibertus in visu, præcepit, ut sepulchrum eius in Werda visitaret, & integram sanitatem recuperaret. Episcopus protinus expergefactus, præcepit sine dilatione ipsum vehi ad S. Swibertum in Werda. Illucque veniens, cum devotione sanctum invocans, statim potenti medicamine sanatus est: Ad laudem & gloriam Domini nostri Jesu Christi, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus per infinita seculorum secula, Amen.

Hucusque vita S. Swiberti per Marcellinum Presbyterum: sequuntur nunc quedam de illius in divos relatione & miraculis post obitum, & aliis nonnullis, auctore S. Ludgero primo Monasteriensi Episcopo.

EPI-

*Hildegardus
Archiepiscopus.
invocat
S. Swibertum.*

EPISTOLA RIXFRIDI
TRAJECTENSIS
EPISCOPI,

AD

S. LUDGERUM
MONASTERIENSEM
EPISCOPUM.

Is Rix-
fridus
fuit 7.
Episc-
Traject.

Dilecto Patri & confratri Ludgero,
sanctæ Monasteriensis Ecclesiæ Epi-
scopo, Rixfridus sanctæ Traje-
ctensis Ecclesiæ indignus sacerdos & Episco-
pus. Gratia Dei cum incremento virtutum
& profectu salutis. Cùm apud nos in nostro
conventu Frisia vico Dockem, in quo bea-
tus Bonifacius, secundus Trajectensis Eccle-
siæ Archiepiscopus, ut tibi peroptime con-
stat, cum quinquaginta uno fratribus mar-
tyrium pertulit, habeamus & reverenter pos-
sideamus libellum, continentem gesta &
Legendam sanctissimi Swiberti Episcopi,
consocii & Coepiscopi S. Willebrordi, editam
mandato & autoritate Apostolica sancti
Patris Gregorii, Episcopi Trajectensis Ec-
clesiæ, à S. Marcellino presbytero, conso-
dali & confratre sanctorum Willebrordi &
Swiberti, caterorumque confratrum: quem
librum gloriosus Albricus sive Albertus,

S. Boni-
facius
2. Epi-
scopus
Traject.

Alber-
tus IV.

G 4

glicus

Theo-
dardus
V.

Harmac-
arus
VI.

Quan-
do sit
canoni-
zatus.

glicus Eboracensis Diocesis, & consanguineus S. Swiberti Episcopi, in eodem Conventu honore debito custodiri & servari decrevit, voluit & praecepit, diligenter postulans à suo successore Theodardo Episcopo Trajectensi, ut ubi catalogo Sanctorum Confessorum asscriberetur, impetrando procuraret ab authentica & probata persona in scripta redigi modum & ordinem elevationis & canonizationis ejus, ut insereretur & adderetur praedicto libro sanctissima vite sua edita & exarata à praefato Marcellino presbytero. Qui Theodardus, quintus Trajectensis Episcopus, ipsum ab Harmacaro successore suo, desiderio magno exoptavit. Harmacarus verò, similiter natione Anglicus ex regno Hambrano, & Eboracensis Diocesis à me, utpote à suo successore, & à caeteris confratribus conventus Trajectensis requisivit, & postulavit hoc ipsum. Ego verò promissionis meae & desideriorum meorum praedecessorum Pontificum Trajectensis Ecclesia memor, audiens ipsum sanctum Swibertum jam nuper, scilicet secundo nonas Septembris solenniter à sanctissimo Papa Leone in praesentia serenissimi Caroli Magni, Romanorum Imperatoris, ceterorumque multorum Cardinalium, Archiepiscoporum, Episcoporum, procerum

rerum & primatum canonizatum, ossaque
 eius, sacrosancta propter crebra miracula
 sua elevata, & in arcam sive capsulam,
 auro & argento comptè ornatam, decenter
 collocata, cunctisque Christicolis veneran-
 da exposita, ut intercessione & suffragio
 ipsius à malis omnibus erui & liberari
 mererentur. Et meritò, quia omnipotens
 singularis vite ejus excellentiam, non so-
 lum dum viveret, multis magnisque mi-
 raculis approbavit: verùm etiam post feli-
 cem transitum ipsius ipsum secum regnare
 in calis, certis coruscantibus crebrisque
 signis & prodigiis quotidie manifestat &
 declarat: quorum quaedam à dignissimis
 probatisque testibus, fratribus nostri con-
 ventus, qui interfuerunt & viderunt au-
 dibimus: de quibus omnes laudantes bo-
 nitatem Salvatoris nostri, congratulamur
 in nostro Conventu. Propterea sollicitus
 sum ut veraci stylo ab authentica persona
 conscribantur prædicta, ne aliqua immi-
 sceantur ficta, vel apocrypha ex pietate, sed
 planè & debite ut res ipsa in veritate se-
 habuerit. Ego verò sciens, quod in confi-
 dio tuae parochia requiescit, & zelum legis
 Dei habes, & excellentia divinarum scri-
 pturarum in tua anima viget & floret:
 circò egregiè Pontifex Ludgere, mi di-
 lectis

lectissime confrater, admonitione & exhortatione fratrum conventus Traiectensis, & præcipuè fratrum in Dockem, ad tuam fraternam dilectionem fidissimum habeo accessum, piè efflagitans, ut ordinem modumque elevationis & Canonizationis ipsius, & qui interfuerunt, amore Albrici Episcopi Traiectensis Ecclesie consanguinei suprascripti sanctissimi Swiberti Episcopi, qui te ad

*Minimigardum direxit Episcopum, ad firmandum neophytos, in scripta probato stylo redigere digneris, ut illa addantur libro de vita ipsius exarato & conscripto. Et non solum ordinem sive modum sue elevationis & canonizationis, sed & quedam miracula, qua post felicem ejus transitum Dominus noster, Jesus Christus dignatus est ostendere & patrare meritis & intercessionibus ipsius in Werda vel propè, & adhuc quotidie declarat, ne ea que gratia Dei fiunt in tempore, simul cum tempore labantur, sed perpetuentur scriptis ad decus Ecclesie, ut pia ejus intercessione Pontificale tuum ministerium, & cuncta opera tua in presenti salubriter prosperentur, & in futuro sempiterna gaudia consequi valeas.

Nunc
Mona-
sterium.

Inter-
cessio
Sanctor.

EPISTOLA S. LUDGERI

AD

RIXFRIDUM

TRAJECTENSEM EPISCOPUM.

Wenerabili Confratri & gentium praedicatori eximia, Rixfrido Trajectensis Ecclesiae Episcopo Ludgerus servus Jesu Christi, salutem & omnium bonorum. Postulas à me dilecte Pater, rem inquit opere non difficilem, sed opere veritatis praesumptuosam: dum expavesco & contremisco aliquid addere ad complementum illius libri, editi & conscripti, à tam excellenti gentilium predicatore, egregio presbytero S. Marcellino: qui utique ultra septuaginta annos evangelizando ferventer Christum, praesuit paganis & gentilibus, magnam partem Frisia convertendo. Qui doctor oculodubio sacerdos erat magnarum virtutum, prophetique spiritus plenus, ut noster nosti, qui & Frisonibus verba vitae, & exempla virtutum simul & exempla praebat, & ad caelestium gaudiorum curabat convertere amorem. Sed eo propter suam senectutem, decrepitamque aetatem ex Frisia ad conventum Trajectensem per praesentatum S. Gregorium Episcopum revocato, multi propè Aldenseel in Frisia & consini-

Eximia
laus
Marcel-
lini pre-
sbyteri.

bis

Frisios
aposta-
tas ad
fidem
revocat
Marcel-
linus.

bus ejus neglectis sacramentis fidei, quibus
erant feliciter ab ipso imbuti, ad errati-
ca idolorum fana & phylacteria demoniaca
artis se contulerunt. Ad quorum erro-
rem corrigendum, ipse à quibusdam inco-
lis Christianis ejusdem Provincia, ut cele-
riter rediret ad illos perfidos, humiliter re-
quisitus, & ab eodem sancto Gregorio Epi-
scopo ad illos missus & directus, eos sua
fructifera predicatione ad viam veritatis
denuò revocavit, cum Gerardo, Onone &
Adalgero, aliisque: qui & in vico Dockem,
publicè coram Haddone, Thrauburgo, Hen-
rico, Gerardo, Onone & Adalgero, aliisque
fratribus pradixit & pranunciavit Episco-
patus honore se sublimandum, & populis ru-
dibus verba vite ministraturum. Quæ om-
nia sortita sunt effectum, ut in presentiarum
cernis. Præterea cùm currum ascenderet
ad eundem in Aldenseel, omnibus fer-
mè fratribus Conventus Trajectensis mecum
ipsum ad currum comitantibus, & propter
suum recessum piè mœrentibus, ecce obviam
habuit ante portas Monasterii Trajectensis
duos viros squalidâ leprâ infectos, ligneo
crepitaculo eleemosynas petentes: quos ut
vidit, confisus in Domino, fusâ tacitus
prece ad Dominum, calicem sibi ad potan-
dum porrectum benedicens, & illis leprosis

mit.

estrens, propter confirmationem neophytorum
 adstantium praecepit ex eodem calice eos bi-
 bere. Qui bibentes statim mundati sunt,
 non nobis omnibus adstantibus & stupentibus de-
 rant tam insolito miraculo. Ipse vero Deo gra-
 tias referens, salutatis singulatim piè fra-
 tribus moerentibus recedens, apud Alden-
 seel aliquot annos degens, Christumque de-
 votè annuncians, ac multis aliis miraculo-
 rum signis effulgens, ibidem in Aldenseel
 feliciter in Domino requievit. Attamen
 quia opera Dei, quae in hominibus per san-
 ctos Dei fiunt, non silentio tegere, sed
 predicare debet: quia gloria & honor Dei
 est, merita & virtutes sanctorum enarrare,
 easque scriptis commendare: quae quo latius pro-
 pagantur, eò boni in Domino magis gloriantur,
 & mali erubescunt: quia omnipotens
 Deus qui facit mirabilia magna solus, per
 intercessionem & merita sanctorum, quos in
 terris celebritate congruè veneramus, mira-
 bili dignatione imperfectum nostrum supplere
 providit: ut quod nostris meritis implere
 non valemus, eorum suffragiis assequamur.
 Insuper licet nihil novae perfectionis & glo-
 riae sanctis accrescat, si honorantur & invo-
 cantur à Christifidelibus, ac felicia eorum
 vestra conscribantur, eò quòd humana laude
 quorum laus Christus est) nullo modo,
 egeant:

Duos
 leprosos
 sanat.

Multis
 claret
 miraculis &
 moritur
 in Aldenseel.

egeant: tamen licet præ grandi senio lectissimè
 frequenter incumbo, sæpe dictam optatam
 elevationem corporis sancti Swiberti, & ce-
 leberrimam canonizationem, ut sub testi-
 monio Spiritus sancti à devoto Patre Theo-
 dorico Syburg, Priore conventus sanctissimæ
 Swiberti Episcopi in Werda, & ab illis qui
 viderunt elevationem sancti corporis ejus,
 atque canonizationi ejus corporaliter inter-
 fuerunt, qui hodieque vivunt, in verita-
 te didici, & quam relatu veracissimomihi de-
 votè retulerunt, & cetera, quæ de eodem san-
 cto Episcopo patrata constant ad gloriam Dei
 & decus Ecclesie, & ad laudem & honorem
 sanctissimi Swiberti Apostolici Episcopi, &
 ad profectam fidelium contexere scriptis ex-
 ordiar, confisus patrocinis & meritis ipsius
 S. Swiberti, victus instantia tua, fratrum-
 que tuorum. Non enim fucus verborum ve-
 ritatem obducam, sed per viam simplicem
 incedam. Etsi verò sermo rudis offendat,
 brevitatis ad legendum provocat. Precor igitur
 orationibus tuis fratrumque tuorum mihi
 subvenire studeas, ut ad honorem Dei, ea quæ
 dixi, ita conscribere valeam, ut salus & de-
 votio credentium indè augeatur. Saluta mihi
 in vinculo charitatis omnes fratres conventus
 tui, & præcipuè dilectum consanguineum me-
 um nobilem Lambertum de Lemgaven.

CAPUT I.

Ut Pipinus Dux castrum in Werda construxerit, & meritis S. Swiberti victoriam contra paganos obtinuerit.

Ugitur anno trigesimo tertio post celebrem transitum sanctissimi Swiberti, gloriosi Episcopi & Confessoris, anno scilicet à nativitate Domini quæseptingentesimo quadragésimo octavo, illustrissimus & Christianissimus Princeps Pipinus, filius Caroli Martelli, Major domus Franciæ, qui fuit Dux Agrippinensis, Austriæ, Thuringiæ & Burgundiæ Provinciæ, & totius Lotharingiæ, antequam fuit coronatus Francorum Rex, debellans propter perfidos Saxones & Westphalos, simul & Angarios: Inter cætera pietatis suæ salubria opera, allectus fama sanctitatis & miraculorum gloria S. Swiberti Episcopi, eò quod ad sepulchrum ejus infirmi sanabantur, cæci visum, claudi gressum, febricitantes incolumitatem impetrabant, munitionem extrui in eadem villa Werda, in qua sanctum ejus corpus requiescit, pro celeritate opere prope Ecclesiam ejusdem S. Swiberti fecit, propter defensionem Ecclesiæ ejusdem Sancti, & devotorum

Anno
748.

Pipinus
oppugnans
Saxones.

Anno
749.

torum fratrum ibidem Deo militanti-
um munitionem. Qua nobiliter con-
structâ & firmatâ, contigit ut idem
egregius Princeps Pipinus anno se-
quente, anno scilicet Domini septin-
gentesimo quadragesimo nono Saxo-
nes & Westphalos debellans potitus-
que victoria cum triumpho, cum
suo exercitu multum lassum ad Colo-
niam Agrippinam reditum matura-
ret. Westphali porrò dolentes Chri-
stianos eis dominari, licet, Deo auxi-
liante, triumphali gladio ipsius Pipini
victi, profligati & prostrati succubuis-
sent: indignati valde exercitum for-
tem nimis festinanter denuo congre-
gantes, per compendia itinerum &
devia exercitum Christianorum præ-
venientes, positis insidiis, multum ho-
stuliter & callidè propè Werdam Pipi-
num cum suis Christicolis animosè
invadere & bellum rursus instaurare
& committere decreverunt. Quod
inclytus Princeps, per suos explorato-
res percipiens, primo parum doluit,
tum propter lassitudinem exercitus
sui, tum propter defunctos & saucia-
tos, fiduciam tamen firmam habens
in Deum, recordatusque miraculo-
rum in

rum sanctissimi Swiberti, descendens de caballo suo, prostratus in terram, flexis genibus sanctum Swibertum devota mente invocans, & auxilium & patrocinium implorans, vovit Deo & ipsi S. Swiberto, quod si is pro honore nominis Christiani à Christo, sibi & exercitui suo suis meritis & precibus victoriam contra paganos impetraret, & Christianum populum protegeret, & sanum inde reduceret, ipsum in Werda cum suis primatibus suppliciter peregrè visitaret. Quo commisso voto, statim lux immensa super exercitum Christianorum splendens, non solum paganos exterruit, sed & ferè excæcavit, pavorque ingens eos invasit. Quod cernentes pagani timore valido perculsi, formidantes manum potentis Dei Christianorum super eos savire, cælumque super eos ruere, consilio celeriter initio, miserunt duos Satrapas ad Pipinum, petentes quæ sunt pacis, eique se subdentes, ac referentes constanti animo quæ viderant, & eis contigerant. Pipinus verò cum hoc audisset, intelligens hoc meritis sancti Swiberti accidisse, lætus in terram cum suis procedens

*Victo-
ria di-
vinitus
con-
cessa*

H

ribus

*Pipinus religiosè
votum solvit.*

ribus prostratus, Deum adorans, & gratias devotè referens, receptis à paganis pacis obsidibus; Werdam cum suo exercitu humiliter intravit, discalceatusque cum suis inclytis primoribus, & præcipuis ministris, sepulcrum S. Swiberti regalibus muneribus & oblationibus visitans, benedixit Deum & sanctum Swibertum, qui absque effusione sanguinis humani victoriam sibi contra perfidos præstitisset: & deinceps sanctum Swibertum in suum Protectorem & Patronum ac specialem elegit advocatum.

CAPUT II.

Ut S. Swibertus illustrem Principem Hunaldum à peste angina & periculo mortis cum multis aliis liberaverit.

*Anno
755.*

DEinde anno à nativitate Domini septingentesimo quinquagesimo quinto, serenissimus Pipinus præfatus, jam per S. Bonifacium, Moguntinensis & Trajectensis Ecclesiarum Archiepiscopum, Rex Francorum auctoritate & mandato Zachariæ Papæ consecratus & coronatus, ordinavit nobilem Principem, armis strenuum, Hunaldum nomine, Principem & comitem de Angiers, capitaneum Christiano-

ftianorum in munitione Werdensi si-
 ve propugnaculo, ad tuendum fines
 Christianorum contra impetus paga-
 norum. Accidit autem eodem anno,
 ut ipse Hunaldus cum plerisque sui ex-
 ercitus militibus squalido squinantia
 morbo infectus ad mortem usque æ-
 grotaret. Cumque de vita quorun-
 dam & præsertim Principis Hunaldi
 desperaretur, & mœror esset validus,
 propterea inter Christianos, ipse Hu-
 naldus egregius Princeps, medicis de
 vita ipsius desperantibus, fiduciam
 magnam in sanctum concipiens Swi-
 bertum, eò quòd multa miracula du-
 dum ab ipso patrata didicerat, publicè
 multis coram adstantibus, vovit i-
 psam devotè visitare, & sibi deinceps
 fideliter servire, modò ipsum ab im- *Hunal-*
 minente periculo & peste suis meritis *du* à
 & precibus liberaret. Voto peracto *B. Swi-*
 statim absque humano medicamine *berto* à
 convaluit, votumque cum suis lætus *morbo*
 humiliter adimplevit, & ut vovit, *squi-*
 quàm diu vixit, servitio ejus se man- *nantia*
 cipavit. Quomiraculo inter aulicos, *libera-*
 eadem squinantia peste infectos, di- *tur.*
 vulgato, etiam ferè in extremis labo-
 rantes votum similiter de visitando

*Plures
item
alii eo-
dem
morbo
liberan-
tur.* sepulchro ejus, ut sanarentur à lan-
guoribus suis, voverunt: & plerique
fanati, votum nudis pedibus devotè
implentes, laudaverunt Deum in san-
cto Swiberto, quia mirificavit ipsum
tantis miraculis. Post hoc autem ha-
bitus fuit in maximo honore ab om-
nibus fidelibus, frequentantibus &
honorantibus sepulcrum ipsius, cum
diversis oblationibus & muneribus.

*Pipi-
nus Rex
quoti-
diè cer-
tas
S. Swi-
berto
preces
offers.* Eodem anno idem illustris Hunaldus
comes de Angiers, dispositis rebus bel-
licis in eodem castro de Werda, abiit
ad Pipinum regem Parisios, & eidem
omnia perpetrata per S. Swibertum,
potentem Dei medicum, devoto cor-
de patefecit. Unde his auditis Rex
lætus effectus benedixit Deum de tan-
ta gratia Hunaldo suo Dnci, cæterisq;
clientibus exhibita per merita & in-
tercessionem sancti Swiberti. Dein-
ceps verò idem Rex, in sanctum Swi-
bertum majorem fiduciam concipi-
ens, servivit ei quotidie certis oratio-
nibus, deprecans ut ipsum, & regnum,
populumque sibi subjectum suis me-
ritis protegat. Hæc autem ego Lud-
gerus, minimus servorum Dei, ab eo-
dem rege Pipino Coloniae audivi, or-
to

to sermone de miraculis S. Swiberti
in mensa regis.

CAPUT III.

De prima elevatione corporis S. Swiberti

Episcopi.

Eodem anno S. Stephanus Papa, *Anno*
ejus nominis tertius, ob infesta- *755.*
tionem & oppressionem sanctæ Ro- *Stepha-*
manæ Ecclesiæ ab Aistulpho, atroce *nus Pa-*
rege Longobardorum, factam & per- *pa ve-*
pessam, in Franciam ad Christianissi- *nit ad*
mum regem Pipinum defensorem *Pipi-*
Ecclesiæ & propugnatorem Catholi- *num*
cæ fidei, veniens cum suis Cardinali- *regem.*
bus, regaliter ab eodem rege rece-
ptus, & ad ejus est perductus Palatium.
Itaque collatione habita de oppres-
sione Romanæ Ecclesiæ cum eodem
felici Rege, idem Rex inter cætera ex-
posuit sanctissimo Pontifici felicissi-
mam vitam & miracula S. Swiberti,
petens benignè ab eo, ut catalogo
sanctorum Confessorum per ipsum
asseriberetur. S. verò Stephanus Pa-
pa aliquantulum apud S. Dionysium æ-
grotans, tum propter fatigationem
longi itineris, tum propter senium,
tum propter oppressionem Romanæ
Ecclesiæ, volens satisfacere felici &

H 3

justæ

justæ petitioni Christianismi Regis ,
 commisit vices suas ad experiendum
 actus , virtutes & gesta ac miracula i-
 ipsius S. Swiberti ad canonizandum
 ipsum Sanctum vice ipsius , venerabi-
 libus Patribus & Pontificibus , sancto
 scilicet Hildolpho Trevirorum, Boni-
 facio Moguntinorum Archiep. Ful-
 cario Leodiensi Episcopo, & præcipuè
 Hildegero Coloniensi Archiepiscopo,
 in cujus parochia sanctissimus Swi-
 bertus Episcopus migravit ad Chri-
 stum. Qui venerabiles Patres propter
 incursionem Saxonum , & expeditio-
 nem exercitus inclyti regis Pipini
 contra præfatum Aistulphum , perse-
 cutorem Ecclesiæ Romanæ, in Werda
 non convenientes, distulerunt cano-
 nizationem S. Swiberti Episcopi us-
 que ad reditum ipsorum ab Italia:
 quia necessitate imminentis belli ur-
 gente: hoc facere commodè nequi-
 bant. Sicque canonizatio ipsius ali-
 quanto tempore protracta fuit. Atta-
 men venerabilis & Divus pater Hil-
 degerus Coloniens. Archiepiscopus,
 antequam in bello Saxonico apud
 Weseram occisus, imò Martyr pro
 fide Christi effectus fuit, Werdam
 cum

eum suis clericis properavit, ut altera die ipsum solenniter autoritate Apostolica exaltaret. Igitur altera die, quæ fuit quarto Idus Junij, Missarum solenniis per eundem Archiepiscopum expletis, accessit devotè in Pontificalibus cum suis presbyteris, clericis & fratribus conventus in Werda ad tumulum S. Swiberti. Cumque deposita terra, arca, in qua sacrosanctum corpus S. Swiberti jacuit aperta esset, odor mirificus omnium ora & nares perfudit. Archiepiscopus verò reverenter & devotè sanctum corpus ex tumulo elevans, in aliam pulchram capsulam ad hoc præparatam, idem corpus sanctum, involutum mundissimis Pontificalibus indumentis ac ornamentis, ritè collocavit. In cujus corporis sancti elevatione, quidam civis Coloniensis, Robertus nomine, dictus de veteri monte, mutus & surdus, auditum & loquelam meritis & intercessionibus S. Swiberti, osculando manum ejus in præsentia Archiepiscopi & fratrum conventus Werden-
sis, & omnium aliorum adstantium recuperavit. Factumque est in illo die gaudium magnum in Werda ab om-

*Mutus
& sur-
dus cu-
ratur.*

nibus. Condidit nihilominus idem venerabilis Archiepiscopus idem sanctum corpus in crypta subterranea propter incurfionem vicinorum gentilium. Statuit insuper idem Archiepiscopus eundem diem elevationis corporis sancti Swiberti, scilicet quartum Idus Junij, per totum vicum de Werda celebrari perpetuis temporibus, ut diem Dominicam, ab omnibus incolis ipsius vici in honorem S. Swiberti. Et deinceps frequentabatur S. Swibertus ab omnibus vicinis Christianis devotè & solenniter peregrè cum diversis oblationibus: appellabaturque ubique terrarum Patronus pestis squinantia, ita ut multi infecti tali & tam periculosa peste, videntes devotè ipsum peregrè visitare, & ipsi servire, liberati sint ab eadem peste, adducti ad sacrosanctum & venerandum corpus ipsius.

C A P U T I V.

*De crudelitate Saxonum & concrematione
Ecclesie S. Swiberti, & destructione
Oppidi Werdensis.*

Postremo imperante Carolo Magno, rege Francorum, inclyto filio præfati regis Pipini, cum is subjugatis

gatis potenter Saxonibus & Westphal-
 ilis, decreviffet cum grandi exercitu
 O Christianorum contra gentiles His-
 sq panos ire in Hispaniam, & eos mitte-
 bi re sub jugum fidei Domini Dei nostri
 pl Jesu Christi, anno scilicet à nativitate *Anno*
 is ejusdem Domini nostri septingente- *778.*
 al simo septuagesimo octavo, Indictio-
 ori ne prima: ferocissimi & per fidi Saxo-
 ori nes & Westphali, excitati spiritu Sata-
 ori næ, ac inebriati calice Babylonis, cum
 iq præfatus Carolus Rex esset cum toto
 ul suo exercitu in Hispania, putantes &
 iv videntes se habere aptum tempus ul-
 is ciscendi damnâ, à Carolo & à Chri-
 ist stianis ipsis sæpè illata, conglomerati *Saxo-*
 ni in invicem præceptis Satraparum ip- *nes po-*
 ol forum, venerunt cum validissimis & *pulan-*
 iq grandibus agminibus strenuorum & *tur fi-*
 ori ferocium armigerorum, depopulan- *nes*
 ori tes longè lateque crudeli ferro & eda- *Chri-*
 is ci flamma cuncta quæ erant Christia- *stiano-*
 ori norum. Veneruntque usque ad litto- *rum.*
 ori ra Rheni, & intantum sæviit ira &
 io crudelitas ipsorum, ut nullatenus par-
 ori cerent, nec Ecclesiis Dei, nec sexui,
 ori nec ætati hominum, quin omnia
 oo consumerent ac demolirentur usque
 bi ad interneccionem: sed anno sequenti

H s

maxi-

maxima vindicta subsecuta fuit, & denuo ad fidem revocati triumphali illo gladio serenissimi Francorum Regis Caroli, propugnatoris fidei Christianæ, fuere. Qua horrida clade sæviente, prædictæ ferocissimæ gentes Saxonum & Westphalorum ad Ecclesiam sanctissimi Swiberti, & ad oppidum Werdam ferocitatis suæ direxerunt ingressum. Quod oppidum livore magno, feroci igne & ferro solo tenus destruxerunt. Eadem tempestate Ecclesia cum conventu S. Swiberti con-cremata fuit: sacerdotes verò aut trucidati aut effugati: incolæ utriusque sexus ferè occisi, libri sacri exusti, vicusque ferè in solitudinem redactus est: dempto sacro corpore S. Swiberti, sagaciter subtus terram deposito & depresso: quod licet industriè per totum conventum quæsierint, minimè tamen invenire potuerunt. Et licet essent Christiani vi adacti, & hæc crudelia peragerent; oderant tamen S. Swibertum, eò quòd pridem Christianis Francigenis præstitisset victoriam contra eos, & ut arbitrabantur, inimicus ipsorum esset, & defensor exercitus Christianorum.

*Werda
à Saxo-
nibus
destru-
itur.*

CA-

CAPUT V.

*Ut malè perierit, qui Ecclesiam S. Swiberti
primus incenderat.*

HERat autem in eodem flagitioso ex-
ercitu quidam satelles diaboli, no-
mine Ogellus Oesterbach de Pader-
borne, qui in eadem sæva depopula-
tione oppidi de Werda, infinita flagitia
commiserat, gaudens in rebus pessimis.
Illi tota vi conatus inflàmare S. Swiber-
ti Ecclesiam, ignem primus copiosum
super fastigium jactavit Ecclesiæ. Sed pro-
piti ignis sæpè repulsus & emortuus,
extinctus & diminutus fuit. Vim enim
sua virtutis suæ meritis S. Swiberti primo
oblitus est ignis. At ille obstinatus in
malitia, licet hæc cerneret, & nullo
modo desistere dignaretur, tandem
per permissione divina eam incendit, &
abivit. Igitur cùm hæc effera &
obbellicosissima gens Saxonum, infini-
ta abominabilia ubique in Christia-
nos grassando ad libitum peregrisset,
divisimque inter eos lætarentur rapinis
& spoliis, sedissentque in suburbanis
& vicinis pratis virentibus oppidi
Werdensis, ovantes & gratulantes de
cædibus & oppressionibus Christico-
rularum: ecce venit ille sceleratissimus
&

sacrilegus Ogellus ad commilitones
 & conterraneos suos, in eodem prator
 prandentes, cachinnando recitans, ut
 ipse Ecclesiam S. Swiberti protectoris
 Francorum incenderit, quamvis
 commodè eam aliquandiu incende-
 re nullatenus potuisset. Statim quon-
 Dominus noster Jesus Christus, qui
 est splendor Sanctorum suorum, vo-
 lens sacrilegis Saxonibus palam osten-
 dere, cujus meriti S. Swibertus nobis
 Pontifex apud ipsum esset in regno
 cœlorum, illum nefandum Ogellum
 miserabiliter punivit, ut alii terre-
 rentur & à talibus desisterent. Nam
 cum perniciosus Ogellus hæc præ-
 dicta mala per ipsum perpetrata, co-
 ram prandentibus sociis & complici-
 bus suis cachinnando, imò Deum
 blasphemando recitaret, statim ira
 Dei ascendit super illum, cadensque
 retrorsum coram omnibus super pla-
 nam terram, fracto collo, dignas te-
 meritatis ac sacrilegii pœnas debita
 & horribili morte luit. Quod alii
 sacrilegi videntes & audientes exter-
 riti valdè compuncti pœnitentia sa-
 lutari, quidam ipsorum iram Dei mi-
 tigaverunt.

*Dei
 contra
 sacri-
 legum
 vindi-
 cta.*

CA-

CAPUT VI.

Ut Satrape Saxonum duo divinitus flagellati, meritis sancti Swiberti pristina restituti sanitati fuerint.

IN Ec hoc sufficebat Deo ad laudem S. Swiberti: quin etiam illustrius ad honorare voluit Sanct. suum coram eo omni exercitu Saxonum & Westphalorum. Nam cum sacrilegus Ogellus mortuus, coopertus velamine, sic obper tres ferè horas jacuisset, & signis dato juberentur ubique per totum exercitum castra metari in alio loco, statim convenerunt consanguinei & socii malitiæ nefandi Ogelli, eumque ad sepelire in cæmeterio Ecclesiæ sancti Swiberti decreverunt: sed nullo modo vobis valebant. Nam cum indigestam terram effoderent, conantes facere ad sepulcrum in præfato sancto cæmeterio, in quo ipsum condendo sepelirent, statim digesta terra per se defluxit in eandem foveam, ac si non fuisset sulcata: de quo omnes valde mirabantur. Cumque iterum atque iterum fodiendo tentassent, & multum ad laboris insumpsissent, ut facerent sepulcrum, licet in aliis locis ejusdem cæmeterii, & semper terra per se omni-

*Terra
sacrilego
negat se-
pulcrum.*

mnibus stupentibus subito decidisset
 in eandem foveam, permanens & appa-
 parens plana terra ut antè, desistebant
 à fodiendo sepulcro in eodem sacro
 cæmeterio: & exterriti, dicebant alter
 rutrum, ipsum indignum ecclesiastico
 sepultura, & præsertim sepultura illius
 cæmeterii, eò quod Ecclesiam illam &
 cæmeterium cremando profanasset.
 Et sic multum attoniti recedentes, cum
 venissent ad cadaver mortuum, & ab-
 jecto velamine denudassent faciem eo-
 jus, ecce tam horribilis & miserabilis
 apparuit facies ejus, quod omnes ini-
 terrorem & formidinem vertit, ita ut
 omnes trementes, stupidi & pavidii
 tò recederent ab eo, ignorantes quid
 nam cum corpore facerent. Sed in-
 stante recessus tempore, quidam alii
 satellites ex alia provincia Saxonica
 prædicta audientes, & ipsum mortuum
 inveniunt, projecerunt indigne
 gnanter cadaver in Rhenum, ut esset
 pabulum piscium: & sic malus malol-
 perii. Itaque cum ex præcepto Sa-
 traparum per totum facinosorum
 exercitum signo dato juberentur ca-
 stra movere, domumque discedere
 ecce dolenter nunciatum fuit à con-
 tribu-

*En cœ-
 lestem
 altio-
 nem.*

in tribulibus & complicibus malitiæ, &
 commissi sacrilegii, duobus præcipuis
 Satrapis Nothelino & Occoni strenu-
 um Ogellum de Paderborne, qui pri-
 mus Ecclesiam sancti Swiberti incen-
 derat, ex vindicta Dei & sancti Swiber-
 ti, Patroni illius loci, plagatum & pu-
 nitum esse, fregisseque collum suum
 super planam terram, cum jocando
 jactitaret, quod illud facinus sacrile-
 gum commisisset. Quod illi audien-
 tes, indignati dicebant, hoc casu acci-
 disse, & non ex vindicta alicujus sancti,
 & præcipuè S. Swiberti, quod sanctus
 Swibertus esset impotens, & nullius
 virtutis ac potestatis, qui nequisset
 suum oppidum, suamque Ecclesiam
 tueri. Cumque hæc & hujuscemodi
 multa alia verba blasphemix, su-
 perbè & indignanter protulissent, non
 dantes gloriam Deo & Sancto ejus, si-
 mulatque recessissent illi duo Satrapæ
 ab invicem, Nothelinus in via glori-
 ans de victoria habita contra Christia-
 nos: privatur coram omnibus lumi-
 ne oculorum, factus totus cæcus, atq;
 in cunctis membris suis gravio-
 rem morte pœnam tam diu sustinuit, do-
 nec rubore coopertus, & in se reversus,

*Nothe-
linus
percu-
titur
cacita-
te & di-
rissime
torque-
retur.*

ac se colligens, quanta in Deum & S^W Swibertum superbè commiserat, meo-
 dullitus suspirando agnovit & doluit.
 Itaque crescente per momenta tem-
 porum dolore corporis, consilio pro-
 borum flexis genibus humiliter Deo
 vovit, devotè visitare sepulcrum S^W
 Swiberti, & Ecclesiam ejus in favilla
 redactam juxta facultatem suam re-
 staurare, modò intercessionibus ipsius
 à Deo recuperaret, pristinum visum
 & sanitatem corporis. Quo voto co-
 ram omnibus dolenter & devotè fa-
 cto, protinus dolor viscerum cessavit
 visus rediit; & ipse surgens, lachryma-
 bili voce Deum devotissimè laudans
 cunctis aperuit, ut meritis S. Swibert
 liberatus sit: & Werdam usque pro-
 perans, votum cum multa familia de-
 votè adimplevit.

*Voto
 facto
 mox re-
 vale-
 scit.*

CAPUT VII.

De altero Satrapa Occone.

ALter verò Satrapa Occo nomine
 opimis ditatus spoliis, cum eque-
 ster cum suis vernaculis rediret à
 Werda, ignorans ut Nothelinus à Deo
 punitus esset, recitaretq; in via quam
 benè vindicassent Saxones contra
 Christianorum contumelias & op-
 pres-

pressiones, ipsis à Carolo pridem illatas, & ut humana pariter & divina in finibus Christianorum perturbassent: & præsertim, ut Ecclesiam Pontificis Swiberti, in quo Christiani multum confidebant, incendissent: mox coram omnibus mulctatus à Deo, auditu caruit & loquela: rediensque domum moestus & dolens, mansit longo tempore surdus & mutus. Qui similiter in se reversus, erubescens ingemuit valdè, perpensens quod Deus vindicat blasphemias Sanctis suis illatas. Salutari igitur poenitentia ductus, dolens toto corde de commissis in Deum, & in servum ejus Swibertum, eleemosynis & precibus, sperabat à Deo recuperare priorem sanitatem: sed nihil proficiebat, & nihil obtinuit. Cùm verò didicisset, qualiter Nothelinus Satrapa cæcitate percussus, meritis S. Swiberti liberatus fuit, spem magnam concipiens in S. Swibertum, similiter vovit peregrè visitare ipsum sanctum Swibertum in Werda, & servituti ejus se mancipare, modò pristinae meritis ipsius Sancti restitui posset sospitati. Eadem hora sanatus à cælesti medico,

*Occo-
dat sa-
crilegii
penas,
sed vo-
to facto
libera-
tur.*

I

dispo-

disposita domo sua, publicè accedens
cum solenni familia ad Ecclesiam S. Swiberti in Werda, votum implevit
reverenter & devotè: redire quoque
domum spernens, sumptibus suis &
præfati Satrapæ Nothelini, aliorumque
multorum devotorum hominum e-
andem exustam Ecclesiam anno se-
quenti eleganter restauravit, & digni-
tati sui Satrapatus renunciavit, in Wer-
da apud S. Swibertum consenuit, ser-
viens ferventer Deo, & S. Swiberto
omnibus diebus vitæ suæ

CAPUT VIII.

De quodam Saxone letaliter sauciato in bello,

& meritis S. Swiberti sanato.

Anno
783.

ANno Dominicæ Incarnationis se-
ptingentesimo octuagesimo ter-
tio, Indictione sexta, cum victoriosis-
simus Carolus Francorum Rex præsi-
dia & propugnacula rebellium Saxo-
num & Westphalorum vastaret, ve-
nissetque in Westphalam ad firmam
munitionem, Dromi dictam, & illam
expugnans destruxisset, commisit
que eandem munitionem in dlyto fi-
lio suo Carolo, eò quòd rex Carolus
ad interiora loca Saxonum divertisset
ecce illo absente occurrerunt præfati

Pria-

Principi Carolo infestissimis animis Westphali, cum grandi turba armatorum, ad expellendum ipsum potenter cum suis Francinegis extra regionem ipsorum & patriam, aut formidolosum cum illo prælium committendum. Quos conferto prælio, congressuque inter eos facto juxta munitionem Dromi, serenissimus Princeps Carolus, filius Caroli Magni regis statim vincit equitatu suo trucidans multos: inter quos erat quidam bonus Christianus Westphalus, qui coactus per suum Satrapam, interfuit bello, in paganismo dictus Eldack, sed Christiano nomine Bruno, vir dives & potens, fortis viribus, audax animo, & armis strenuus. Hic Bruno postquam viderat & perpenderat, mente sæpè revolvens, nefandum Ogellum de Paderborne conterraneum suum malè periisse se præsentem, qui S. Swiberti Ecclesiam incenderat, & Occonem & Nothelinum Satrapas ipsorum à Deo percussos, iterum meritis sancti Swiberti sanitati pristinae restitutos: honoravit deinceps S. Swibertum, atque dolens de commissis in Werda in prædicta Saxonum expeditione, omni

die devotè legit ad honorem ipsius Sancti, unam orationem Dominicam & Angelicam Salutationem: efflagitans devoto corde, ut imminente extremæ necessitatis articulo dignaretur ipsi auxiliari & adesse, & Deo suis patrociniis ipsum reconciliare; elegitque ipsum in specialem Patronum. Igitur hic Bruno, cum staret in prima terribili acie strenuè bellans, tandem oppressus grandi equitatu partis adversæ, & inter cætera vulnera grandi lancea impetitus, & in pectore hasta confixus & prostratus, corruens in terram, pedibus equorum cum multis aliis miserabiliter conculcatur, ita ut de sua desperaret vita. Cumque sic volutatus in proprio sanguine penè deficeret, & in extremis ferè laboraret, devotione qua valuit invocavit mœsto & contrito corde S. Swibertum, petens ut sibi, utpote famulo suo jam in necessitate tanta & periculo constituto adesse, & Deo suis precibus commendare se dignaretur. vovens, quod si ex inflictis vulneribus convalesceret, & sanaretur, devotè visitaret ipsum in Werda: spretisque sæculi curis, seipsum servitio suo, quam diu superstes esset, manciparet. Quo

expleto promisso, facto illo in ecstasi,
 apparuit cum magna claritate S. Swi-
 bertus ornamentis Pontificalibus in-
 dutus, tangensque ipsum baculo pa-
 storali, dixit: Ecce Bruno confortare
 & gaude: hac vice hic non morieris,
 quia precibus meis impetravi ab om-
 nipotenti Deo vitam tibi, eò quod
 devotè in hac præfenti anxietate au-
 xilium implorasti à me, ut tibi ades-
 sem. Sed postquam per gratiam Dei
 convalueris ab his plagis, non negli-
 gas visitare sepulchrum meum in
 Werda, ut spondidisti, cum condi-
 gnis oblationibus, ne æterna morte
 involvaris. His dictis, signans cum
 signo sanctæ Crucis, disparuit, & cla-
 ritas evanuit. Hæc autem facta fue-
 runt finito bello. Victores verò cum
 viderent illam claritatem supra cor-
 pora occisorum, quidam ex iis Deum
 timentes, accurrerunt ad eundem lo-
 cum, in quo illam perspexerant clari-
 tatem suspicantes ibidem quendam
 sanctum virum accisum, vel agonizan-
 tem cujus merita Deus per illam clari-
 tatem ipsis declararet. Bruno autem
 inter occisorum cadavera similis
 mortuo ferè exsanguis aliquo tempo-
 re jacens, meritis S. Swiberti parum

*S. Swi-
bertus
apparet
Bruno-
ni gra-
viter
vulne-
rato.*

se erigens, cùm vidisset viros hostilis exercitus, arbitrans eos amicos, qui ipsum liberarent, & curam sui agerent, coepit flebili voce, prout potuit, implorare auxilium ab eis, ut sui misererentur. Milites verò videntes ipsum tam horribilibus vulneribus gravatum, & præcipuè grandi hasta confossum vivere adhuc potuisse, mirabantur valdè. Qui postquam eis inter multa enarrasset, qualiter ibidem in tam horrido instantis mortis periculo Sanctum invocasset Swibertum gloriosum Episcopum, quem omni die speciali oratione devotè honorare consuevisset, & ut ab eo ipsi apparente servatus esset, addidit quod coactus per suum Satrapam eidem bello interfuerit, quia urgente & stimulante conscientia, contra Christianos bellare sibi valdè grave fuisset. Victores verò hoc audientes, memores claritatis ab eis visæ, pietate moti, liberaverunt ipsum: armis sanguine madidis exuunt, adhibentes ei diligentem curam, ut convalesceret. Ponebant ipsum insuper in quodam excelso loco, postquam ligaverunt vulnera ejus, ita vulneratum, ad honorem

rem

rem S. Swiberti Episcopi, quem multi
 in exercitu Francorum honorabant,
 ut omnes animadverterent eum tem-
 porariam mortem non evasurum, ni-
 si meritis S. Swiberti id fieret. Sere-
 nissimus verò rex Carolus Magnus
 tunc in Saxonia apud locum dictum
 Stomingi positus, hæc audiens, & ut
 Pipinus Rex genitor suus, in maximo
 honore S. Swibertum habuerit, pro-
 pter victoriam meritis ipsius contra
 Saxones prope Werdam habitam, ad-
 mirans præcepit præfatum Bruno-
 nem, quàm citò posset, commodè &
 absque timore corporis migrare de
 loco ad locum, sibi adduci & præsen-
 tari. Qui cum ei præsentatus esset, &
 cuncta vulnera vidisset, audissetque
 ab eo qualiter S. Swibertus Patronus
 suus illi apparens consolatus cum fu-
 isset, laxavit ipsum à captivitate, resti-
 tuens ipsum pristinæ libertati ad ho-
 norem S. Swiberti. Et deinceps idem
 Rex Carolus Magnus, semper in ho-
 nore habuit S. Swibertum omnibus
 diebus vitæ suæ. Et subjugatis Saxo-
 nibus, & Angariis cum Westphalis in
 gratiarum actionem statim fratres
 conventus S. Swiberti, in diversis tutis

locis dispersos, revocavit, Ecclesiam S. Swiberti diversis pretiosis ornamentis decoravit, ablata restituens, & recuperans, multa dona & prædia ex regali fisco hilariter adjecit devotis fratribus conventus S. Swiberti. Bruno tandem convaluit, & ut vovit, ipsum peregrè devotè in Werda cum condignis oblationibus visitavit, & ibidem Deo & S. Swiberto, quàm diu vixit, servivit. Quo miraculo cognito, multi Saxones & Westphali devotè ipsum in specialem Patronum eligentes humiliter coluerunt & honoraverunt.

CAPUT IX.

Ut S. Swibertus solenniter à S. Leone Papa sanctorum Confessorum catalogo sit adscriptus.

Anno
796.

ANno Dominicæ Incarnationis septingentesimo nonagesimo sexto, Indictione quarta, defuncto Adriano Papa, sanctus Leo, illius nominis tertius, concorditer à Cardinalibus in Papam electus, consecratur in Ecclesia S. Petri à venerabili Patre Bernardo Ostiensi Archiepiscopo, & à cæteris Episcopis. Qui postea anno scilicet Domini septingentesimo nonagesimo nono, Indictione septima dum in
Litania

Anno
799.

I Litania majori, in Festo S. Marci Ev-
E angelistæ, ab Ecclesia Lateranensi ad
E Ecclesiam S. Laurentii egregii marty- *Leo III*
ir ris stipatus, ut decuit, multo clero pro- *à Ro-*
o cessionem haberet, ecce per insidias *manis*
v veniunt pravi Romani, qui in proces- *oculis*
it sione cum vi captum, oculis privave- *Et lin-*
ur runt & lingua. Qui cum sic miserabi- *gua pri-*
il liter volutatus proprio in sanguine ja- *vatur.*
o ceret, à Deo Angelico ministerio sa-
in nitati restitutus, ad Carolum Regem
iq properat. Qui ipsum sua industria in *Anno*
R Romanam sedem restituens, & antè *Domi-*
o se præmittens, subsequēbatur anno *ni 800.*
o scilicet octingentesimo, ad urbem *Carolus*
R Romanam cum magno exercitu: ibiq; *M. fit*
o cum suis Principibus existens in Fe- *Impera-*
o fto Natalis Domini ab eodem S. Papa *tor Ro-*
ni in Imperatorem Romanorum invi- *mano-*
ut tus coronatur acclamantibus Roma- *rum.*
in nis imperatorias laudes. Post cujus
ib discessum à Roma ad Germaniam &
o Galliam idem S. Leo Papa anno Do- *Leo Pa-*
o minicæ incarnationis octingentesi- *pa III.*
o mo tertio, cum magna solennitate su- *venit in*
o orum Cardinalium, Archiepiscopo- *Germa-*
ur rum, Episcoporum, & Prælatorum ac *niam*
iq primatum ad Imperatorem Carolum *Anno*
ni in Germaniam veniens, & ab eodem *803.*

I s

Impe-

*Papa
largi-
tur In-
dulgen-
tias Ec-
clesia
Aquis-
gra-
nensi.*

Imperatore imperialiter cum suis sus-
ceptus, inter multa pietatis suæ ope-
ra, instantia ejusdem serenissimi Im-
peratoris & Regis, Aquisgrani in pa-
latio dedicavit Ecclesiam perpetuæ
Virginis Mariæ, donans eandem Ec-
clesiam multis indulgentiis. Deinde
humili petitione & instantia venera-
bilis Patris Gerbaldi Episcopi Leodi-
ensis consecravit Ecclesias gloriosæ
Virginis Mariæ, tam in Tungris, quàm
in Viseto: Et Coloniae Agrippinæ tam
ad S. Martinum quàm in Capitolio
Altaria consecravit. Et multa alia Mo-
nasteria, & Altaria ac Capellas per Ale-
manniam & Galliam consecravit, u-
bique multas Indulgentias conferen-
do. Tandem devota instantia glorio-
sissimi Imperatoris Caroli, & venera-
bilis patris Hildebaldi Archiepiscopi
Coloniensis, venit à Colonia idem S.
Papa Leo navigio in Werdam, stipatus
Imperatoria majestate, ac sacrato
choro sanctorum Cardinalium & Ar-
chiepiscoporum, ac multorum pro-
cerum comitatu. Cui occurrunt us-
que ad Rhenum devoti fratres con-
ventus S. Swiberti processionaliter,
cum incolis ejusdem oppidi de Wer-
da,

da, introducentes eum cum Impera-
 tore & cæteris in Ecclesiam S. Swiber-
 ti multum devote ac honestè. Et illo
 die, quo intravit, jejunaverunt incolæ
 de Werda, cum toto conventu autho-
 ritate Apostolica. Altera verò die, quæ
 fuit pridie nonas Septembris, omnes
 tam Papa S. Leo, quam Carolus Im-
 perator & alii convenientes, in Eccle-
 sia & conventu S. Swiberti, ibi ora-
 tione finita omnium convenientium
 in Ecclesia, statim celebrante solenul-
 ter summam Missam felice Hildebal-
 do Coloniensi Archiepiscopo, & san-
 ctissima vita ipsius cum innumeris
 miraculis, conscripta per venerabilem
 presbyterum Marcellinum, socium &
 conterraneum ipsius Sancti, ibidem
 lecta, Papa S. Leo, de assensu pariter & *S. Swi-*
 consensu suorum Cardinalium, cæte- *bertus*
 rorumque Prælatorum, illic coram *refer-*
 adstantium, solenniter catalogo san- *tur in*
 ctorum Confessorum ipsum ascripsit. *nume-*
 Quo facta pulsata campana conven- *rum*
 tus per aliquot horas, ad honorem *Divo-*
 Dei & gloriam ipsius sancti, cum per *rum.*
 dulcia modulamina laudem fratres
 devotissimè Deo rependissent gratias,
 cantando humiliter, Te Deum lauda-
 mus:

mus : & reliquiae sive ossa ipsius ex monumento, in praesentia sanctissimi Apostolici Leonis & Caroli Imperatoris caeterorumque per praefatum Archiepiscopum Colonensem tollerentur devotè, maxima dulcissimi odoris in eodem loco coelitus effusa est fragrantia, cujus suavitas omnium ora & corda adstantium reficiebat, ita ut nullus ambigeret, ibidem adesse Angelorum choros. Facta sunt haec pridie Nonas Septembris, praesentibus ibidem victoriosissimo Carolo, semper Augusto, Romanorum Imperatore, & Francorum Rege, venerabilibusque Patribus Cardinalibus & Archiepiscopis, Bernardo Ostiensi, & Fortunato Trevirorum, Theodoro Sabinensium, Nicolao tituli sanctae Crucis in Hierusalem, Eustochio S. Praxedis, Bonifacio tituli SS. Marcellini & Petri, presbyteris Cardinalibus, Gerbaldo Leodiensi, Volquino Normensium Episcopis : & praesertim felice Hildebaldo Colonensi Archiepiscopo, cujus industria & pia instantia S. Leo Werdam navigavit, & S. Swibertum in Divos retulit, cum multis aliis Praelatis & proceribus.

Statuit

Statuit insuper sanctissimus Papa Leo,
 illum diem canonizationis & exalta-
 tionis S. Swiberti egregii Episcopi,
 perpetuis temporibus per totum op-
 pidum à cunctis incolis Werdæ cele- *Ponti-*
 brandum ob honorem S. Swiberti A- *fex In-*
 postolici Episcopi. Obtulit autem *dulgen-*
 idem S. Papa eidem Ecclesiæ speciales *tias*
 indulgentias cunctis fidelibus, cele- *conce-*
 brantibus Festum S. Swiberti Episco- *dit Ec-*
 pi, & ad divina confluentibus. Item *clesia*
 idem Papa contulit parvam auream *Wer-*
 crucem, refertam particula sanctæ *densi.*
 Crucis Domini nostri Jesu Christi.
 Imperator verò Carolus obtulit duos *Pre-*
 aureos calices ex auro puro, & toti- *tiosa*
 dem ampulas ejusdem auri, cum mul- *dona-*
 tis aliis Ecclesiarum clenodiis pretio- *ria*
 sis: ut dum divinum mysterium in *Caroli*
 Werdensi conventu perageretur cum *Magnò*
 eisdem, ipsius Imperatoris jugis fieret
 memoria. Obtulerunt præterea om-
 nes à majori usque ad minorem
 juxta devotionem & inspirationem
 spiritus, & pro facultate, ut fieret so-
 lennis capsula & pretiosum feretrum,
 in quo collocarentur sacrosancta ossa
 S. Swiberti Episcopi, ad laudem &
 gloriam Domini nostri Jesu Christi,
 qui

qui vivit & regnat cum Deo patre in
unitate Spiritus sancti per infinita sæc-
culorum sæcula, Amen.

CAPUT X.

*De miraculis S. Swiberti, ut puerum
submersum excitaverit.*

IGitur cum rumor adventus S. Leo-
nis Papæ & Caroli serenissimi Im-
peratoris cæterorumque Prælatorum
& Principum in Werdam ad canoni-
zandum S. Swibertum, ubique pen-
vicinam Provinciam pervolâset, con-
fluebant multi populi utriusq; sexus,
cum filiis & filiabus suis Werdam, ad
percipiendam à S. Papa remissionem
peccatorum & Apostolicam benedi-
ctionem, & ad intuendum tantæ cele-
britatis actum. Inter quos erat quæ-
dam nobilis Domina nomine Irmgar-
dis, mulier honesta & proba, germana
venerab. P. Hildebaldi Colon. Archi-
episcopi, uxor strenui Bartoldi, Domi-
celli de Grinbergen, habitans & resi-
dens illo tempore in Troja sive Xan-
tis. Quæ Domicella cum duabus so-
lummodo pedisequis, & primogeni-
to suo Gocellino, semiocto annorum
puero, & cum multis aliis honestis
personis ex Xantis Werdam navigans,
eidem celebritati consensu mariti sui in
inte-

*Irm-
gardis
Hilde-
baldi
Colon.
Archi-
episc.
Soror.*

interesse voluit & decrevit. Et appropinquantes Werdæ, cum nauta propter multas alias naves ibidem congregatas subito amplustre mutaret, ut convenientius littori navim applicaret, Gocellinus stans propè matrem in prora navis ex collisione navium cespitans pedibus, corruit extra navim in Rhenum, & submersus est. Quod mater ejus videns, quæ etiam cecidit ex collisione navium in navim & puerum suum juvare non valens, seipsam in Rhenum præcipitare conabatur: sed tenta & impedita perpedissequas, & alios probos homines, scisso velamine capitis sui præ nimio dolore inconsolabiter flens magno ejulatu & lamento replevit littora Rheni. Erat autem hora ferè quinta vespertina. Archiepiscopus verò frater ejus illa audiens, ingemuit & multum tristabatur. Pedissequa quoque concita denunciavit Domicello Bartoldo discrimen submersi pueri sui. Domicella itaq; complois manibus tanquam mulier vesana, intrans Ecclesiam S. Swiberticum magno ululatu & gemitu Dei exoravit pietatem ut meritis S. Swiberti filium suum sibi restituere dignaretur. Consolata deniq; à mul-

*Gocellinus
puer in
Rhenio
sub-
mergitur.*

tis honestis matronis, & præcipuè abbas
 Archiepiscopo fratre suo, ducentem
 eam in hospitium suum, ut eam refo-
 cillando consolaretur: sed ipsa quic-
 scere nullatenus valens, noctem illam
 totam insomnem ducens, imploravit
 assiduè devoto & contribulato corde
 S. Swibertum petens, ut qui dudum
 multis in tribulationibus subvenie-
 bat, sibi jam desolatæ solita pietate
 subvenire non dedignaretur: Vo-
 vensque, si ipsum suis suffragantibus
 meritis vivum recipere posset, perpe-
 tuis temporibus ipsum suo ministerio
 assignaret. Altera verò die, cum au-
 rora eminentibus radiis illucesceret,
 quidam honesti viri, amore Dei & pe-
 titione Archiepiscopi, amotis navibus
 coeperunt submersum domicellum
 Gocellinum quærere sagenis & uncis,
 & aliis opportunis instrumentis. Tan-
 dem hora ferè octava ante Missarum
 solennia, quidam dictus Lambertus
 Dofel de Embrica, unco sentiens, &
 tangens ipsum veste, vocatis aliis so-
 ciis, sagaciter ex profundo Rheni per
 vestem sursum trahens & elevans de-
 functum matri præsentavit. Quæ i-
 psam defunctum videns, ex sanguis
 effecta s

effecta & in ecstasi posita stupuit. Sed
 ad se reversa puerum ulnis ample-
 ctens, sequentibus eam multis hone-
 stis utriusque sexus personis flentibus,
 & ei condolentibus, deposuit illum
 ante sepulchrum S. Swiberti: facta- *Gocel-*
 que ab omnibus devotè oratione, spi- *linus*
 ritus in illum rediit, oculos aperuit & *puer*
 revixit: surgensque stetit supra pedes *revi-*
 suos, admirans multitudinem & fre- *viscit*
 quentiam populorum ipsum intuen- *ad se-*
 tium, loquebatur matri suæ dulciter. *pul-*
 Statimque exuentes eum madidis ve- *chrum*
 stibus propter compressionem homi- *S. Swi-*
 num, de consilio quorundam posue- *berti.*
 runt in eminentiori loco, ut ab omni-
 bus posset videri. Quo viso factus est
 clamor omnium, Deum in S. Swi-
 berto collaudantium de tanta tamq;
 manifesta gratia, ibidem mertis S.
 Swiberti palàm omnibus ostensa. Ea-
 dem verò hora venit festinanter e-
 quester pater ejus Bartoldus, cum de-
 cem tantum vernaculis multum ni-
 mirum tristis & gemens de perditione
 dilecti filii sui. Erat enim præfectus
 Imperatoris Caroli in illis oris. In-
 trans verò Ecclesiam, cum audisset &
 vidisset eum à morte resuscitatum,
 K glorifi-

glorificavit Deum in sancto suo Swi-
 berto. Igitur sanctissimus Apostolicus
 & Imperator Carolus ista percipientes
 ab Archiepiscopo Coloniensi, avun-
 culo Gocellini resuscitati, eundem
 puerum ad se accersiri & adduci præ-
 ceperunt. Quem vivum videntes, qui
 per quindecim ferè horas sub aquis in
 profundo Rheni jacuerat, laudave-
 runt pietatem Dei, qui semper diver-
 sis signis dilectos suos magnificat &
 honorat. Archiepiscopus verò con-
 sensu parentum, deposita argentea
 torque, quam circa collum gessit idem
 Gocellinus resuscitatus, ipsum cleri-
 cum ordinavit, mutansque nomen e-
 jus, ipsum Swibertum nominavit: qui
 intra annum Monasterium S. Swiber-
 ti intrans, eidem sancto semper humi-
 liter servivit. Assignavitque Domicel-
 lus Bartholdus eidem Monasterio, a-
 more S. Swiberti & filii sui, certa præ-
 dia, perpetuis temporibus possidenda.

Nota, quod inter crebra miracula,
 quæ Dominus meritis S. Swiberti Epi-
 scopi & Confessoris dignatur osten-
 dere fidelibus, ut ab eis devotius &
 ardentius honoretur, duo insignia mi-
 racula, frequenti memoria digna, re-
 cita-

citabo, quæ ut infra patebit, Dominus operatus est, & fecit ad augmentum laudis, gloriæ & honoris S. Swiberti, dilecti sui famuli.

CAPUT XI.

*De tribus fratribus capsam S. Swiberti
spoliare volentibus.*

Igitur anno Dominicæ Incarnationis 777. Indictione undecima, nocte quadam tres petulantes adolescentes, de nobilioribus ejusdem patriæ orti, venerunt in Ecclesiam S. Swiberti, in qua asservabantur ossa ipsius in capsula, splendore gemarum, auriq; fulgore decorata: quæ quatuor pedes habebat ex ære fusiles, pedibus leonis similes, in quantum periti artificis industria formare poterat. Cum autem fures ad capsulam accessissent, ut metallum de illa tollerent, mirum dictu, arca tota super duos pedes in sublimè se extollens erexit, & quasi vita in illa esset, duobus pedibus unguis contra fures se defendit. Videntes igitur se nihil proficere, unus eorum saltum dedit, ascendensq; super arcam, ut in eoque super eam sedit, & duas laminas, in quibus duo sculpti erant Apostoli, vi abstraxit. Quo facto, omnes inière fu-

gam. Et cum extra vicum Werdæ pu-
 tarent se esse, iterum in atrio se inve-
 nère. Rursumque dum conarentur ex-
 ire, hoc idem eis accidit. Sic erran-
 tes per triduum non fumpserunt ci-
 bum neque potum neque quidquam
 quod ad humanam naturam pertinet,
 facere potuerunt. Tandem cuidam
 argentario metallum monstraverunt,
 & ut illud emeret, rogaverunt. Quod
 ille ut vidit, ait : Argentum hoc de
 capsula S. Swiberti est furtivè abla-
 tum, quia propriis meis manibus illud
 fudi & apposui. Dum sic ad invicem
 loquuntur, audit populus & accurrit,
 ipsique fures peccatum, & quid eis ac-
 ciderit manifestè confitentur. Sed
 quia de nobili prægenie duxerant o-
 riginem, ad horam mortis evasè-
 runt dispendium : quia parentes eo-
 rum strenuè militabant Imperatori
 Carolo ubique : terram tamen & re-
 gionem illam abjurare & vitare co-
 acti sunt : sed restituta priùs fuerunt
 omnia ablata S. Swiberto.

CAPUT XII.

*De Clerico morbido curato à S. Swiberto
 Episcopo.*

Paterfamilias quidam Severinus de
 Wesa-

salia inferiori, vir potens & dives, filium habuit speciosum valdè, apprime literatum, & optimum musicum, Conradum nomine, viginti trium semis annorum, sed lunaticum. Cùm autem hujuscemodi infirmitatis tædio pater filium laborare cerneret, & propterea à Bononiensi studio domum reversus esset, in abditissimis pectoris sui latebris dolore sauciabatur. Et quia filius suus Conradus huic sæculo inutilis erat, quid de eo facere posset, penitus ignorabat. Post multas verò cogitationum pervagationes tale reperit consilium: Vadam, inquit, ad Monasterium devotorum fratrum in Werda commorantium, & illic filium meum illorum associare cætui curabo: sicque salva honoris mei gratia, ab illo ero liber. Veniens igitur cum Conrado filio suo ad Monasterium S. Swiberti in Insula, venerabilem Patrem Dominum Theodoricum Priorem, cæterosque fratres talibus verbis allocutus est: Domini mei dilecti in Christo, Religionis vestræ serenitatem humili devotione depono, quatenus filium meum, cum competentis pecuniæ pondere in consortium ve-

strum suscipiatis, ut vobiscum degero-
queat, & Deo ac beato Swiberto,
quàm diu præsentem lucem carpsit,
sedulum præstare obsequium: quia
clericus & musicus probatus est, &
plurimum affectat vobiscum servire
Deo, & S. Swiberto. Tali quidem viri in-
versuti circumventione devotorum
fratrum delusa est innocentia, & cle-
ricus in eorum contubernium est re-
ceptus, Interjecto deinde admodum
paucorum dierum curriculo, nocte
quadam, cum fratres ad nocturnas vi-
gílias surgerent, Conradus in medio
ipforum est collapsus. Fratres hujus-
cemodi visione obstupesciti & per-
territi, huc illucque diffugerunt: unus
solus cum eo remansit, & quantum
potuit eum adjuvit. Igitur cum mor-
bus quotidiano incremento clericum
graviter affligeret, tædium maxi-
mum parturivit. Denique à Collegio
honorabilium fratrum est segregatus,
& ab Ecclesia & communi mensa re-
motus. Conradus verò clericus, vi-
dens se despectum, & ab aliis separa-
tum, graviter tulit, & ut ad seculum
fugeret, aut in aquis se suffocaret, in
conscientiæ suæ secretis tractavit.

Cum

Cum autem ferè per unius anni spatium hujuscemodi tentationibus uretur, nocte quadam, dum in stratum suum dormitum iisset, & S. Swibertum sicut solitus erat semper, devotè pro remedio suæ horribilis infirmitatis invocasset, vidit in somnis S. Swibertum, Pontificalibus indutum, adstantem sibi que dicentem: Quare cor tuum multis illicitis cogitationibus dilaniare non formidas? Quare votum tuum frangere desideras? Quare ad seculum fugere disponis? Quod Deo non coactus promisisti, in defesso cursu adimplere festina: non enim bona incipientibus, sed in bonis perseverantibus meritorum præmia conferuntur. Et scias quia ab hac hora infirmitas tua à te recedet, ita ut amplius ad te redeundi, nullum omnino accessum habeat. Vade ergò & dic fratribus meis, ut de cæterò te permittant interesse divinis & generali refectio. His dictis, benedicens ipsum, recessit ab eo pandit visionem, creditum est sibi ita factum esse, & receptus est honorificè denuo in consortium fratrum, laudantium Deum in pietate S. Swiberti, dilecti patroni ipsorum.

Sanatus

*Vota
Deo
persol-
vendâ.*

152 VITA S. SWIBERTI.

Sanatus igitur in anima & corpore, cum omni mentis vivacitate & virium facultate, se Deo & ejus servitio totum dedit, & in virtutibus acquirendis tantam ab illa die obtinuit gratiam, ut inter cæteros fratres, vitæ sanctissimæ itinera sectantes, haberetur probatissimus & diligentissimus, ut à sæpèdicto patre Theodorico, Priore Monasterii S. Swiberti in Werda, sub testimonio virtutum cælorum audivi. **D**eus proculdubiò est laudandus, qui in facit mirabilia magna solus, qui sibi id servientes sic honorat, & post vitæ cursus in cælo coronat: qui est benedictus in sæcula sæculorum, Amen.

Hæc sunt specialia, venerabilis Pater & dilecte Confrater, quæ juxta tua, tuorumq; fratrum petita de exaltatione, Canonizatione & Miraculis S. Swiberti in scripta dignum duxi redigere, & tua Sanctitati transmittere: quæ sanè ut antè dixi, à veridicis didici & audivi, & probatissima ac verissima sunt, ut testor Deum & omnes Sanctos ejus. Fiunt verò & plura alia communia Miracula quotidie in cæcis, claudis, & variis oppressis languoribus coram sacrosanctis Reliquis ejus, quæ causa brevitatæ præmittito. Peto igitur attento corde, ut ea libro sanctissima vita ejus adjungere & communicare fratribus tuis, tam in Trajecto, quàm in Dockem & in Egmonda, & in cæteris tuæ diocesis Ecclesiis digneris, ut Deus, qui est super omnia benedictus, & in Sanctis suis laudandus, glorificetur per omnia secula seculorum, Amen.

F I N I S.

